

PROFILUL TÂNARULUI CLUJEAN

Ionuț Földes | Radu Neag | Anca Simionca

•

PROFILUL TÂNĂRULUI CLUJEAN

*Publicarea acestui volum a fost finanțată
prin fondul de Dezvoltare UBB 2024.*

Ionuț Földes | Radu Neag | Anca Simionca

PROFILUL TÂNĂRULUI CLUJEAN

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2025

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Csata Zsombor

Conf. univ. dr. Denes Istvan Kiss

ISBN 978-606-37-2643-9

© 2025 Autorii volumului. Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorilor, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. B.P. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel.: (+40)-744-687.884
E-mail: editura@ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>
<https://libraria.ubbcluj.ro/>

Cuprins

Introducere	7
Obiective	7
Strategie	7
Metodologie	7
Instrumente	8
Dimensiunea cantitativă	11
Definiții	11
Tinerii Județului Cluj în cifre	11
Tinerii din Cluj-Napoca în cifre	11
Tinerii din Apahida, Baci, Chinteni, Feleacu și Florești în cifre	11
Populația de tineri din Cluj	12
Structura pe vârste a populației rezidente de tineri	14
Schimbarea demografică	17
Populația rezidentă vs. populația domiciliată	19
Ocupare și școlarizare în Județul Cluj	22
Tineri înmatriculați în învățământ și rezultate școlare	27
Absolvenții universităților clujene	32
Mobilitate și migrație	37
Participarea la vot	39
Alte caracteristici ale tinerilor clujeni	41
Dimensiunea calitativă	45
Context	45
Rezultatele cercetării calitative	45
1. Locuire și calitatea vieții	45
2. Clujul costă	47
3. Alternativa locurilor în căminele studențești	48
4. Deplasarea și accesarea orașului	49
5. Siguranță	50
6. Piața muncii	51
7. Educație	52
8. Lipsa Locurilor Terțe	54
9. Incluziune / Excluziune. Povestea celor două Clujuri	56
Profilurile tinerilor	58
5. TEO	58
6. CEZARA	59
7. ALEXANDRU	60

8. INA	61
9. JUDIT	63
Concluzii	65
Autori, sursa datelor și bibliografie	69
Sursa datelor utilizate	69
Bibliografie	69
Despre autori	69
Cadru instituțional	69

Introducere

Aceasta este a doua ediție a Profilului Tânrului Clujean după cea din 2020. Prezenta cercetare se dorește a fi un update și o continuare a cercetării inițiale. Ne-am propus să analizăm ecosistemului de tineret din Cluj-Napoca și zona periurbană a orașului (denumite împreună Cluj) și să realizăm profilul tinerilor ce locuiesc, studiază sau lucrează în Cluj, în baza datelor colectate și a datelor existente la nivel local, regional și național. Cercetarea s-a desfășurat în perioada Septembrie – Noiembrie 2024.

Obiective

1. Analiza ecosistemului de tineret din Cluj pentru a afla câți tineri lucrează, locuiesc sau studiază aici și care sunt caracteristicile socio-demografice ale acestora.
2. Investigarea percepțiilor tinerilor cu privire la Cluj și calitatea vieții lor.
3. Stabilirea gradului lor de mulțumire și a nevoilor pe care le resimt locuind, muncind sau studiind în Cluj.
4. Realizarea unor profiluri de prezentare a tinerilor care să includă caracteristicile socio-demografice, percepțiile, gradul de mulțumire și nevoile identificate.

Strategie

Strategia de cercetare a inclus o abordare dublă, cantitativă și calitativă, pentru investigarea și realizarea Profilului Tânrului Clujean 2024. Abordarea cantitativă s-a bazat pe analiza de date secundare obținute din surse diverse în vederea descrierii cât mai exacte a numărului de tineri și a caracteristicilor acestora. Abordarea calitativă a presupus colectarea datelor legate de percepții, calitatea vieții, grad de mulțumire și nevoi prin șapte focus grupuri cu un total de 56 de participanți, în special elevi, studenți și tineri profesioniști.

Metodologie

Pentru secțiunea cantitativă au fost utilizate date publice de la Institutul Național de Statistică (Platforma TEMPO online; Recensământul Populației și Locuințelor), Secretariatul General al Guvernului și Biroul Electoral Central. Autorii au realizat procesarea datelor pentru analiză și reprezentările grafice prezente în raport.

În cadrul focus grupurilor, discuțiile au explorat percepțiile participanților legate de Cluj pe un număr de nouă teme și au urmat în general o structură de tip puncte tari, puncte slabe, și listă de priorități/nevoi/dorințe. Temele explorate au inclus: Locuire, Educație, Muncă, Sănătate, Mediu, Timp Liber, Comunitate, Participare Civică și Incluziune/Excluziune. Datele obținute au fost apoi analizate pentru identificarea temelor majore și a ideilor recurente, fiind ulterior analizate și interpretate în context.

Participanții la focus grupuri au fost selectați în primul rând pentru a acoperi diversitatea mediilor de tineret din Cluj, având ca obiectiv propus includerea tinerilor din următoarele categorii: elevi, studenți, angajați, antreprenori, tinere familii și participanți din comunitățile maghiară, roma și LGBTQ+.

Instrumente

Ghidul de focus grup utilizat (și adaptat în funcție de specificul grupului și discuției):

1. Locuire

Locuințe (scurtă istorie personală + locație + tipuri de proprietăți + tipuri de contracte; analiză pe model Strengths/Weaknesses/Wishlist cu privire la locuințe)
Servicii în proximitate (shopping, educație, sănătate, timp liber; SWish)
Deplasare (ce? De ce?; alternative, de ce nu?; SWish)
Siguranța fizică resimțită în oraș (cartiere, periferie, iluminat public, prezență forțe de ordine, hărțuire)

2. Educație

Scurtă istorie personală (parcurs educațional, ce? Unde? De ce?)
Educație în Cluj-Napoca (ce? De ce? SWish)
Planuri de viitor (educație formală / non-formală, dezvoltare personală, profesională, dezvoltare transversală pentru tineri)

3. Muncă

Loc de muncă (da/nu, de ce nu? Cum a fost ales?)
Tranziția școală-muncă (angajabilitate în domeniul studiat)
Nivel de trai
Work/life balance
Piața muncii Cluj-Napoca (probabilitate schimbare job; de ce da/nu? Optimism angajabilitate; SWish)

4. Sănătate

Sănătate personală (nivel estimat; frecvență, motivație servicii medicale; alte comportamente asociate (sport, alimentație, educație, prevenție).)
Sănătatea celor apropiați (partener, copii, alți dependenți) – (scurtă istorie)
SWish Servicii Sănătate în Cluj-Napoca (personal și apropiați; public și privat; costuri, calitate, etc – inclusiv adicție, mental health, consiliere de urgență)

5. Mediu

Negative (Ex: poluare, trafic, aglomerație, planificare urbană) – Importanță/saliență/stres
Pozitive (Ex: spații verzi, timp liber, centre proximitate, deplasare verde (biciclete, Someș))
– importanță/saliență/chill
Mediu Cluj-Napoca Net (positive or negative)
Wishlist (neutralitate climatică 2030)

6. Timp Liber

Cantitate (cat? Mult/puțin? De ce? 1 improvement)
Calitate (tipuri de activități și frecvență; de ce? Ce îți oferă?)
SWish Cluj-Napoca

7. Comunitate

Grupuri de apartenență (tipuri, dimensiune, obiective, satisfacție)
Comparație Cluj-Napoca vs alte localități (după experiență)
Comparație Cluj-Napoca în timp (după experiență)
SWish Cluj-Napoca (inclusiv urbanism, infrastructură, administrație)

8. Participare Civica

Implicare personală (Da: Tipuri de proiecte, cauze, obiective, efort depus // Nu: motive, wishlist)

Cauze susținute (in)direct (donații, strângeri de fonduri sau obiecte)

Proiecte observate și apreciate (fără participare personală)

Clujul Civic – SWish

9. Incluziune / Excluziune

Cât de inclusiv este Cluj-Napoca în funcție de:

Etnie (română, maghiară, romă, alta, cetățeni străini); Gen; Orientare Sexuală; Clasă Socială; Statut socio-economic

10. One-item wishlist

Am tot discutat de *wishlists*, proiecte și îmbunătățiri. Din toate cele enumerate (de tine sau de alții), care este pentru tine prioritatea ZERO în vederea îmbunătățirii calității vieții în Cluj-Napoca?

Dimensiunea cantitativă

Definiții

Populația rezidentă se referă la numărul persoanelor care locuiesc pe raza unității administrative analizate. Include atât persoanele care locuiesc în localitatea menționată în actul de identitate cât și populația flotantă sau cea cu o adresă oficială diferită dar care au declarat că locuiesc în unitatea administrativă analizată pentru cel puțin un an calendaristic.

Populația oficială se referă la numărul persoanelor care au menționat în actul de identitate numele unității administrative analizate. Nu include persoanele flotante sau care locuiesc temporar pe raza unității administrative analizate.

Tinerii Județului Cluj în cifre

Conform recensământului din 2021, în Județul Cluj populația rezidentă cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani era de **178,175 de persoane**. Dintre aceștia, 66% (117,416) sunt activi pe piața muncii. Din totalul celor activi, 97% sunt ocupați pe piața muncii: la nivelul județului sunt **114,031 de tineri care au un contract de muncă**.

Tinerii din Cluj-Napoca în cifre

În anul 2021 numărul tinerilor după domiciliu oficial în Cluj-Napoca era de 79,968. **În anul 2024 numărul tinerilor după adresa oficială este de 74,036**.

Numărul tinerilor care locuiesc oficial în oraș este de 80,453. Această valoare include atât persoanele cu adresa din actul de identitate care nu au migrat în altă localitate cât și persoanele cu flotant în Cluj-Napoca. Această valoare se referă la anul 2021 pe baza datelor de recensământ – singura sursă de date care ne oferă informații la nivel de localitate despre populația rezidentă. În realitate, populația rezidentă a municipiului este mai numeroasă, dar greu de estimat din motive legate de modul în care sunt înregistrate datele oficiale.

Numărul de studenți (persoane cu vârsta de 19 ani sau mai mare) înmatriculați la universitățile din Cluj este de **68391**.

Numărul de liceeni (tineri cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani) este de **13210**. Cele două statistici sunt raportate la anul 2023, ultimul an cu date disponibile. Este important de menționat că acești studenți și liceeni pot proveni din alte unități teritoriale, dar mai important, pot locui în localități diferite de Cluj-Napoca.

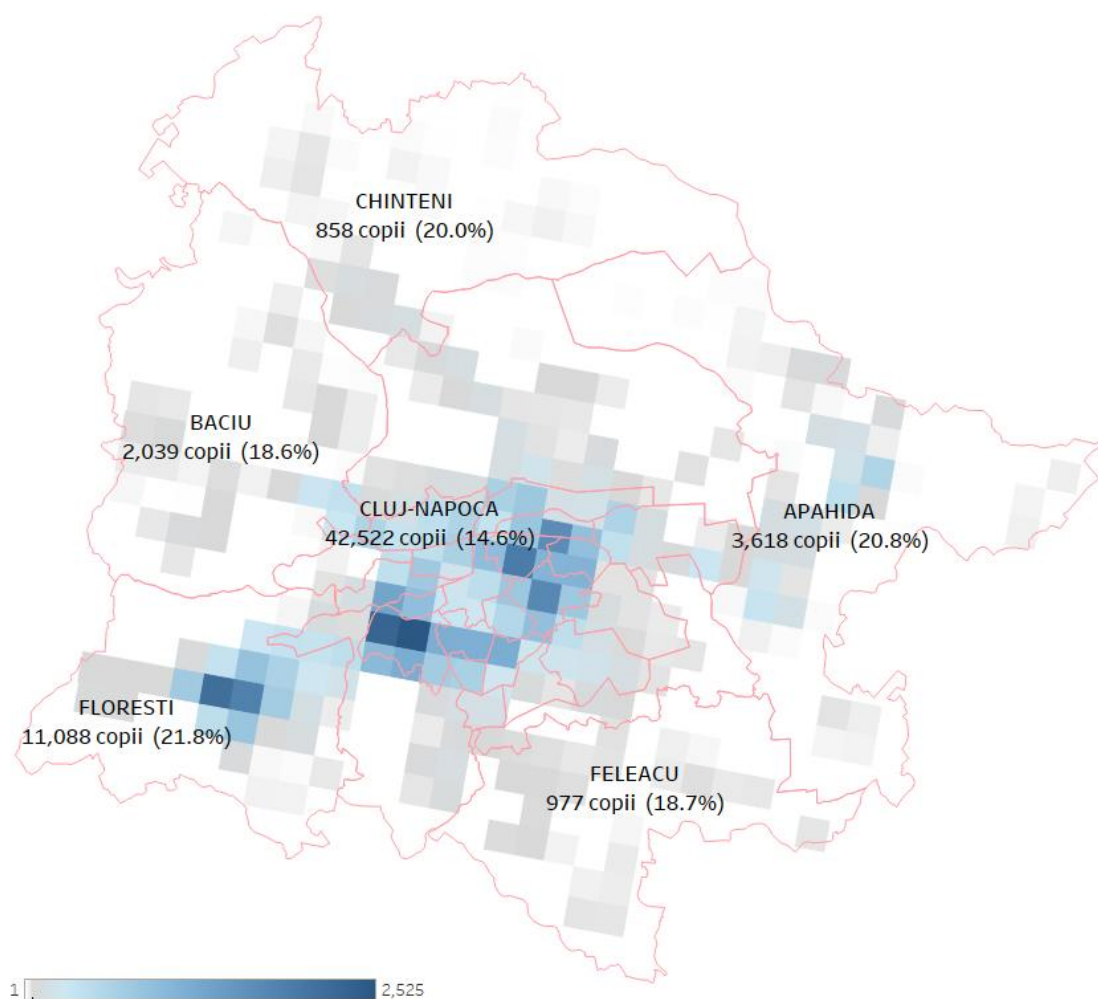
Tinerii din Apahida, Baci, Chinteni, Feleacu și Florești în cifre

În aceste localități din vecinătatea Cluj-Napoca (primul inel de localități în jurul Clujului) au adresa din actul de identitate un număr de 24,568 de tineri în 2021 și **27,029 în anul 2024**. Numărul oficial de tineri care locuiesc de fapt în aceste localități este de **29,571 în anul 2021**. În realitate, populația rezidentă este probabil mai numeroasă (în special în Florești Baci și Apahida), dar greu de estimat din motive legate de modul în care sunt înregistrate datele oficiale.

Populația de tineri din Cluj

Viitorii tineri, acum copii. Figura 1 prezintă distribuția copiilor la nivel de cartiere în Municipiul Cluj-Napoca și în unitățile administrative teritoriale din zona periurbană a municipiului. Municipiul Cluj-Napoca are cea mai mare populație de copii sub 15 ani, egală cu 42.522 de persoane, reflectând densitatea ridicată a populației și infrastructura urbană bine dezvoltată. Florești (11.088 copii) și Apahida (3.618 copii), prezintă valori semnificative, fiind zone rezidențiale atractive pentru familiile tinere datorită costurilor mai scăzute și accesului relativ facil la Cluj-Napoca. Localitățile precum Baci (2.039 copii), Chinteni (858 copii), și Feleacu (977 copii) prezintă valori mai scăzute, reflectând și o densitate mai redusă a populației.

Figura 1 Distribuția spațială a populației de copii sub 15 ani

Sursa datelor: Eurostat

Notă: Gradientul de culori a fost centrat în jurul Q3=52.

Câți tineri are Clujul? Cluj-Napoca rămâne centrul principal al populației tinere din zonă, cu cea mai mare valoare absolută și cu o proporție semnificativă (28%) de persoane cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani. Peste 80 de mii de persoane tinere locuiesc în cartierele municipiului. Acest rezultat subliniază rolul municipiului ca nucleu educațional, cultural și social.

Zona periurbană a Clujului însumează cu aproximație 30 de mii de tineri. Florești concentrează cea mai mare proporție a populației tinere din zona periurbană a Municipiului Cluj-Napoca (34%). În termeni absoluți, Florești se remarcă printr-o populație de tineri considerabil mai mare comparativ cu celelalte comune din jurul Clujului. Acest fenomen reflectă o migrație semnificativă, atât dinspre Cluj-Napoca, cât și din alte regiuni ale țării, a familiilor și tinerilor atrași de costurile mai accesibile ale locuințelor. Creșterea rapidă a acestei unități administrative necesită planificare atentă pentru a asigura accesul la servicii de tineret. Aproximativ 5000 de tineri locuiesc în Apahida și puțin peste 4000 trăiesc în Baci. Și aceste două comune ies în evidență prin procentul crescut al populației de tineri raportat la populația totală.

Figura 2 Distribuția spațială a populației rezidente cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani

Sursa datelor: Recensământul Populației și Locuințelor (RPL) 2021

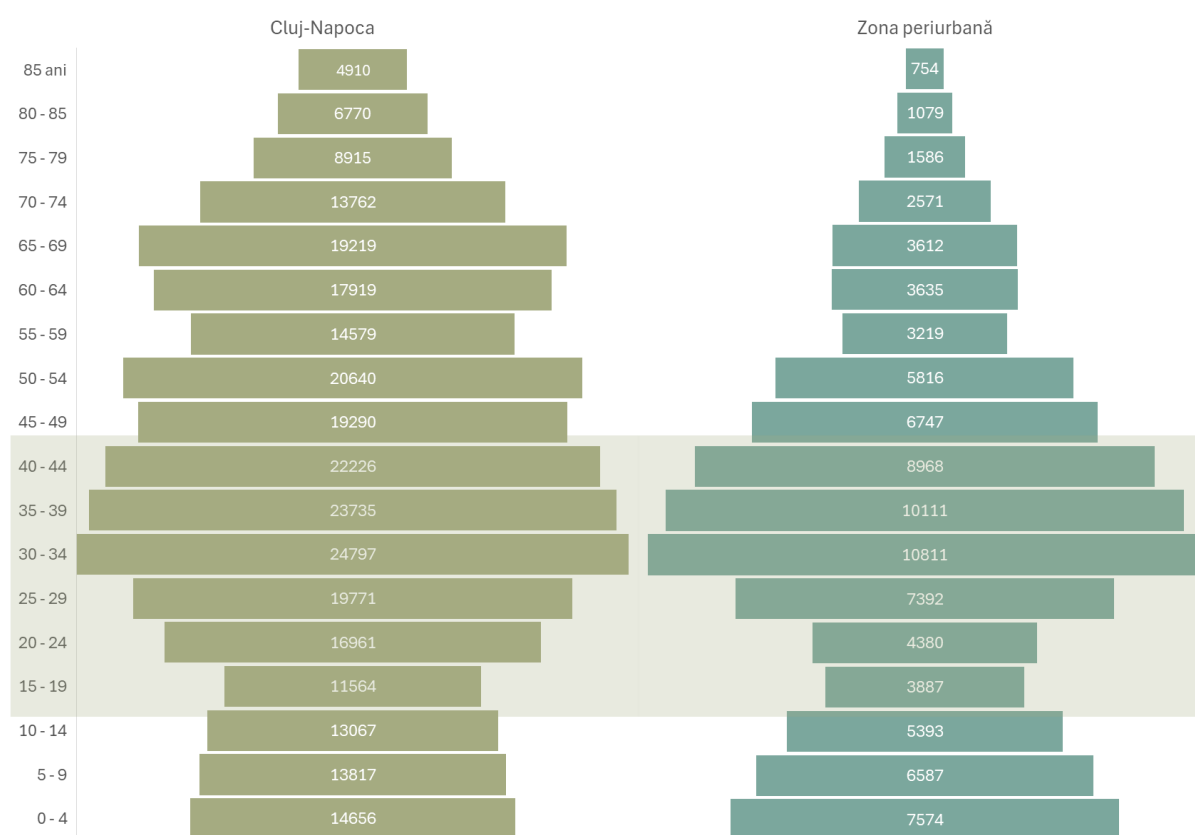
Structura pe vârste a populației rezidente de tineri

Cluj-Napoca, un oraș care îmbătrânește. Populația rezidentă din Cluj-Napoca este reprezentată semnificativ de categoriile de vârste mai înaintate. Chiar dacă populația activă este numeroasă, numărul seniorilor, populația de peste 64 de ani, este mai mare decât numărul copiilor și tinerilor cu vârsta cuprinsă între 0 și 19 ani.

Zona periurbană a municipiului Cluj-Napoca este reședința tinerilor și a copiilor. Raportat la numărul total al rezidenților din unitățile administrativ teritoriale Florești, Apahida, Baci, Chinteni și Feleacu, populația activă și foarte tânără este numeroasă. Numărul de copii și tineri este semnificativ mai mare comparativ cu numărul persoanelor vârstnice. De exemplu, în aceste comune populația între 0 și 19 ani era de peste 23 de mii de persoane, iar populația de peste 64 de ani era de 9600 de persoane.

Tinerii de liceu și studenții locuiesc în Cluj-Napoca. În comparație cu alte categorii de vârstă, grupele 15-19 ani, respectiv 20-24 ani, sunt mai bine reprezentate în Cluj-Napoca comparativ cu zona periurbană. Acesta un indicator al creșterii puternice a populației periurbane active tinere, care în această perioadă își formează propriile familii. De asemenea, prezența universităților în Cluj-Napoca influențează ponderea ridicată a prezenței tinerilor între 20 și 29 de ani pe raza acestei unități teritoriale.

Figura 3 Distribuția pe vârste a populației rezidente din Cluj-Napoca și zona periurbană

Sursa datelor: Recensământul Populației și Locuințelor (RPL) 2021

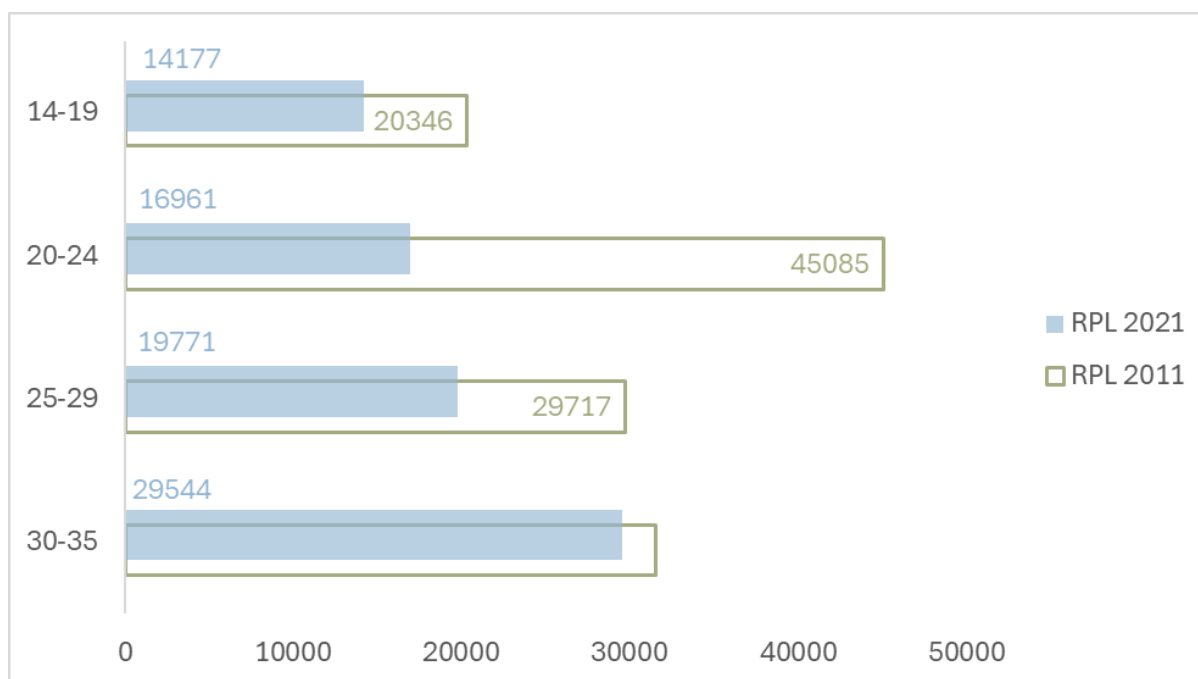
Notă: În această analiză, zona periurbană se referă la comunele Apahida, Baci, Chinteni, Feleacu și Florești

Din totalul de cei peste 80 de mii de tineri rezidenți în municipiul Cluj-Napoca, aproape 30 de mii de tineri au vârsta cuprinsă între 30 și 35 de ani. Aceasta este categoria de vârstă a tinerilor cel mai puternic reprezentată. Comportamentul demografic și economic al acestei categorii de vârstă este esențial pentru a înțelege dinamica populației orașului în viitorul apropiat.

Prezența numeroasă a tinerilor cu vârstele cuprinse între 25 și 29 de ani este esențială a înțelege modul în care este continuată educația universitară la nivel master sau doctorat, dar mai ales prezența pe piața forței de muncă a debutanților în sectorul de servicii, extrem de bine reprezentat în Cluj-Napoca.

Adolescenții și tinerii adulți, deși mai puțin numeroși comparativ cu celelalte categorii de vârstă menționate anterior, joacă un rol esențial în dezvoltarea orașului. Cei peste 31 de mii de tineri rezidenți în Cluj-Napoca, cu vârste între 14 și 24 de ani, reprezintă în principal liceeni și studenți, contribuind semnificativ la identitatea și dinamismul cultural al orașului.

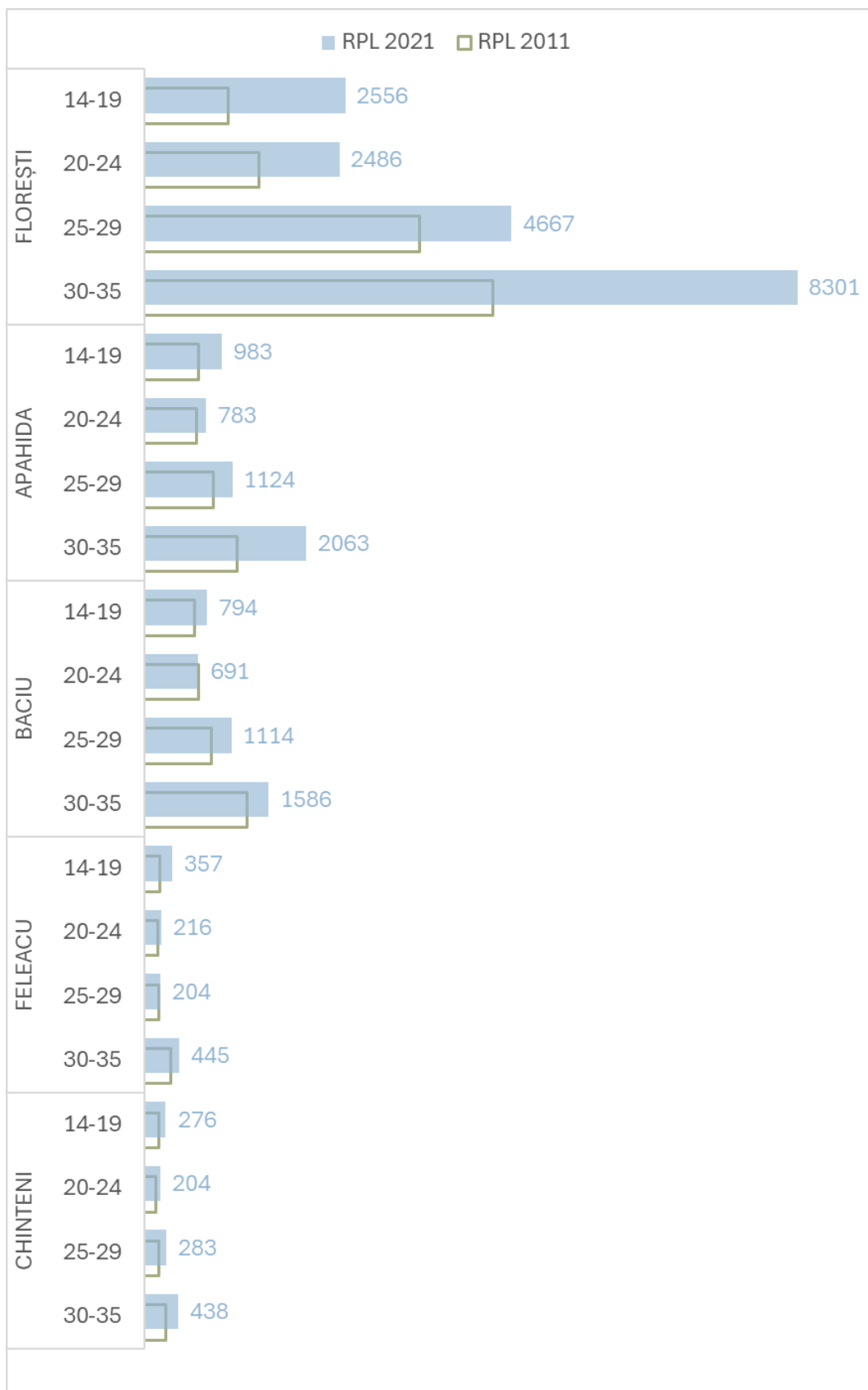
Figura 4 Distribuția pe grupe de vârste a populației rezidente tinere în Municipiul Cluj-Napoca

Sursa datelor: Recensământul Populației și Locuințelor (RPL) 2011 și 2021

Figura 4 compară distribuția populației tinere (14-35 ani) din Cluj-Napoca între Recensămintele Populației și Locuințelor din 2011 și 2021, evidențiind schimbările demografice pentru fiecare categorie de vârstă. Schimbările de populație rezidentă pe parcursul a 10 ani pentru grupurile 20-24 de ani și 25-29 de ani sunt extrem de puternice. În 2021, pentru cele două grupe de vârstă, Cluj-Napoca a pierdut populație rezidentă. Această tendință poate fi un efect al pandemiei de COVID-19 pe de o parte și a investițiilor în imobiliare în zona periurbană, pe de altă parte. Achiziția unei locuințe la prețuri accesibile, în contextul întemeierii unei familii, este mai degrabă posibilă pentru persoanele fără capital ridicat în comunele învecinate Clujului.

Figura 5 Distribuția pe grupe de vârste a populației rezidente tinere în zonele periurbane ale Cluj-Napoca

Sursa datelor: Recensământul Populației și Locuințelor (RPL) 2011 și 2021

Comuna Florești recunoaște cea mai accelerată creștere a populației rezidente de tineri.

Figura 5 arată creșterea semnificativă a populației rezidente cu vârsta între 30 și 35 de ani în Florești, în 2021 față de 2011. Aceasta poate fi atribuită în mare parte accesibilității mai crescute la locuire și prețuri asociate traiului mai reduse. În acest interval de 10 ani, mulți dintre studenții din Cluj și-au finalizat studiile universitare, au început o carieră profesională și au dobândit un anumit grad de independență financiară. Ajunși la etapa vieții în care își planifică întemeierea unei familii, aceștia, cel mai probabil au optat pentru achiziționarea unei locuințe în proximitatea locului de muncă, în orașul în care au studiat.

Grupa de vârstă 30-35 de ani este cel mai bine reprezentată în populația tânără rezidentă în zona periurbană. Acest rezultat este în acord cu structura de vârste a populației întregii țări, caracterizată de prezența cea mai numeroasă a populației de vârstă activă. De asemenea, fertilitatea sub 2 copii în medie, contribuie la scăderea numărului de copii.

Numărul tinerilor rezidenți în zona periurbană a crescut. Pentru toate categoriile de vârstă, pe durata a 10 ani populația tânără din zona periurbană a municipiului Cluj-Napoca a crescut în mod variabil. Comuna Florești, urmată de Apahida și Baciul prezintă cea mai însemnată creștere la recensământul din 2021 comparativ cu cel din 2011.

Schimbarea demografică

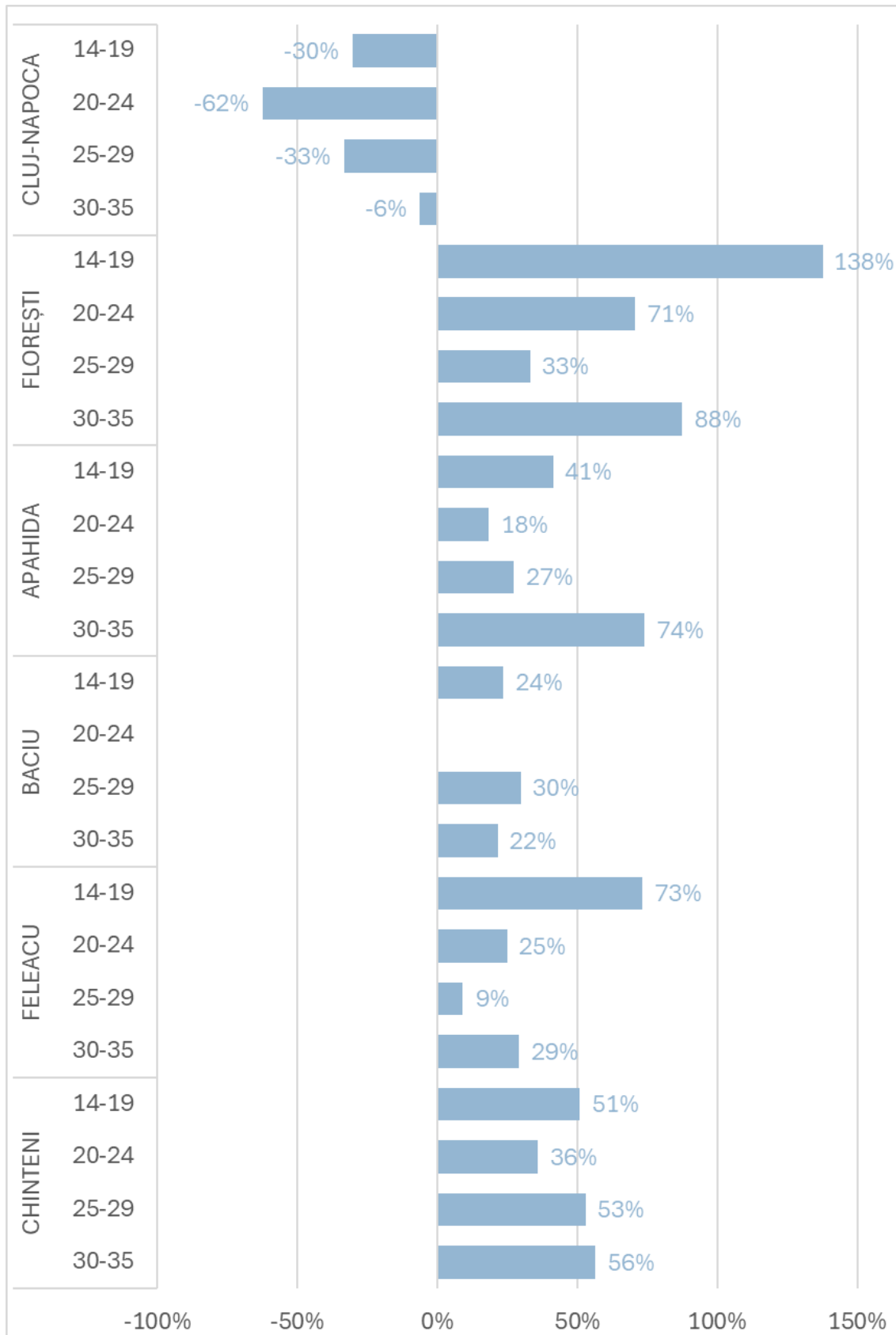
Rezultatele analizei intensității schimbărilor demografice ale populației rezidente pe parcursul a 10 ani este vizibile în Figura 6 și Figura 7.

Figura 6 Schimbarea populației rezidente tinere pe parcursul a 10 ani

Sursa datelor: Recensământul Populației și Locuințelor 2011 și 2021

Figura 7 Schimbarea populației rezidente tinere, după grupe de vârstă și unități administrative teritoriale

Sursa datelor: Recensământul Populației și Locuințelor 2011 și 2021

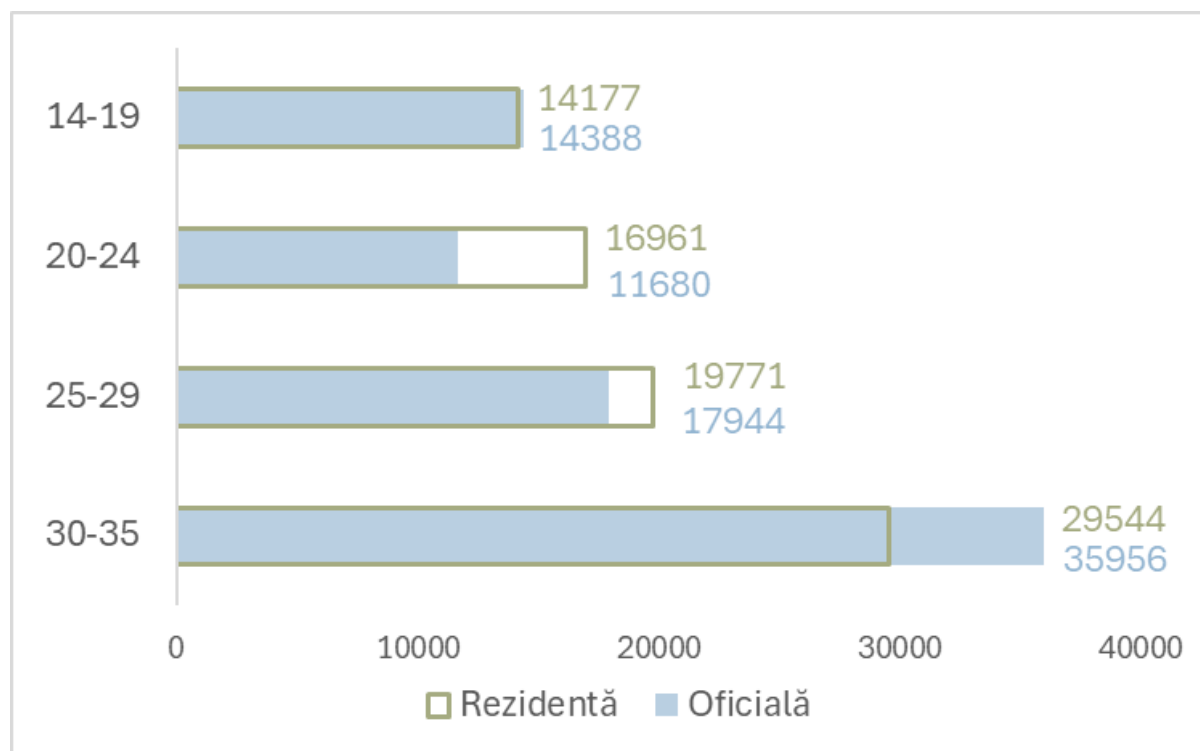
Cluj-Napoca pierde populație rezidentă tânără. Comparativ cu anul 2011, recensământul din 2021 indică o scădere de peste 41 de mii de tineri care și-au declarat reședința obișnuită în Cluj-Napoca. În anul 2011 un număr de 126671 persoane tinere își declarau reședința obișnuită în municipiu. Zece ani mai târziu, doar 80453 este numărul tinerilor înregistrați ca rezidenți ai municipiului. Acest rezultat este un efect al pandemiei de COVID-19, când foarte mulți tineri au părăsit orașul pentru a se întoarce să locuiască cu părinții lor, fără a avea certitudinea asupra momentului întoarcerii. Totuși, tendința de declin a populației rezidente este vizibilă și dacă nu ținem cont de vârstă.

Zonele periurbane Cluj-Napoca câștigă populație rezidentă. Cea mai însemnată creștere este în comuna Florești. În zece ani populația de tineri crește cu peste 7500 de persoane. În valori absolute, creșteri însemnate ale populației tinere sunt în Baciș și Apahida, iar procentual, în comuna Chinteni populația tânără crește cu peste 50%. Aceste schimbări pot fi înțelese în contextul accesibilității mai mare la serviciile de locuire și a îmbunătățirii serviciilor de transport public în comun.

Populația rezidentă vs. populația domiciliată

Având în vedere realitățile specifice României, cu precădere migrația intensă, Institutul Național de Statistică face distincția între populația rezidentă și populația cu domiciliul. Această separare este esențială pentru a reflecta mai corect structura populației. Populația rezidentă se referă la persoanele care au reședința obișnuită într-o anumită localitate din România pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, indiferent de locul în care sunt înregistrate oficial cu domiciliul. Populația cu domiciliul reprezintă numărul de persoane care au adresa de domiciliu înregistrată în

Figura 8 Distribuția pe vârste a populației în Cluj-Napoca în anul 2021

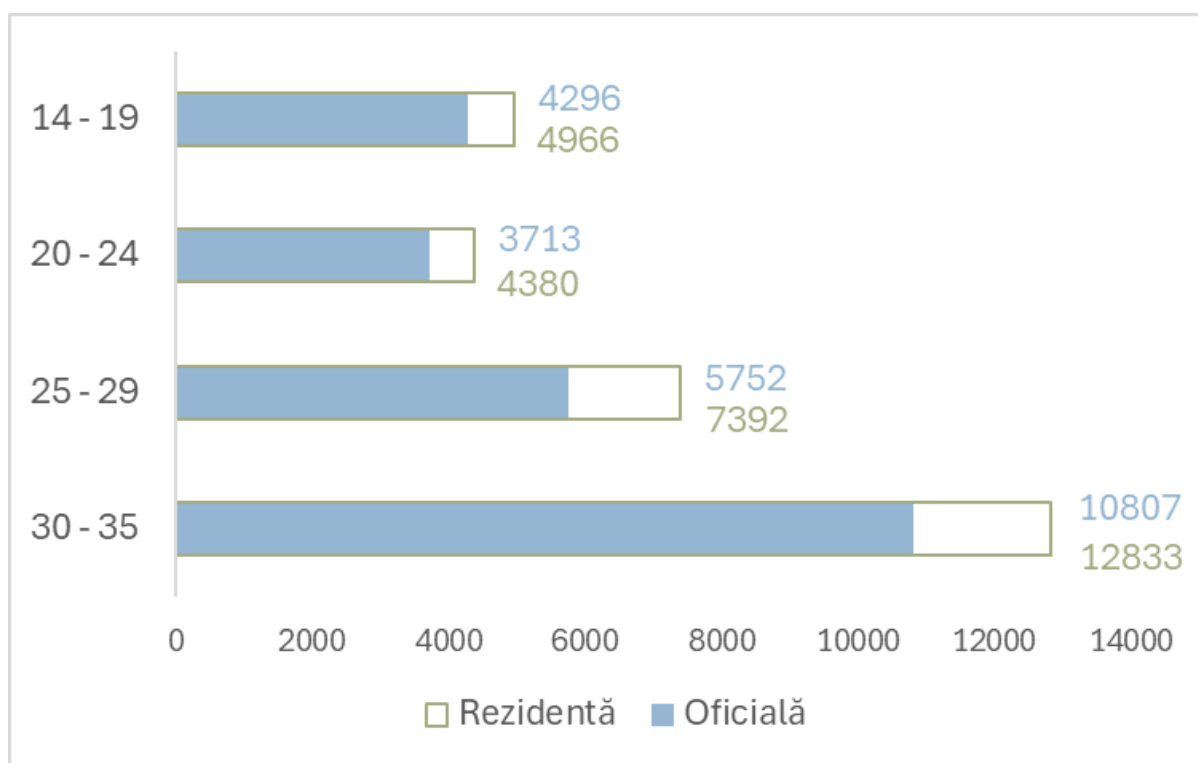
Sursa datelor: INS, TEMPO online, tabelul POP107D și RPL 2021

România conform actelor oficiale (cartea de identitate, buletin), indiferent dacă locuiesc efectiv în acel loc sau nu.

În Având în vedere realitățile specifice României, cu precădere migrația intensă, Institutul Național de Statistică face distincția între populația rezidentă și populația cu domiciliul. Această separare este esențială pentru a reflecta mai corect structura populației. Populația rezidentă se referă la persoanele care au reședința obișnuită într-o anumită localitate din România pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, indiferent de locul în care sunt înregistrate oficial cu domiciliul. Populația cu domiciliul reprezintă numărul de persoane care au adresa de domiciliu înregistrată în

Figura 8 se poate observa o discrepantă între diferitele categorii de vârstă, cu o concentrare mai mare spre vârstele tinere mai înaintate. Distribuția inegală în acest sens este comună pentru mediul urban în general în România, precum și pentru mediul urban din Regiunea N-E. Pentru categoriile de vârstă 20-24 de ani și 25-29 de ani numărul persoanelor care locuiesc în oraș comparativ cu numărul persoanelor cu adresa oficială în cartea de identitate este vizibil mai mare. Migrația înspre oraș, din interiorul județului sau din alte județe este foarte puternică pentru aceste categorii de vârstă. Tipul aceste de mobilitate este asociat cu înmatricularea în învățământul universitar.

Figura 9 Distribuția pe vârste a populației în Apahida, Baci, Chinteni, Feleacu, și Florești în anul 2021

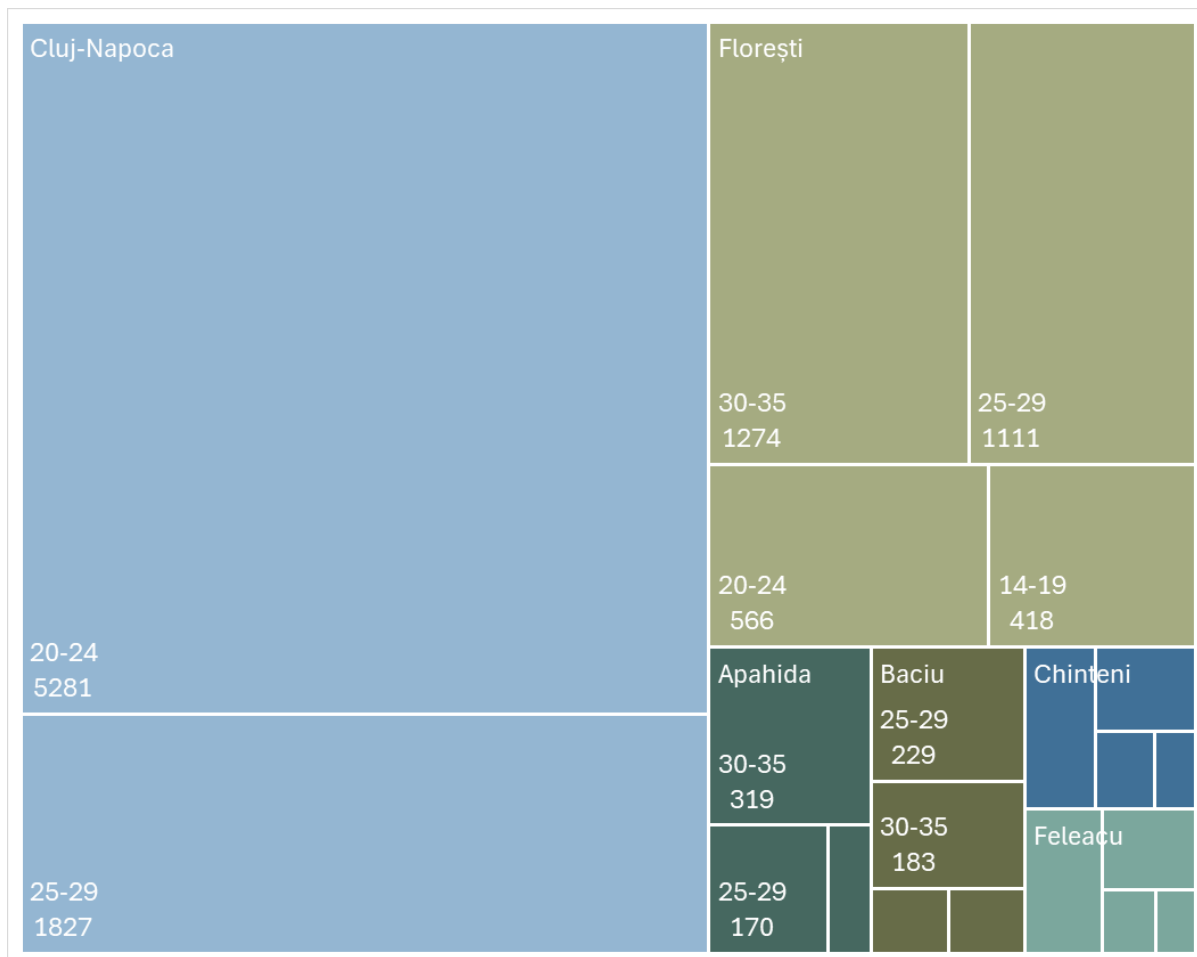

Sursa datelor: INS, TEMPO online, tabelul POP107D și RPL 2021

Cluj-Napoca atractiv pentru cei mai mulți tineri între 20 și 24 de ani. Comparativ cu populația oficială, Cluj-Napoca are cel mai mare număr de tineri rezidenți în toate grupele de vârstă, cu un accent deosebit pe categoriile 20-24 ani (în plus cu 5821 de persoane) și 25-29

ani (în plus cu 1827 de persoane). Acest excedent sugerează că orașul este un pol de atracție pentru tinerii din regiune și din alte părți ale țării, în special datorită ofertelor educaționale de învățământ superior, oportunităților de angajare și stilului de viață urban.

Figura 10 Excedentul de tineri rezidenți comparativ cu populația tânără oficială

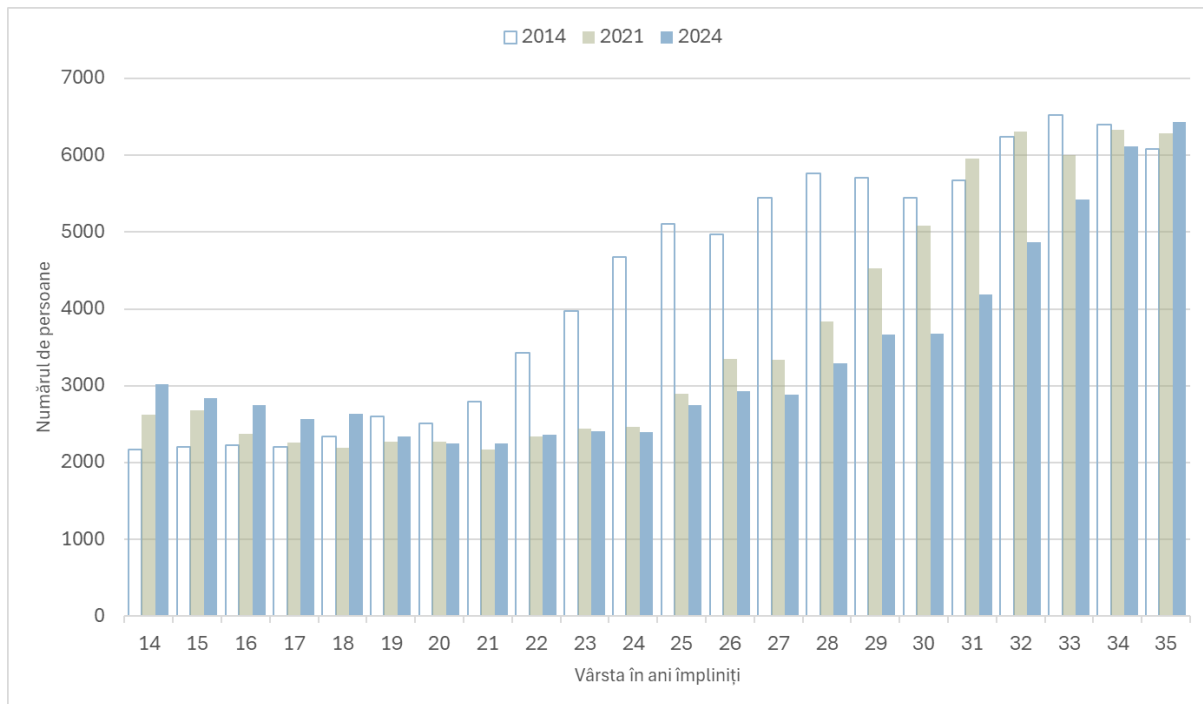

Sursa datelor: INS, TEMPO online, tabelul POP107D și RPL 2021

Comunele învecinate Clujului au o populație reală mai numeroasă decât populația oficială. Se remarcă faptul că, pentru toate categoriile de vârstă, numărul populației rezidente este mai mare decât cel al populației oficiale, ceea ce indică o migrație temporară sau o etapă anterioară stabilirii domiciliului final. Cele mai mari discrepanțe se observă în grupa de vârstă 30-35 de ani, unde populația rezidentă este cu 2026 de persoane mai mult decât populația oficială. Aceasta sugerează o mobilitate crescută a tinerilor adulți, fie în interes profesional, fie pentru alte motive.

Florești se remarcă printr-un număr mai mare de tineri rezidenți în categoriile 25-35 ani. Pentru categoriile de vârstă 25-29 și 30-35 de ani, numărul tinerilor rezidenți este mai mare cu 1111 persoane, respectiv 1274 persoane comparativ cu populația domiciliată oficială. Apahida și Baciu au un excedent mai mic de tineri rezidenți comparativ cu Cluj-Napoca și Florești. Apahida are o concentrare mai vizibilă în categoria 30-35 ani (319 persoane), iar Baciu prezintă o distribuție mai uniformă între toate grupele de vârstă.

Figura 11 Schimbarea în volum a populației oficiale din Cluj-Napoca

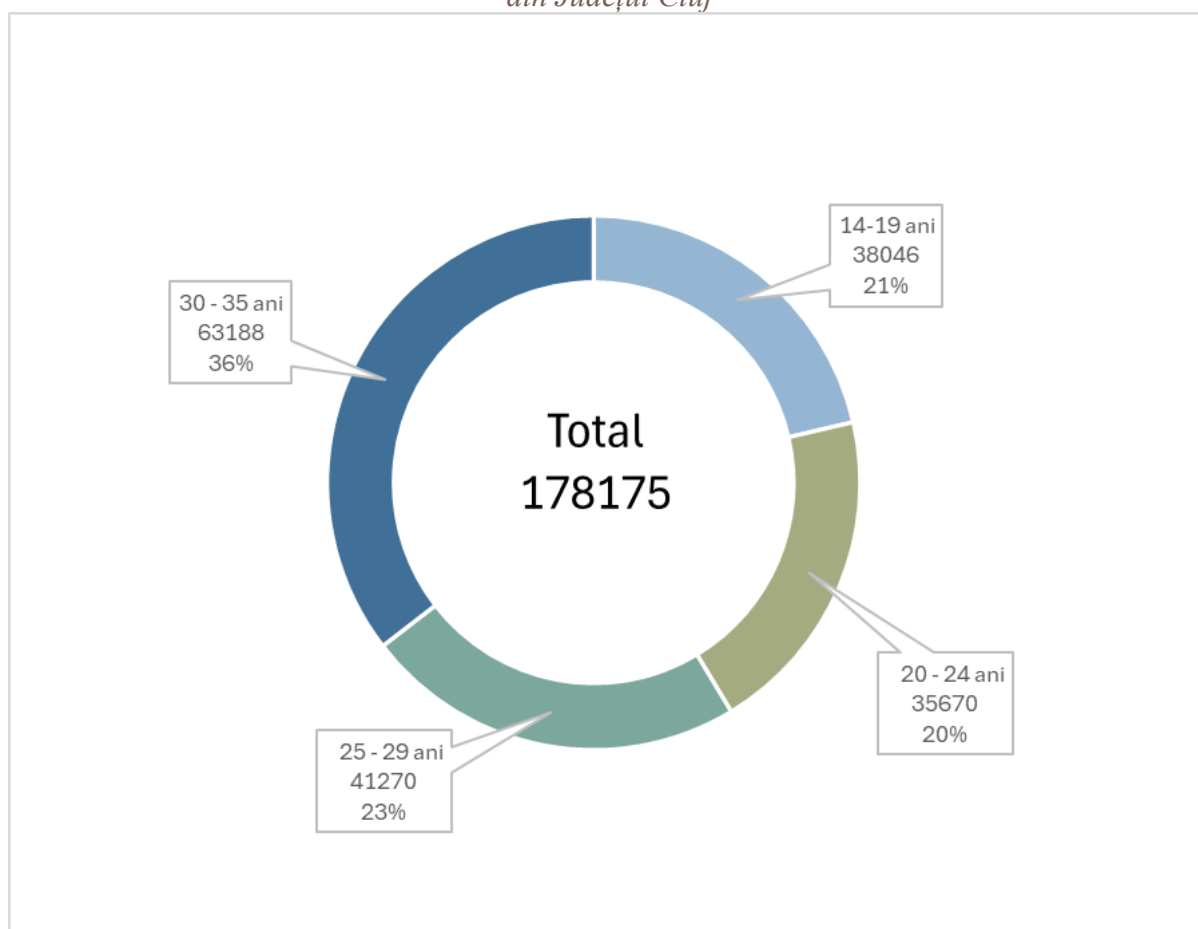
Sursa datelor: INS, TEMPO online, Tabelul Pop 107D

Figura 11 prezintă populația oficială tânără, pentru toate vârstele, în anul 2024, comparativ cu anul 2014. Numărul tinerilor în categoria de vârstă 14-18 ani este mai mare în anul 2024 cu 24% față de 2014. Categoria de vârstă 14-18 de ani și vârsta 35 de ani au o populație oficială mai numeroasă în 2024 comparativ cu 10 ani în urmă. În sens opus, numărul tinerilor cu vârstele cuprinse între 19 și 34 de ani a scăzut cu 30% între 2014 și 2024. Declinul populației mature de tineri poate fi înțeles mai bine în contextul în care analizăm dinamica populației tinere incluzând și zonele periurbane ale municipiului. Într-o secțiune anterioară am arătat declinul de populație rezidentă din oraș și creșterile de populație rezidentă tânără în toate comunele din vecinătatea Clujului. Reîntoarcerea în localitățile de origine, migrația în afara județului (de exemplu înspre București, vezi numărul absolvenților care au un loc de muncă în capitală) și cea externă, reprezintă alți factori care explică acest declin.

Ocupare și școlarizare în Județul Cluj

Populația rezidentă tânără: Conform recensământului din 2021, în Județul Cluj populația rezidentă cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani era de 178175 de persoane. Pentru vârstele de 14, respectiv 35 de ani valorile sunt estimate după metoda distribuției egale a numărului de persoane la fiecare vârstă în respectiva grupă de vârstă.

Figura 12 Distribuția pe categorii de vârste a populației rezidente tinere din Județul Cluj

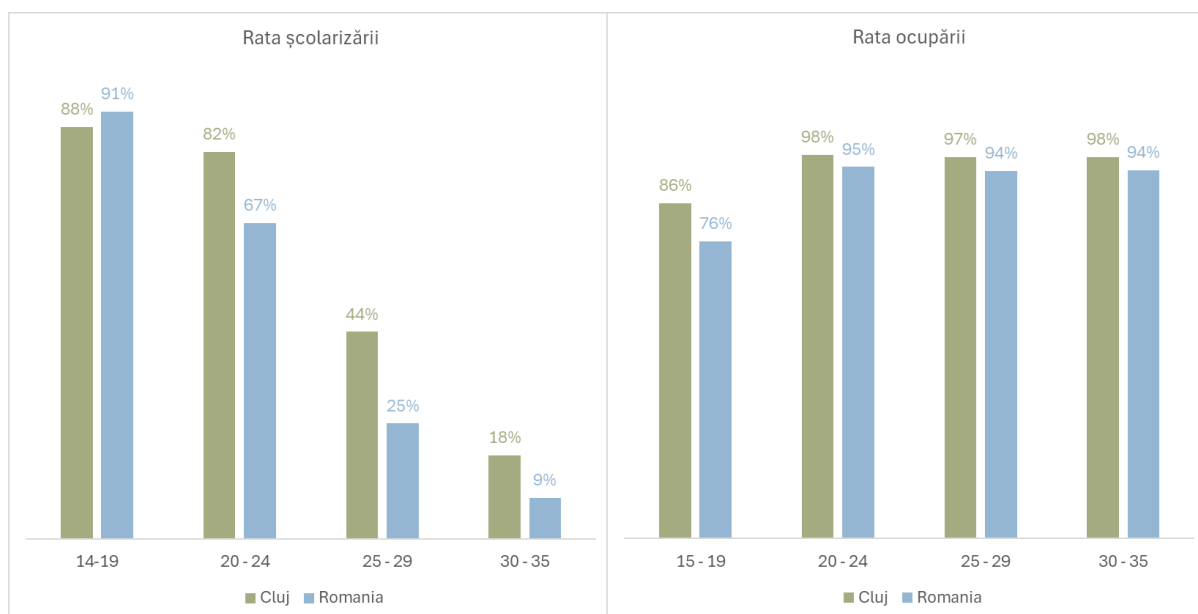

Sursa datelor: RPL 2021, Tabel 1.03.2

Datorită contextului demografic actual al României și la care județul Cluj nu este o excepție în termeni de tendințe, populația tânără cea mai numeroasă aparține categoriei de vârstă 30-35 de ani. Migrația și scăderea numărului de născuți au determinat o scădere a populației tinere în România, fapt ce poate fi constat, la nivelul județului Cluj în imaginea alăturată.

- Dintre aceștia **117416 sunt activi** (angajați sau șomeri), reprezentând 66% din totalul populației rezidente cu vârsta cuprinsă între 15 și 35 de ani. Persoanele cu vârsta de 14 ani sau mai mică sunt considerate persoane inactivе. Dintre tinerii activi, 97% sunt ocupați pe piața muncii a județului (114031 persoane).
- Tinerii **inactivi sunt în total 60759** de persoane, reprezentând 34% din totalul populației rezidente cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani. Tinerii înmatriculați în învățământul formal sunt în număr de **44780**, reprezentând 74% din totalul celor inactivi.
- Aproape 16 mii de tineri în județul Cluj (26%) nu desfășoară nicio activitate economică și nu sunt înmatriculați în învățământul formal. Această valoare poate ridica un semnal de alarmă cu privire la diferențele din interiorul județului în termeni de accesibilitate la educație.

Figura 13 Comparație între rata de școlarizare și rata de ocupare a tinerilor în Cluj și România

Sursa datelor: RPL 2021, Tabel 5.01

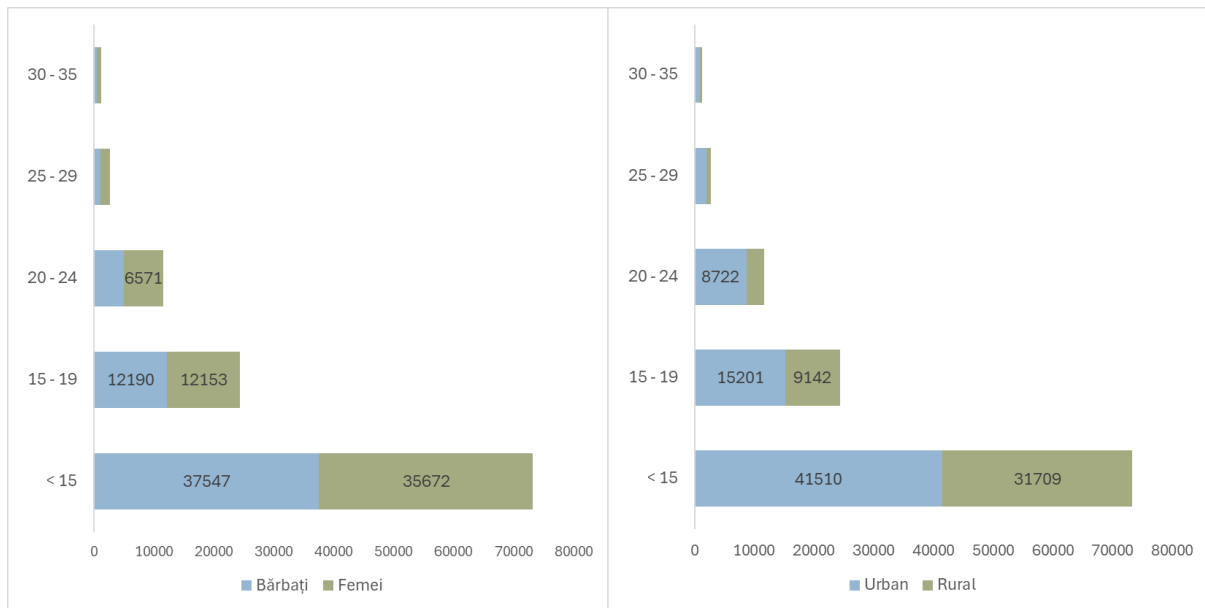
Rata de școlarizare în Cluj vs. România:

- În categoria de vârstă 14-19 ani, rata de școlarizare este ușor mai mică în Cluj (88%) comparativ cu media națională (91%). Putem considera că această diferență se datorează ratei de ocupare mai ridicată în Cluj, comparativ cu România și datorită variației semnificativ mai mare a valorilor la nivel de țară, comparativ cu nivelul județean. Valoarea ridicată la nivel de țară este crescută de prezența numeroasă în educația formală a celor foarte tineri din orașele țării și redusă la nivel de județ, datorită discrepanțelor teritoriale în ceea ce privește accesibilitatea la educație în centrul județului comparativ cu periferia județului.
- Pentru categoria 20-24 ani, Cluj depășește semnificativ media națională (82% vs. 67%), indicând un nivel comparativ mai ridicat de acces la educație postliceală și universitară.
- Diferențele devin mai accentuate la categoriile de vârstă mai mari: 25-29 ani (44% în Cluj față de 25% național) și 30-35 ani (18% în Cluj comparativ cu doar 9% național), sugerând că în Cluj există un interes mai mare pentru educație continuă și formare profesională.

Rata de ocupare în Cluj vs. România:

- Rata de ocupare este consistent mai mare în Cluj decât la nivel național pentru toate categoriile de vârstă.
- În categoria 15-19 ani, rata de ocupare este semnificativ mai mare în Cluj (86%) față de România (76%), indicând o integrare mai rapidă pe piața muncii pentru tinerii din această regiune.
- În categoriile 20-24 ani, 25-29 ani și 30-35 ani, diferențele se mențin constante, cu Cluj depășind media națională cu aproximativ 3-4 puncte procentuale (Cluj: 98%-97%, România: 94%-95%).

Figura 14 Școlarizarea în Cluj a persoanelor rezidente tinere

Sursa datelor: RPL 2021, Tabel 5.01

Tabloul școlarizării copiilor și tinerilor în județul Cluj, după medii de rezidență și gen oferă detalii despre diferențele care apar între femei și bărbați cât și despre tinerii care locuiesc în urban și rural odată ce vârstele cresc.

Vârste tinere: Grupurile de tineri sub 15 ani și între 15 și 19 ani reprezintă populația școlarizată cea mai numeroasă. Acest rezultat este unul așteptat, deoarece implică vârstele asociate ciclurilor de școlare unde înmatricularea este obligatorie (cu excepția creșelor și grădinițelor pentru populația de copii).

Dacă ținem cont de ratele de școlarizare, se pot constata o serie de concluzii importante:

- **Nu există diferențe de gen între fete și băieți privind rata de școlarizare.** Diferențele vizibile în grafic se datorează unui număr mai mare a populației de băieți comparativ cu cel al fetelor.
- **Apar diferențe ale ratei de școlarizare a fetelor și băieților între cele două categorii de vârstă.** Pentru cele două genuri, rata de școlarizare la vârsta de sub 15 ani este de doar 70% (pentru grupa de vârstă 15-19 ani, rata de școlarizare este de 92%). Acest procent scăzut poate să fie privit cu îngrijorare, dar este posibil ca rezultatul statistic să se datoreze numărului ridicat al copiilor foarte mici care nu sunt înmatriculați în învățământul formal neobligatoriu. Totuși, acesta este un indiciu care evidențiază gradul ridicat al responsabilității părinților, în special cei tineri, pentru îngrijirea copiilor lor. Accesul limitat la îngrijire formală poate fi un punct vulnerabil pentru prezența tinerilor părinți pe piața forței de muncă.
- **Prezența tinerilor între 15 și 19 ani în învățământul formal este diferențiată de mediul de rezidență.** Ratele de școlarizare pentru această categorie de vârstă variază între 87% pentru rural și 92% pentru urban. Categoria celor sub 15 ani nu prezintă diferențe ale ratelor de școlarizare ținând cont de mediul de rezidență.

Educație superioară: În categoriile de vârstă 20-24 ani și 25-29 ani, decalajele dintre urban și rural devin evidente, subliniind barierele cu care se confruntă tinerii din rural pentru a accesa învățământul superior.

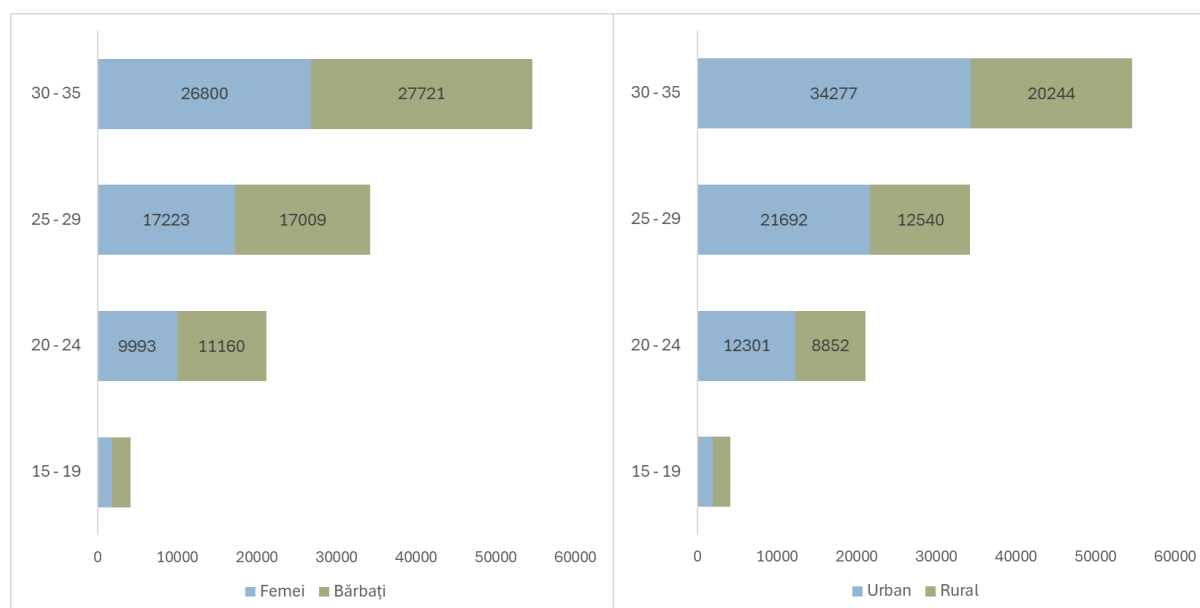
Principalele concluzii:

- Școlarizarea după vârsta de 19 ani este semnificativ mai mică în mediul rural, comparativ cu mediul urban. În urban, rata de școlarizare pentru cele două categorii de vârstă amintite este de 88%, respectiv 58%. În rural, ratele variază de la 69% pentru categoria 20-24 de ani la 27% pentru categoria 25-29 de ani.
- Diferențele dintre femei și bărbați privind înmatricularea în educația superioară există, dar sunt semnificativ mai mici comparativ cu cele dintre urban și rural. Pentru bărbați cu vârstele cuprinse între 20 și 24 de ani, respectiv 25-29 de ani ratele de școlarizare sunt de 84%, respectiv 46%. În rândul femeilor, rata de școlarizare variază de la 81% la 43%.

Educația pentru adulți: Prezența foarte scăzută în învățământul formal a persoanelor din categoria 30-35 ani din mediul rural indică nevoia de programe de educație continuă accesibile în aceste zone.

- Numărul de tineri între 30 și 35 de ani înmatriculați în învățământul formal de stat este de 361 în rural (9%) și 935 în urban (27%).
- Femeile și bărbații prezintă diferențe mici ale gradului de școlarizare între 30 și 45 de ani. Există 514 bărbați și 782 de femei înmatriculați în învățământul formal, reprezentând 17%, respectiv 18% din populația inactivă între 30 și 35 de ani.

Figura 15 Ocuparea în Cluj a persoanelor rezidente tinere

Sursa datelor: RPL 2021, Tabel 5.01

Ratele generale de ocupare: Ratele de ocupare în județ sunt ridicate, în special pentru categoriile de vârstă active (20-35 ani), depășind 96% în ambele medii (urban și rural) și pentru ambele genuri. În mediul urban, rata de ocupare pentru categoria 20-24 ani ajunge la 99%, iar pentru categoria 30-35 ani este de 98%, ceea ce reflectă o integrare economică excelentă în zonele urbane.

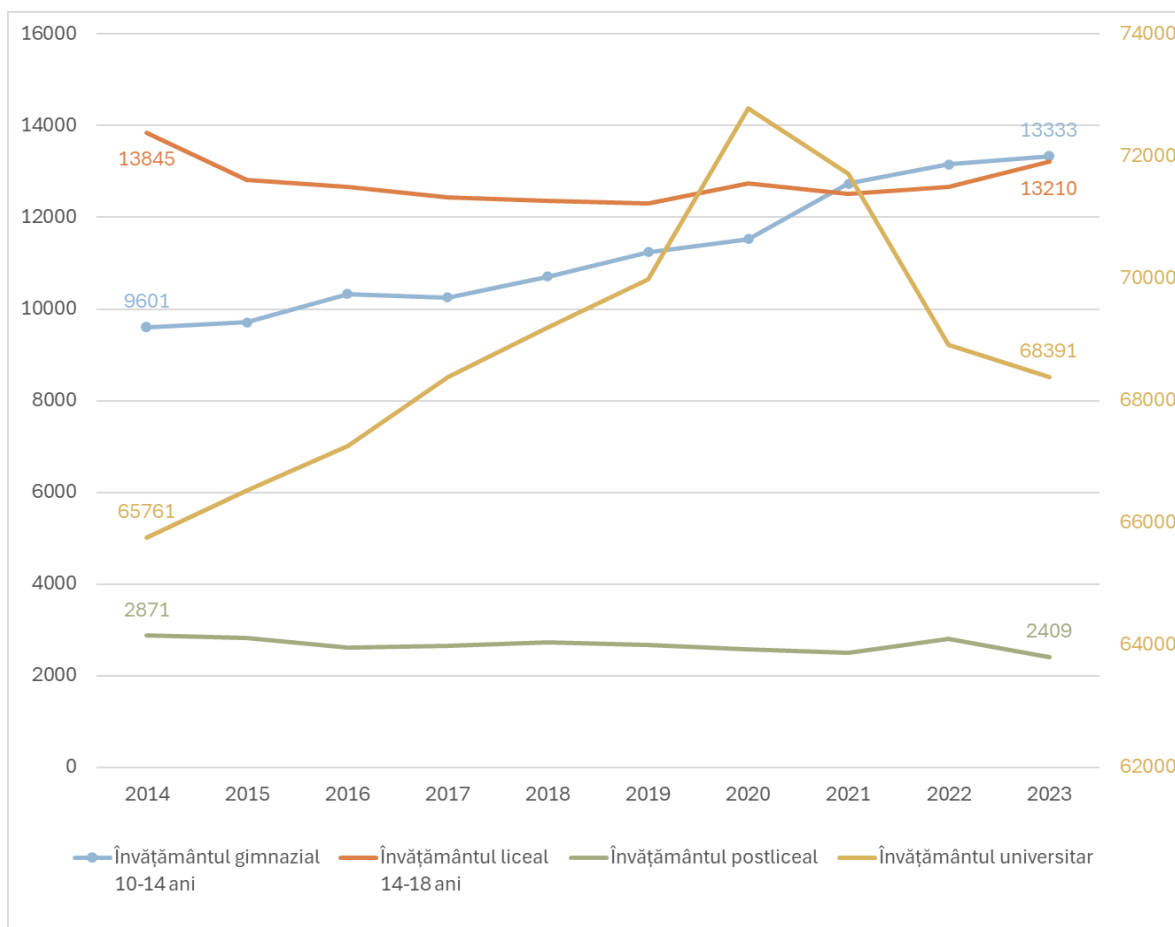
Diferențele între genuri: Femeile au rate de ocupare ușor mai ridicate decât bărbații pentru categoriile de vârstă 20-35 ani (99% pentru femei față de 97% pentru bărbați). În grupa de vârstă 15-19 ani, diferențele de gen sunt, de asemenea, mici (87% pentru femei și 85% pentru bărbați), indicând o implicare similară în activitățile economice la această vârstă.

Diferențele între urban și rural: Urbanul depășește ruralul în categoria 15-19 ani, unde rata de ocupare este de 91% în urban comparativ cu 81% în rural. Acest decalaj poate fi explicat prin accesul mai bun la locuri de muncă part-time în urban. În categoriile de vârstă 20-35 ani, diferențele între urban și rural sunt minime, indicând o integrare economică similară în aceste medii pentru populația adultă activă.

Tineri înmatriculați în învățământ și rezultate școlare

Cea mai mare populație studentescă. Totalul populației înscrise în învățământul universitar din Cluj în anul 2023 era de 68391 de persoane. Aceștia sunt studenți, masteranzi sau doctoranzi înscriși la facultățile din Cluj-Napoca, singura localitate din județ care oferă programe universitare. Începând cu anul 2021 se observă un declin al numărului de persoane înmatriculate în învățământul universitar. Pentru perioada 2014-2023, mediul universitar clujean avea numărul cel mai mare de studenți, masteranzi și doctoranzi în anul 2020. Această scădere poate fi văzută ca un efect al pandemiei de COVID-19 și al creșterii costurilor de locuire în municipiu după eliminarea restricțiilor impuse în perioada de pandemie.

Figura 16 Evoluția populației școlare în Municipiul Cluj-Napoca după niveluri de educație

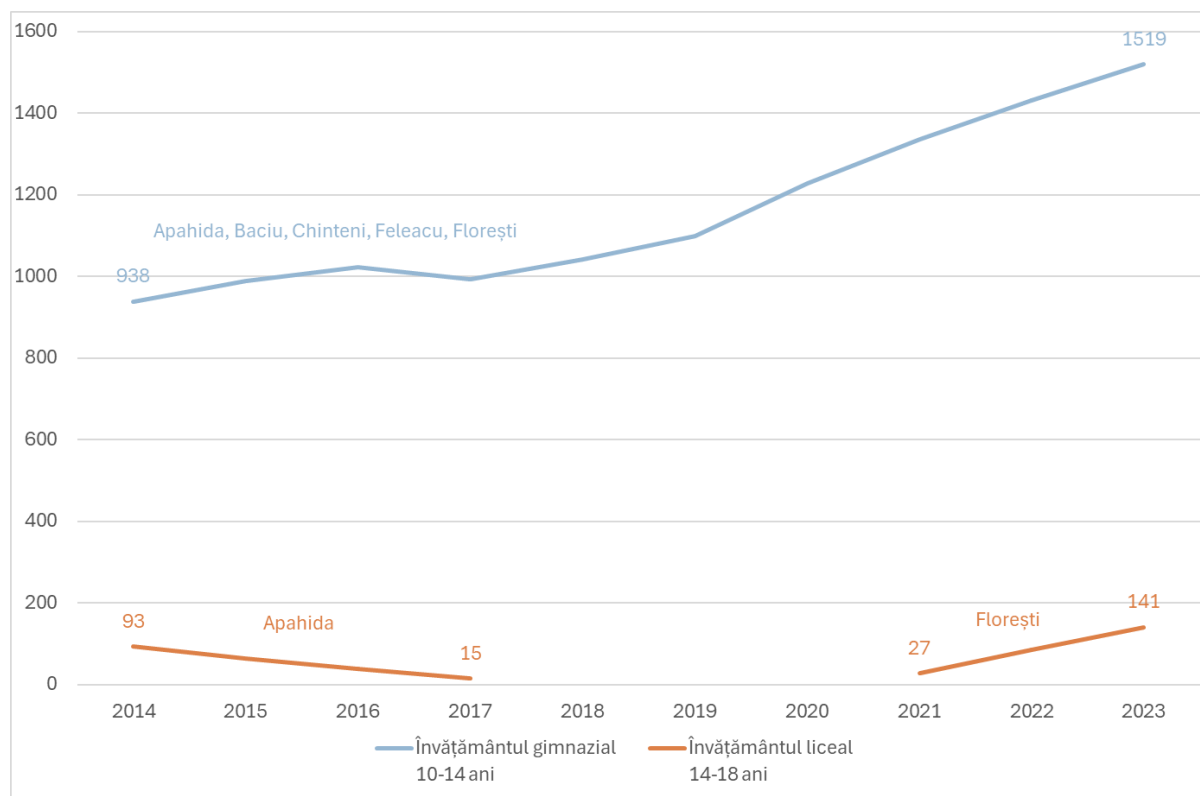
Sursa datelor: INS, Tempo ONLINE, tabelul SCL103D

Notă: Pentru o vizualizare mai clară a tendințelor, populația înmatriculată în învățământul universitar este reprezentată pe o axă verticală secundară. Astfel, valorile de pe axa verticală principală, vizibile în imagine, reflectă doar valorile referitoare la învățământul preuniversitar.

Cluj-Napoca, magnet pentru învățământul liceal și gimnazial. Ținând cont de tendințele populației școlare din preuniversitar, creșterea numărului de elevi de gimnaziu înmatriculați la instituțiile de învățământ din Cluj-Napoca este semnificativă. Pe parcursul a 10 ani, populația de gimnaziu a crescut de la 9601 de elevi la 13333 de elevi, însemnând cu peste 3700 de elevi de gimnaziu mai mulți. Putem asocia tendința de creștere cu apariția noilor familii, tinere, din municipiu și din zonele rurale învecinate, cu copii mici și care muncesc contractual în Cluj-Napoca. În prima parte a perioadei analizate, populația de liceu scade, dar după anul 2019 numărul de liceeni începe să crească. Învățământul postliceal nu este la fel de atractiv. Există un număr tot mai mic de persoane înmatriculate la școlile postliceale.

Lipsa liceelor în periurban. Din totalul celor cinci localități din vecinătatea Cluj-Napoca, doar Florești are astăzi liceu. În anul 2023 erau 141 de liceeni înscriși la unitatea școlară din localitate. În Apahida a existat învățământ liceal, însă doar până în anul 2017. Ținând cont de numărul mare de tineri care locuiesc în aceste localități, se poate observa o nevoie stringentă de dezvoltare a infrastructurii educaționale la nivel liceal. Lipsa unor instituții de învățământ liceal în majoritatea localităților periurbane obligă elevii să facă naveta către Cluj-Napoca, ceea ce poate genera costuri suplimentare pentru familii și poate reduce timpul dedicat activităților educaționale sau recreative. Investițiile în infrastructura școlară din aceste zone ar putea contribui la creșterea atractivității periurbanului, la reducerea abandonului școlar și la crearea unor condiții mai favorabile pentru dezvoltarea comunităților locale.

Figura 17 Evoluția populației școlare în localitățile din vecinătatea Cluj-Napoca după niveluri de educație

Sursa datelor: INS, Tempo ONLINE, tabelul SCL103D

Notă: localitățile Apahida, Florești, Baciu, Chinteni și Feleacu

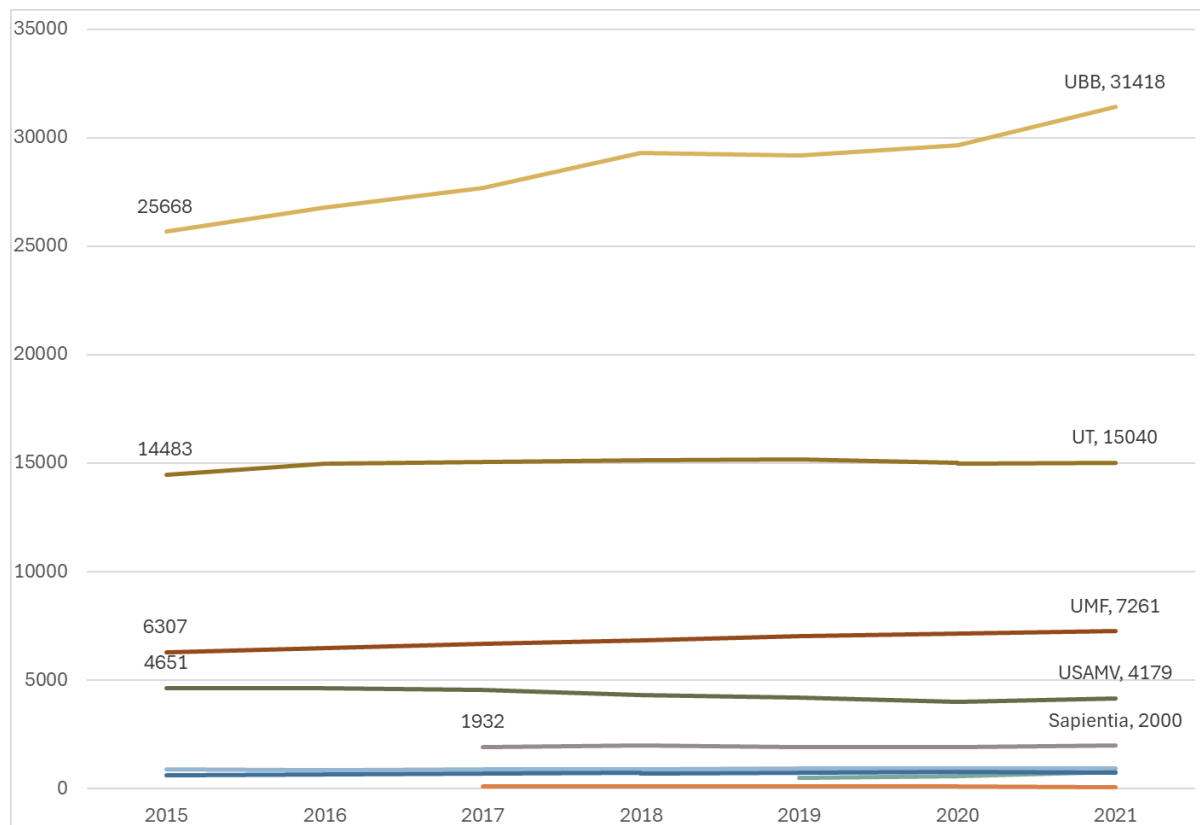
Studentii la nivel licență. Numărul de persoane înmatriculate la programele de licență ale universităților clujene este de 62522. Este important de menționat că acest efectiv de studenți nu locuiește în totalitate în Cluj-Napoca. O bună parte dintre acest universități au extensii în alte județe ale țării (ex. Maramureș, Sălaj, Bistrița-Năsăud, Satu Mare, Covasna, Caraș-Severin). Această statistică include și studenții din extensiile universitare.

Universitatea Babeș-Bolyai (UBB) înregistrează cel mai mare număr de studenți, ajungând la 31.418 în anul 2021, fiind urmată de Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (UT), care are 15.040 de studenți în același an. Universitatea de Medicină și Farmacie (UMF) ocupă locul al treilea, cu 7.261 de studenți înmatriculați, în timp ce Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) și Universitatea Sapienia au un număr de studenți semnificativ mai redus, de 4.179 și respectiv 2.000.

Universități publice cu efective mici de studenți sunt Academia Națională de Muzică "Gheorghe Dima" (puțin peste 900 de studenți anual), Universitatea de Artă și Design (între 700 și 800 de studenți), Universitatea "Bogdan Vodă" (cu o creștere de la 578 de studenți în 2020 la 790 de studenți în 2021) și Institutul Teologic Protestant (puțin peste 100 de studenți anual).

Pe parcursul perioadei analizate, UBB prezintă cea mai consistentă creștere a numărului de studenți, în timp ce UT rămâne relativ constantă. UMF și-a crescut treptat numărul de studenți, iar USAMV înregistrează o ușoară scădere. Universitatea Sapienia menține un număr constant de aproximativ 2.000 de studenți în fiecare an.

Figura 18 Numărul studenților înmatriculați la universitățile clujene, nivel licență

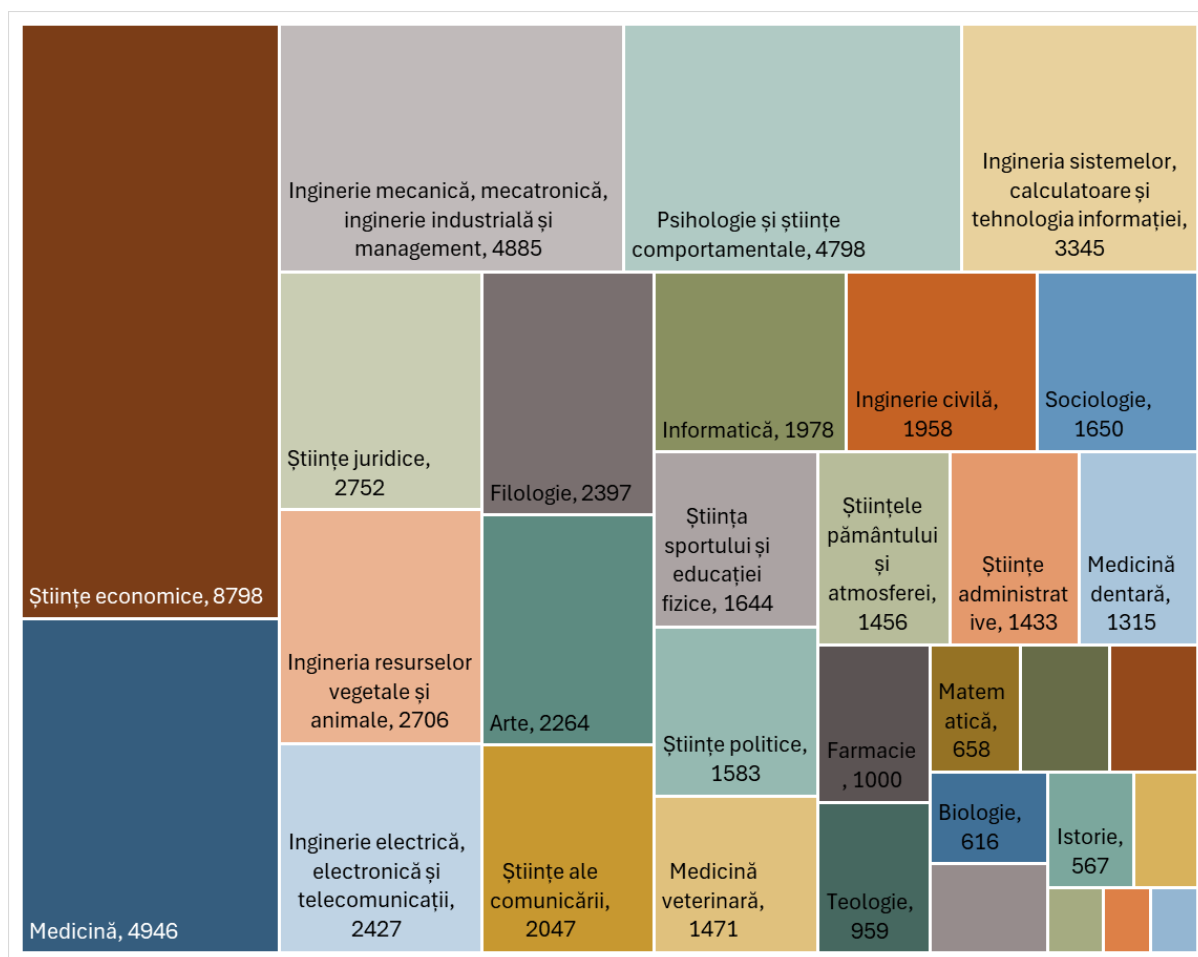

Sursa datelor: DataGov.ro, Tabelul cu prelucrarea datelor ANS

Dominanța specializărilor pentru sectorul de servicii și joburi high-skilled. Figura 19 evidențiază diferențele în numărul de studenți pentru diverse domenii de studiu. Cele mai mari valori sunt înregistrate în domeniul Științelor economice, cu 8.798 de studenți, urmat de Medicină, care însumează 4.946 de studenți. Aceste domenii, alături de psihologie (4.798), și ingineria sistemelor, calculatoare și tehnologia informației (3.345) indică o orientare clară a Clujului spre formarea de specialiști în sectoare de servicii și industrii bazate pe cunoaștere. Această diversitate susține imaginea Clujului ca un hub al inovației și al profesiilor calificate.

Domeniile mai mici, dar încă relevante, sunt reprezentate de Filologie (2.397 studenți), Arte (2.264), Științele sportului și educației fizice (1.644), și Sociologie (1.650). Alte domenii precum Medicină dentară, Științe politice, Farmacie și Teologie au valori mai reduse, sub 1.500 de studenți. În subcategoria domeniilor științifice și tehnice, se remarcă Ingineria civilă (1.958) și Ingineria resurselor vegetale și animale (2.706).

Figura 19 Distribuția numărului de studenți la universitățile clujene după ramurile de știință. Anul 2021

Sursa datelor: DataGov.ro Tabelul cu prelucrarea datelor ANS

Figura 20 ilustrează rezultatele medii la examenul de bacalaureat ale elevilor înmatriculați la liceele din Cluj-Napoca, distribuite pe profiluri de liceu pentru perioada 2020-2024. Graficul evidențiază variațiile în performanță pentru fiecare profil în decursul acestor ani. Rezultatele medii sunt consistente pentru majoritatea profilurilor, cu excepția anului 2022, unde majoritatea înregistrează o scădere semnificativă a mediei. Această scădere poate indica influența unor factori externi care au afectat performanța elevilor, cum ar fi pandemia de COVID-19.

Profilurile Real și Pedagogic prezintă în general cele mai bune rezultate medii, atingând valori de peste 8.5 în majoritatea anilor analizați, în timp ce profilul Resurse naturale și protecția mediului și Tehnic înregistrează valori medii mai mici, plasându-se în intervalul 6.5-7.5 în afara anului 2022. Această distribuție evidențiază diferențele de performanță academică între liceele cu profiluri diferite și permite o evaluare a celor mai performante instituții de învățământ preuniversitar din punct de vedere al rezultatelor la bacalaureat.

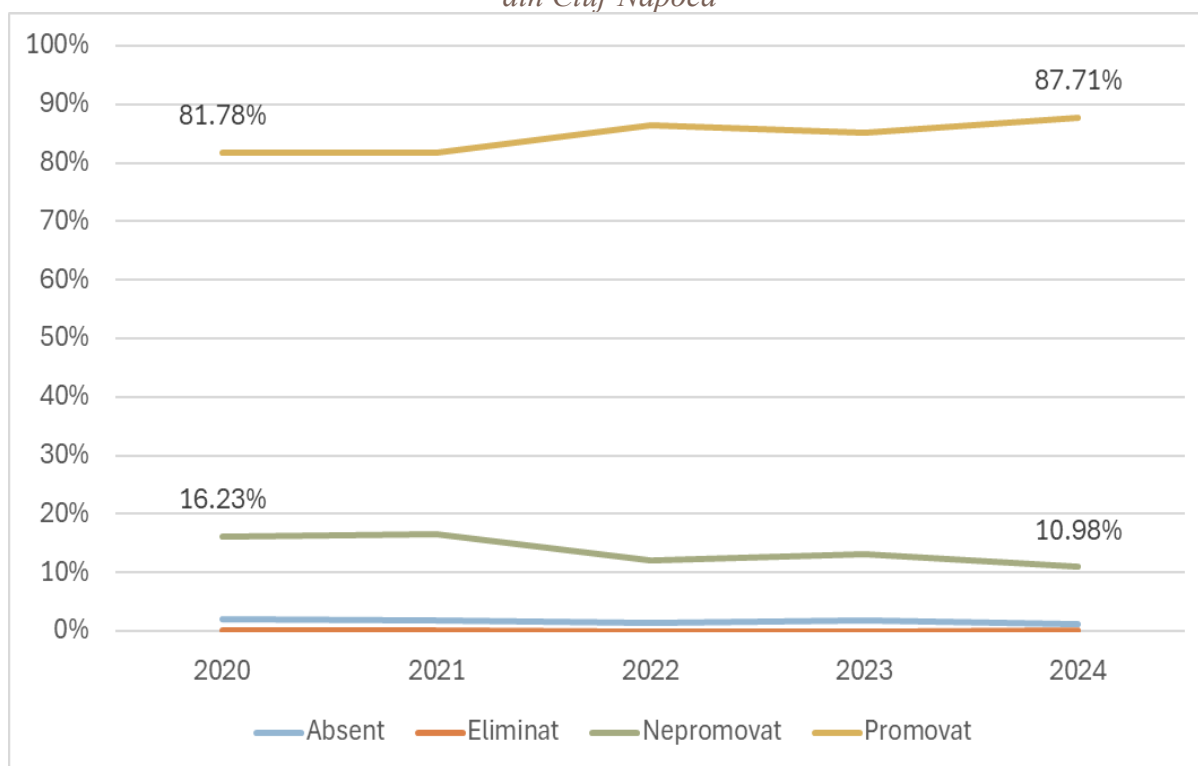
Figura 20 Rezultate medii la bacalaureat a liceenilor din Cluj-Napoca după profilul de liceu absolvit

	2020	2021	2022	2023	2024
Artistic	7.91	7.74	5.72	7.57	7.79
Educație fizică și sport	7.31	6.97	4.16	6.98	7.25
Pedagogic	8.76	8.59	8.57	8.68	8.46
Real	8.91	8.75	8.84	8.78	8.90
Resurse naturale și protecția mediului	6.79	7.12	5.65	7.37	7.46
Servicii	7.77	7.73	6.40	7.64	7.98
Tehnic	7.04	6.91	3.23	7.08	7.37
Teologic	8.07	7.85	7.17	7.63	7.64
Uman	8.44	8.32	8.07	8.34	8.48

Sursa datelor: DataGov.ro, Tabelele rețeaua școlară 2023-2024 și rezultate bacalaureat 2020-2024

Figura 21 prezintă rata de promovabilitate la examenul de bacalaureat pentru liceenii din Cluj-Napoca în perioada 2020-2024, împreună cu proporțiile aferente categoriilor de participanți absenți, eliminați și nepromovați. Datele indică o tendință constantă de promovare în această perioadă, cu valori situate în jurul a 80%-90%, evidențiind un nivel ridicat de reușită în rândul elevilor care au susținut examenul. Proporția candidaților nepromovați a rămas relativ stabilă, în intervalul 10%-20%, iar numărul celor absenți și eliminați se menține la valori extrem de reduse, sub 2%.

Figura 21 Promovabilitatea la examenul de bacalaureat pentru liceenii din Cluj-Napoca

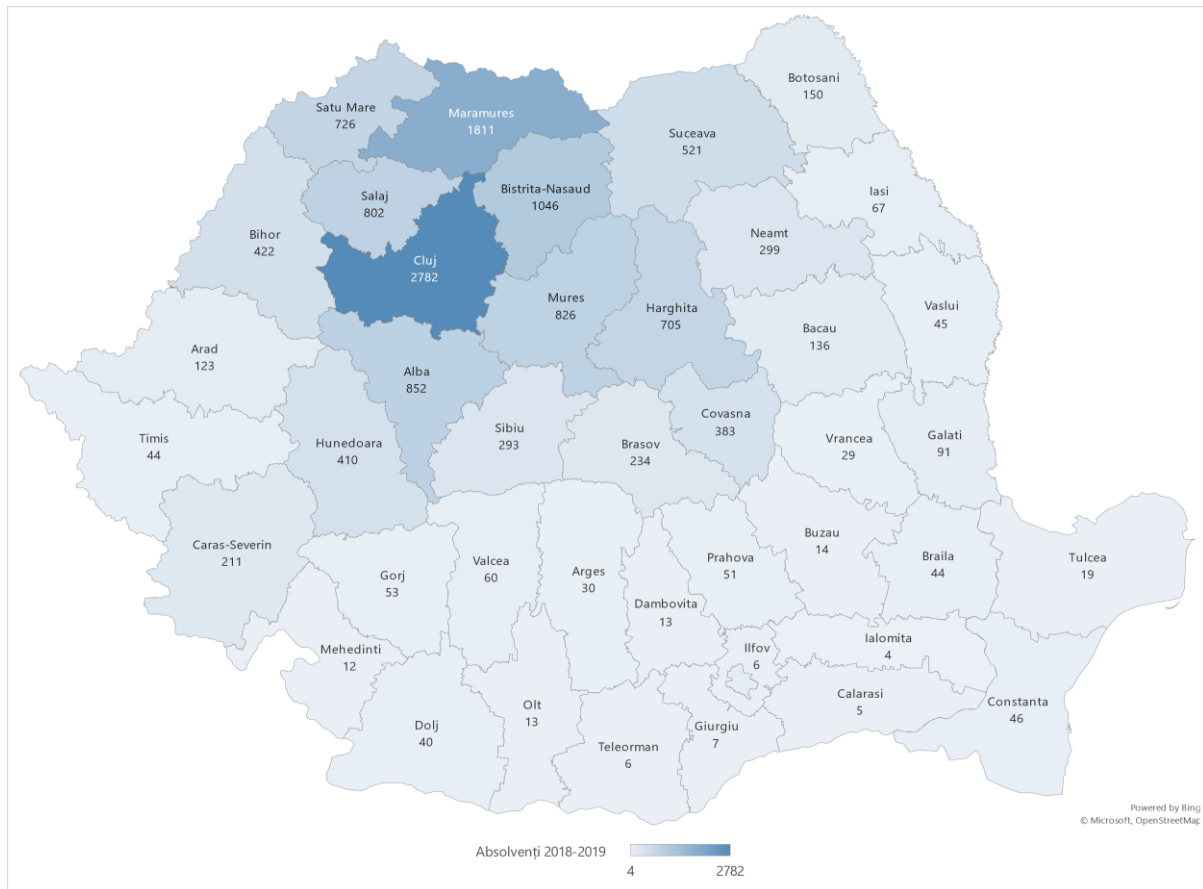
Sursa datelor: DataGov.ro, Tabelele rețeaua școlară 2023-2024 și rezultate bacalaureat 2020-2024

La nivel național, rata de promovabilitate la bacalaureat variază între 65%-75%, conform rapoartelor din ultimii ani. Valorile mai mici la nivel național, comparativ cu municipiul Cluj-Napoca, se pot datora zonelor rurale sau județelor mai puțin dezvoltate, unde promovabilitatea tinde să fie mai mică, reflectând diferențele de acces la resurse educaționale și de calitate a infrastructurii școlare. În județul Cluj, rata de promovabilitate variază, în general, între 75%-85%, fiind mai scăzută decât în Cluj-Napoca, dar mai ridicată decât media națională. Această distribuție reflectă performanța generală a liceenilor din Cluj-Napoca și indică un nivel ridicat de implicare și pregătire pentru examenul de bacalaureat.

Absolvenții universităților clujene

Această analiză se bazează pe datele disponibile despre generația de absolvenți din anul universitar 2018-2019 de la toate universitățile din Cluj-Napoca. Informațiile prezentate se referă la județele de proveniență, statutul ocupațional, județele unde lucrează și topul ocupațiilor absolvenților.

Figura 22 Distribuția absolvenților universităților clujene după județul de proveniență, generația 2018-2019

Sursa datelor: <https://angajabilitate.uefiscdi.ro/>

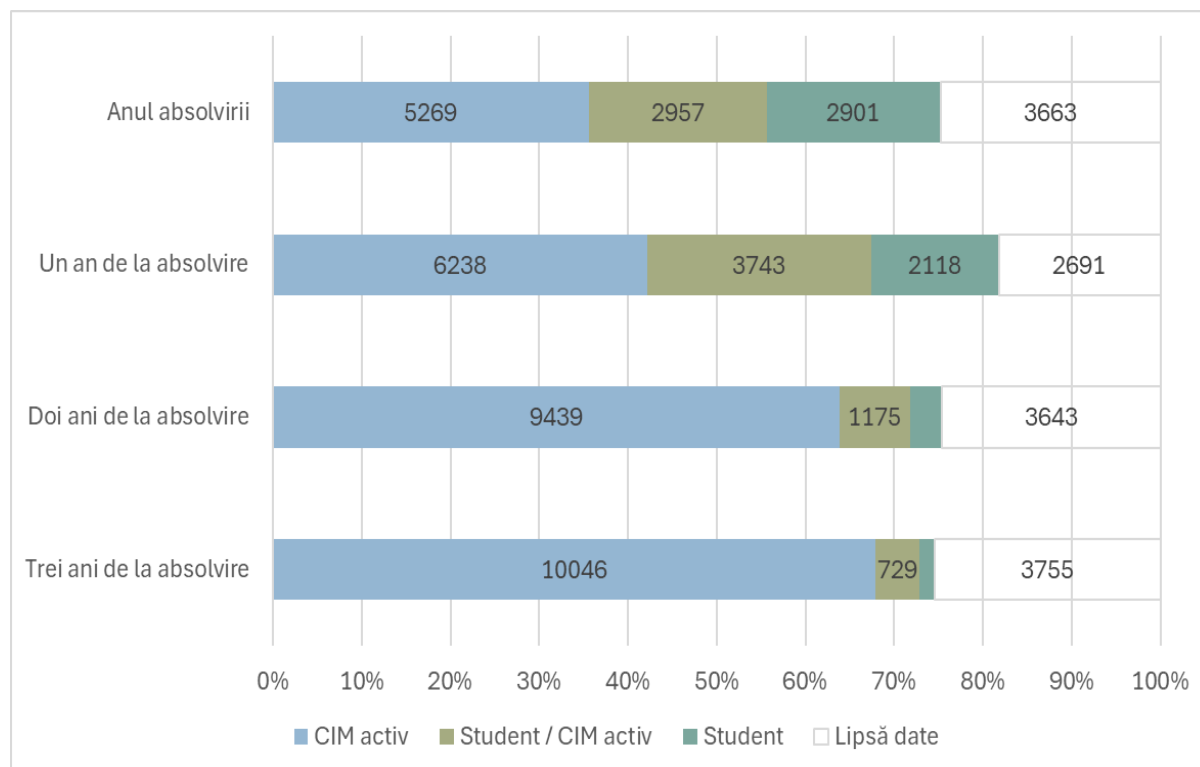
Notă: datele se referă la promoția absolvenților 2018-2019, în anul 2019.

Cluj-Napoca, centru universitar de importanță regională și națională. Universitățile clujene atrag studenți din diverse zone ale țării. Din totalul absolvenților analizați, se remarcă o distribuție geografică diversă, evidențiind rolul municipiului ca pol educațional major. Din totalul absolvenților din perioada analizată, doar 21% provin de pe raza județului Cluj. 36% dintre absolvenți provin de celelalte județe ale Regiunii Nord-Vest. O parte semnificativă de absolvenți provin din Regiunea Centru și și Regiunea Nord-Est (cu precădere județele Suceava și Neamț), cumulând un total de 24%, respectiv 9% din total.

Cei mai mulți absolvenți sunt activi pe piața muncii. Peste 30% dintre absolvenți au un contract de muncă deja în anul absolvirii studiilor universitare. Proporția acestora crește până la aproape 70% în primii trei ani de la absolvire. O parte semnificativă dintre absolvenți își continuă studiile universitare sau îmbină studiile cu activitate profesională pe piața muncii. Aceste din urmă două categorii de tineri sunt semnificativ mai puțin numeroase după 2 sau 3 ani de la absolvire. Acest rezultat semnifică faptul că, cel mai probabil după încheierea studiilor de masterat, absolvenții își încheie formarea în universitate și devin activi pe piața forței de muncă. Pentru o parte semnificativă a absolvenților nu există date disponibile despre statutul lor. Posibilele cauze sunt lipsa înregistrărilor, emigrația în străinătate și întreruperea continuării studiilor grupată cu inactivitatea pe piața muncii. Din păcate este dificil de estimat proporțiile

de absolvenți din fiecare dintre aceste categorii. O analiză amănunțită a fenomenului migrației în rândul tinerilor este oferită într-un capitol distinct al acestui material.

Figura 23 Distribuția absolvenților după statut ținând cont de durata de timp după absolvirea studiilor

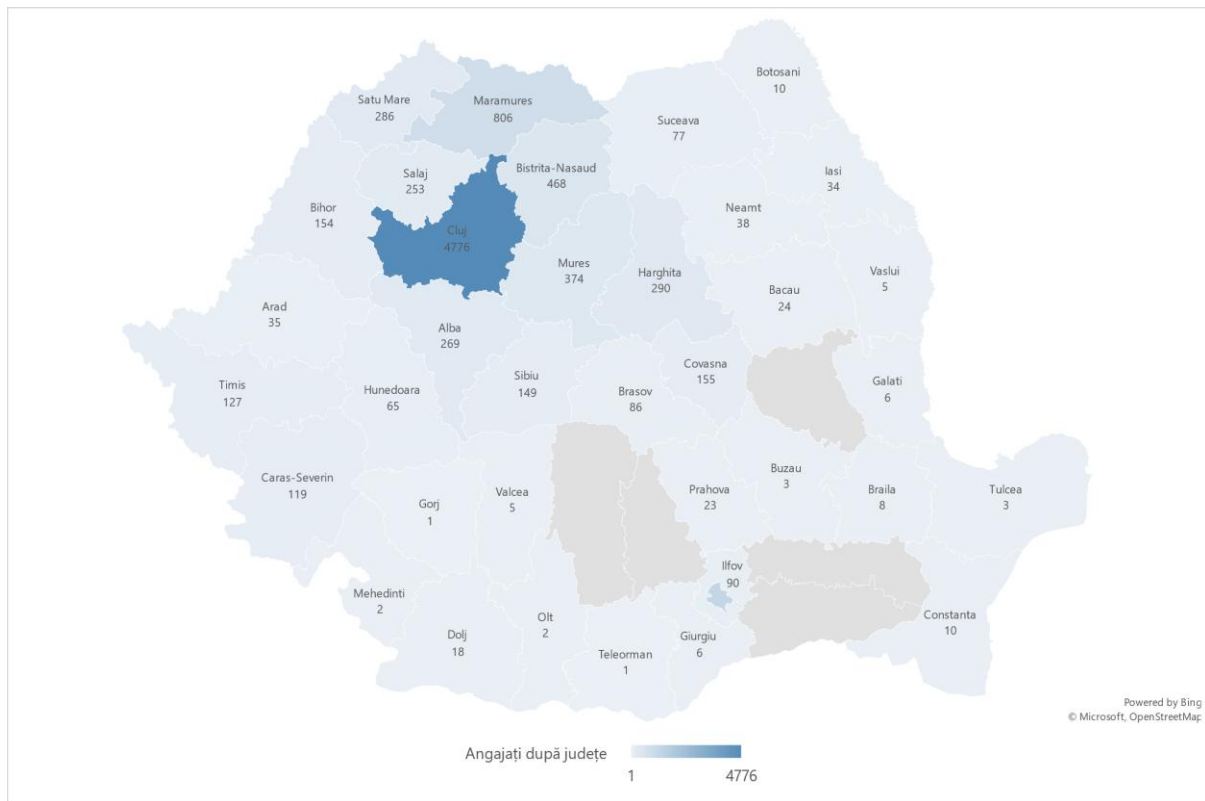

Sursa datelor: <https://angajabilitate.uefiscdi.ro/>. Prelucrarea datelor a fost realizată de autori

Notă: Datele se referă la absolvenții generației 2018-2019 și analizează parcursul lor începând cu anul 2019 până în anul 2022. Categoria „CIM activ” se referă la persoanele care au un contract individual de muncă, categoria „Student” se referă la persoanele care își continuă studiile la o universitate din România, categoria „Student / CIM activ” se referă la persoanele care studiază și lucrează în paralel.

Absolvenții preferă să rămână în Cluj pentru muncă. Din totalul absolvenților, 48% rămân după finalizarea studiilor să lucreze în județul Cluj. Așa cum am arătat anterior, o parte dintre absolvenți își continuă studiile și o parte studiază și lucrează în paralel. Acest rezultat indică o preferință pentru continuarea studiilor în Cluj-Napoca. De asemenea, piața forței de muncă din județ este semnificativ mai ofertantă pentru numeroase domenii de activitate, comparativ cu alte județe. București se poziționează a doua regiune în clasament. 12% dintre absolvenți au migrat în capitala țării pentru muncă. De asemenea, se poate observa o corelație între județele de proveniență a absolvenților și județele unde lucrează absolvenții universităților clujene. Din acest rezultat putem înțelege că o parte, mai puțin numeroasă, dintre absolvenți s-au întors în zonele de origine pentru a desfășura activități pe piața forței de muncă.

Figura 24 Distribuția numărului de absolvenți după județul unde lucrează

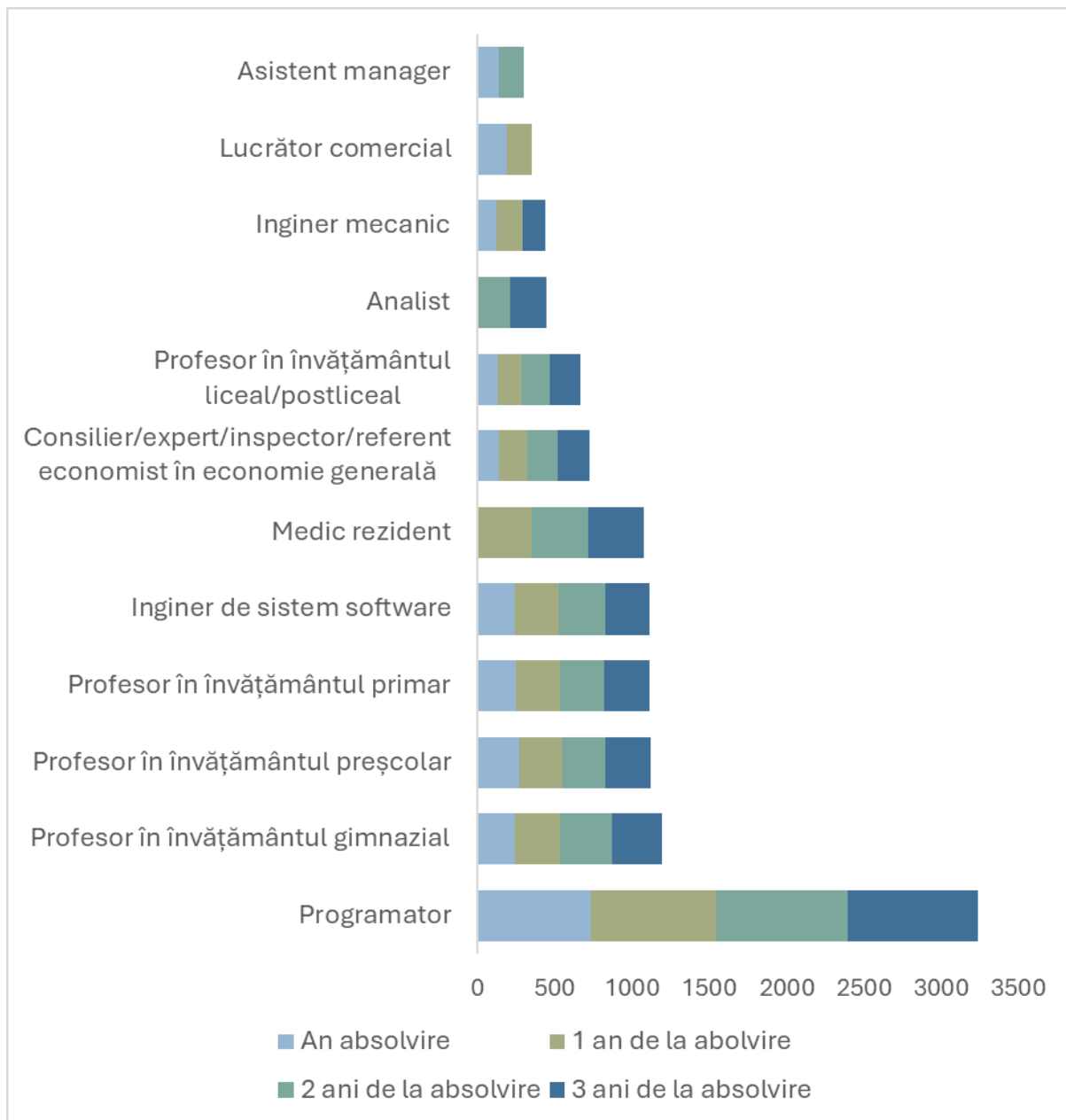

Sursa datelor: <https://angajabilitate.uefiscdi.ro/>

Notă: datele se referă la promoția absolvenților 2018-2019, la un an după absolvire, adică anul 2020.

Profesiile din domeniul IT și învățământ sunt dominante. Principalele ocupații ale absolvenților sunt dominate de poziția de programator, care înregistrează o creștere semnificativă în numărul de angajați în primii trei ani după absolvire, de la 734 la 846. Alte ocupații cu un număr constant și în creștere includ profesor în învățământul primar și gimnazial, medic rezident și inginer de sistem software, toate indicând o tendință stabilă de integrare profesională pe termen scurt și mediu. Ocupațiile precum asistent manager și lucrător comercial au un număr mai redus de absolvenți integrați în câmpul muncii, fără evoluții semnificative după anul absolvirii. Observăm că lucrătorii comerciali dispar din topul ocupațiilor după primii doi ani. Această ocupație este, de obicei, asociată cu locuri de muncă temporare sau tranzitorii, care necesită un nivel mai redus de specializare. Absolvenții tind să ocupe astfel de poziții imediat după finalizarea studiilor, din dorința de a obține rapid un venit și de a acumula experiență. După primii doi ani, putem presupune că mulți dintre acești tineri fie avansează în carieră către poziții mai specializate (ex.: vânzări, management), fie aleg să își continue studiile sau să migreze spre ocupații mai stabile și mai bine plătite.

Figura 25 Distribuția numărului de absolvenți după topul ocupațiilor

Sursa datelor: <https://angajabilitate.uefiscdi.ro/>. Prelucrarea datelor a fost realizată de autori

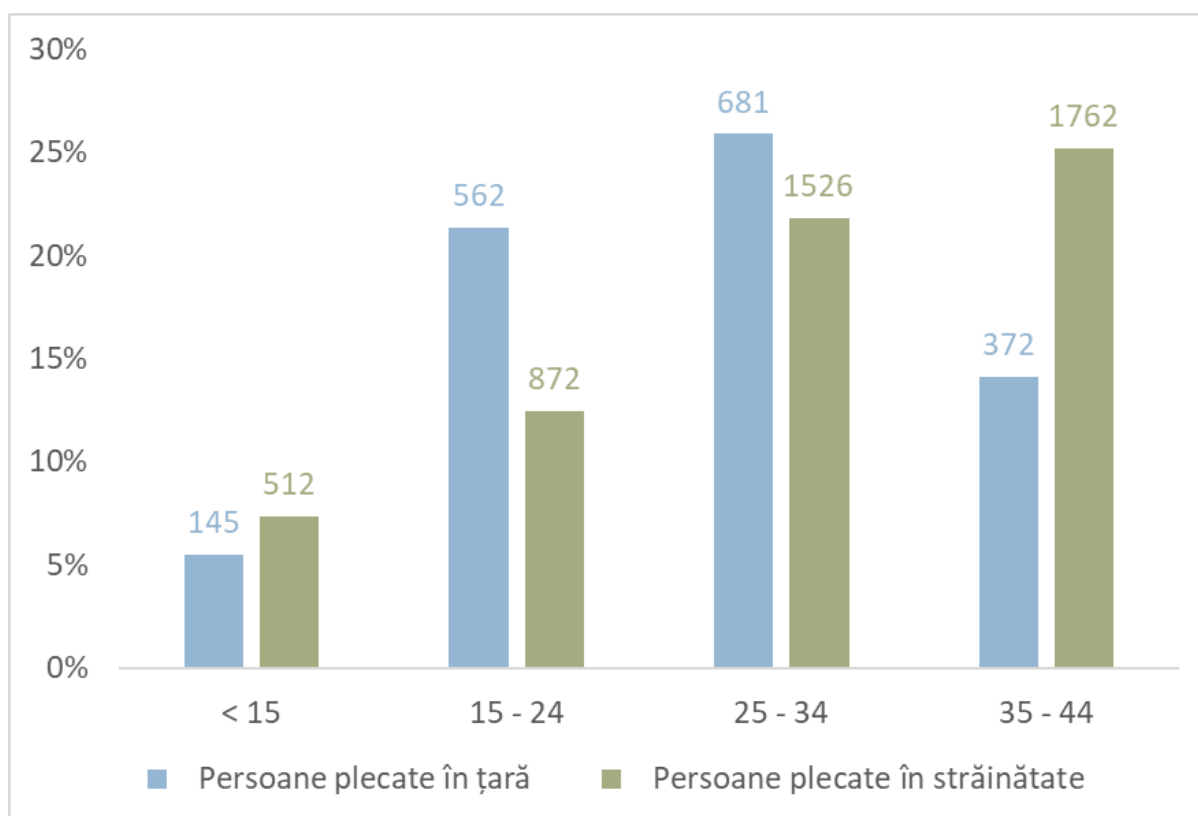
Notă: Datele se referă la absolvenții generației 2018-2019 și analizează parcursul lor începând cu anul 2019 până în anul 2022.

Analiștii apar mai târziu după absolvire. În topul ocupațiilor, analiștii apar doar după 2 ani de la absolvire. Acest tip de ocupație necesită, de regulă, competențe mai avansate și o specializare profesională care se dezvoltă în timp. Apariția lor mai târzie sugerează o integrare graduală în piața muncii și un parcurs profesional mai bine definit și orientat către poziții de calificare superioară în sectoare precum IT, finanțe, consultanță sau management. Continuarea studiilor la nivel master și creșterea vechimii pe piața forței de muncă sunt factori care pot explica acest rezultat.

Mobilitate și migrație

Persoanele din categoria de vârstă 25-34 de ani reprezintă segmentul cu cel mai mare procent de absenteism. Un număr de 2207 de tineri în acea categorie de vârstă au emigrat cel puțin temporar în alt județ sau în străinătate. Adăugând numărul celor plecați cu vârsta de 35 de ani, ne putem aștepta ca această valoare să crească vizibil. Pentru grupele de vârstă mai mici (sub 15 ani și 15-24 ani), procentul celor plecați în țară este mai mare decât al celor plecați în străinătate, sugerând că migrația internă pentru educație sau alte motive este mai frecventă la aceste vârste. Pe măsură ce vârsta crește, proporția celor plecați în străinătate devine predominantă, evidențiind migrația economică externă ca o opțiune principală pentru adulții tineri și maturi.

Figura 26 Persoane tinere temporar absente plecate în țară sau în străinătate

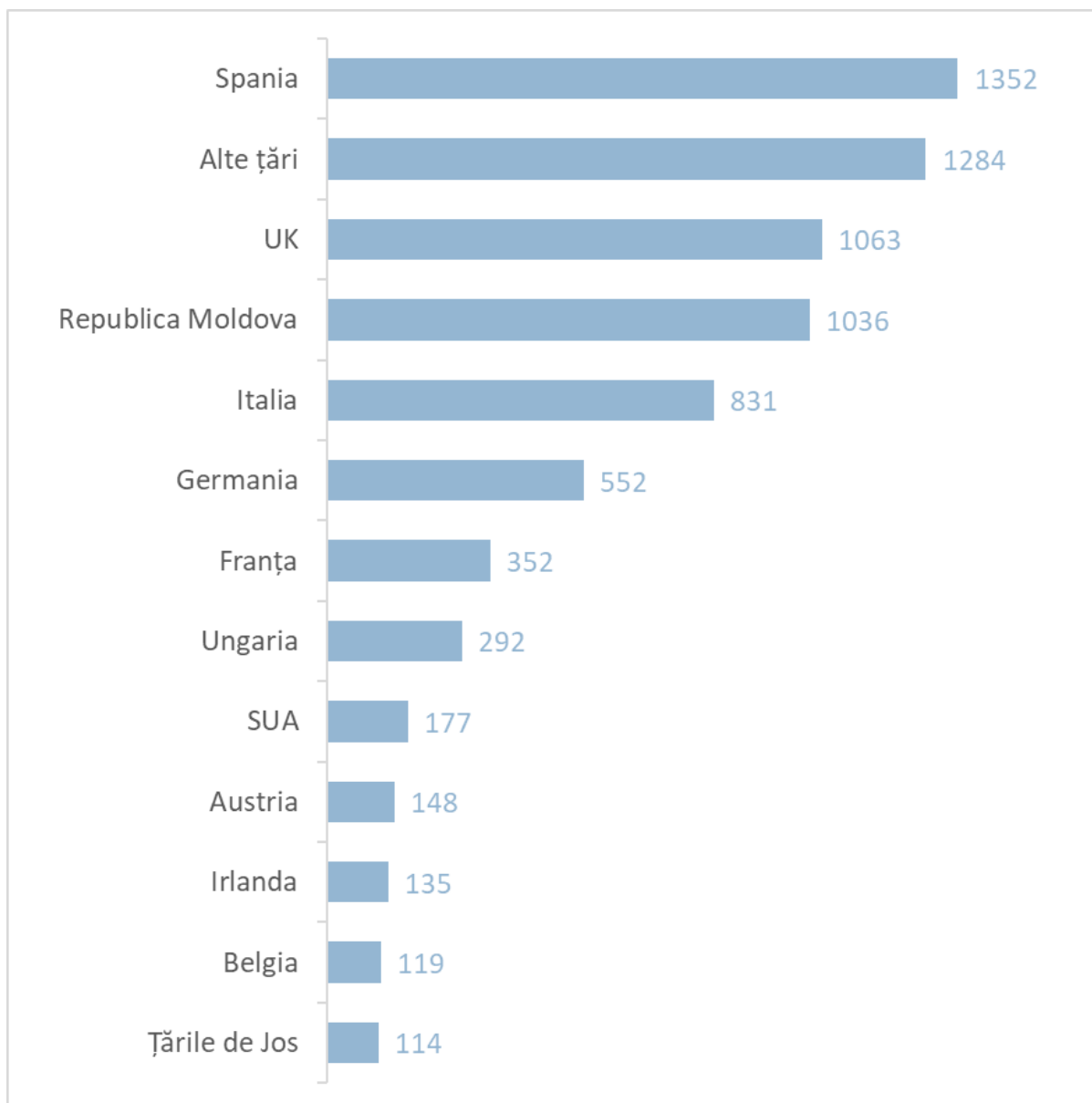
Sursa datelor: RPL 2021, Tabelul 4.6

Notă: Axa verticală (înălțimea coloanelor) arată procentele pe categorii de vârstă din totalul celor plecați temporar în țară, respectiv în străinătate. Etichetele evidențiază valorile absolute ale numărului de persoane plecate.

Migrația de reîntoarcere: Spania, UK și Italia. Aceste țări ocupă poziții de vârf ale spațiilor europene unde românii au o prezență numeroasă. Cifrele prezentate în Figura 27 reflectă foarte probabil tendințe ale migrației de reîntoarcere, sau cel puțin o migrație pentru studii în rândul tinerilor români cu părinții stabiliți în aceste țări din Europa de Vest.

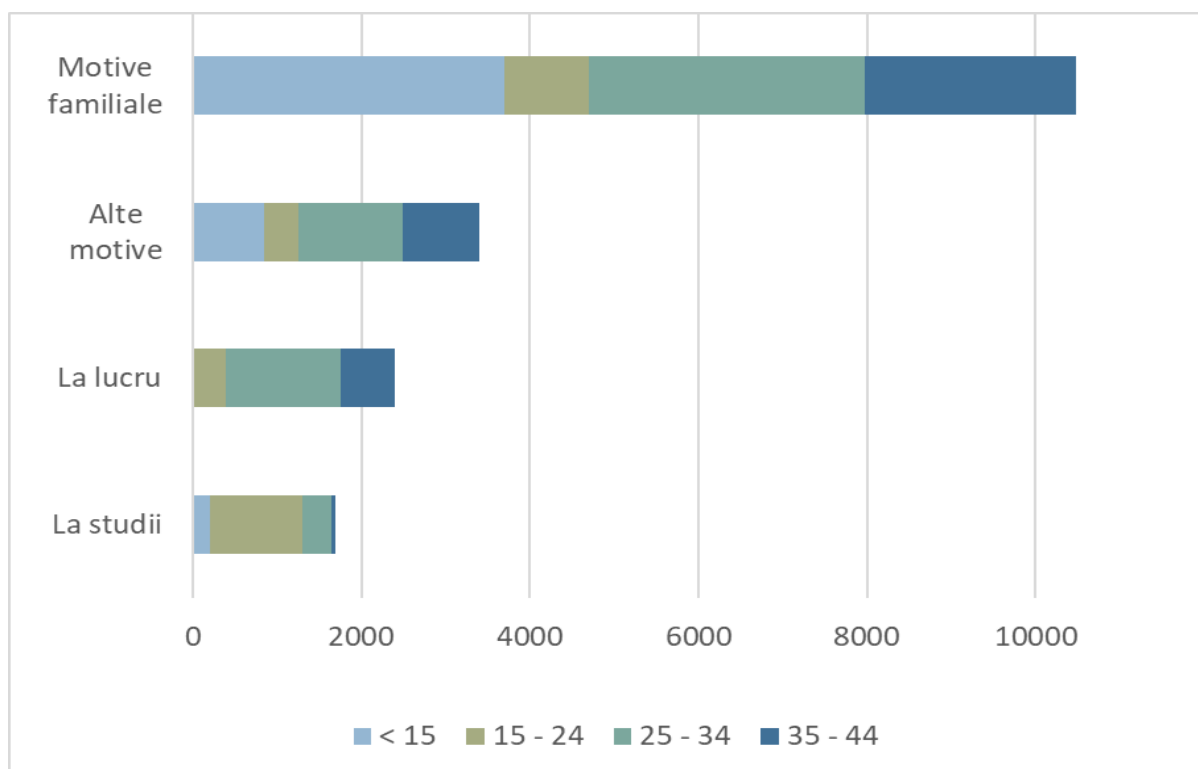
Cluj, o destinație pentru tinerii din Republica Moldova. Mai mult de o mie de tineri preveniți din Republica Moldova locuiesc în Cluj. Universitățile clujene sunt atractive pentru această categorie de persoane mobile. În contextul bunei cooperări dintre cele două state, ne putem aștepta la o creștere pe raza județului a numărului persoanelor tinere din Republica Moldova.

Figura 27 Persoane tinere care au avut ultima reședință anterioară în străinătate după țara de proveniență

Sursa datelor: RPL 2021 Tabel 4.11

Figura 28 Persoane tinere care au avut reședința anterioară în străinătate după motivul stabilirii în județul Cluj

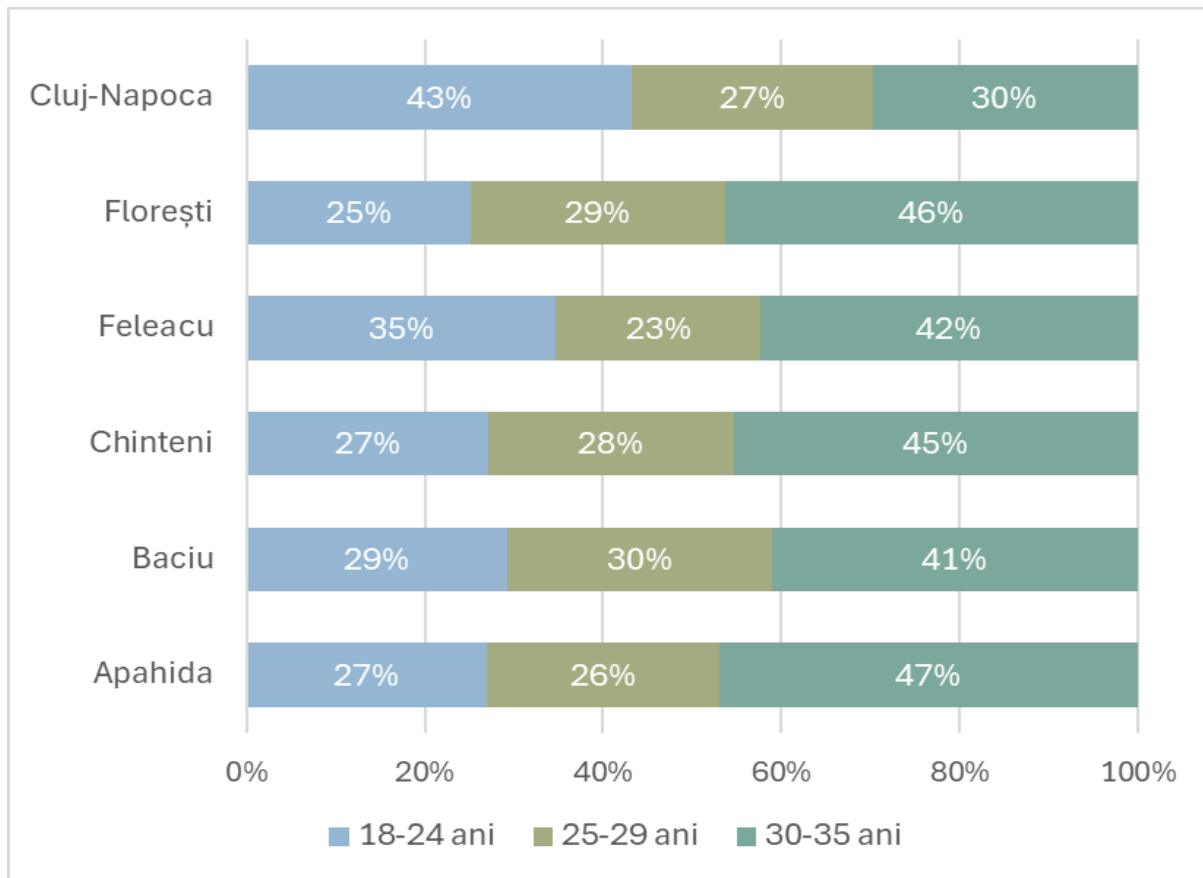
Sursa datelor: RPL 2021 Tabel 4.4

Motivele familiale reprezintă principala rațiune pentru care persoanele tinere care au locuit anterior în străinătate aleg să se stabilească în județul Cluj. Cele mai multe cazuri sunt întâlnite în rândul copiilor sub 15 ani, sugerând mutarea cu întreaga familie. În același timp, o proporție semnificativă de tineri adulți cu vârste între 25 și 34 de ani își stabilesc reședința în județ din motive similare. Pe lângă motivele familiale, județul Cluj atrage tinerii și prin oportunitățile de angajare și studiile universitare. Categoria de vârstă 25-34 de ani este dominantă în rândul celor care revin pentru muncă, indicând o corelație între dezvoltarea economică a regiunii și fluxul de tineri activi profesional. În același timp, mulți tineri cu vârste între 15 și 24 de ani își stabilesc reședința pentru înmatricularea în învățământ, ceea ce subliniază rolul important al Clujului ca centru educațional.

Participarea la vot

Figura 29 ilustrează participarea tinerilor la alegerile prezidențiale din 2024 în Cluj-Napoca și zona periurbană. În Cluj-Napoca, cea mai mare proporție de participare a fost observată în rândul tinerilor cu vârste între 18-24 de ani (43%), urmată de cei din categoria 30-35 de ani (30%), în timp ce tinerii de 25-29 de ani au avut cea mai mică prezență (27%). În comunele din zona periurbană, distribuția participării tinerilor este diferită. În Florești, majoritatea votanților tineri provin din categoria 30-35 de ani (46%), urmată de cei din categoria 25-29 de ani (29%), iar cei mai tineri (18-24 de ani) au avut o participare de doar 25%. Aceeași tendință este vizibilă și în celelalte localități, unde tinerii din categoria 30-35 de ani domină participarea la vot. Diferențele dintre Cluj-Napoca și zona periurbană poate fi explicată de prezența numeroasă a studenților, rezidenți în centrul universitar.

Figura 29 Participarea tinerilor la alegerile prezidențiale din 2024

Sursa datelor: Biroul Electoral Central, <https://prezenta.bec.ro/>

Spirit civic vizibil mai mare în Cluj comparativ cu nivelul național. În Figura 30 se observă că tinerii din Cluj-Napoca și Florești au manifestat un nivel de implicare mai ridicat în toate cele trei tipuri de alegeri, depășind semnificativ media națională. În Cluj-Napoca, participarea a crescut progresiv de la 28% la alegerile locale, la 34% la europarlamentare și 39% la prezidențiale. Florești a înregistrat o tendință similară, cu o participare constantă de 38% la locale și prezidențiale și o ușoară scădere la europarlamentare (35%). În contrast, localitățile periurbane precum Apahida, Baci, Chinteni și Feleacu au avut un nivel mai scăzut de participare, deși Baci și Chinteni au arătat o creștere treptată la alegerile prezidențiale. La nivel național, participarea tinerilor a rămas consistent scăzută, între 21% și 24%, indicând un interes general mai redus pentru implicarea civică. Aceste rezultate subliniază diferențele dintre mediul urban și rural, precum și între Cluj și România, în ceea ce privește interesul tinerilor pentru alegeri.

Figura 30 Participarea tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani la ultimele alegeri locale, europarlamentare și prezidențiale

	Locale 2020	Europarlamentare 2024	Prezidențiale 2024 (I)
Apahida	30%	29%	30%
Baciu	28%	30%	36%
Chinteni	24%	27%	31%
Feleacu	23%	20%	23%
Florești	38%	35%	38%
Cluj-Napoca	28%	34%	39%
România	23%	21%	24%

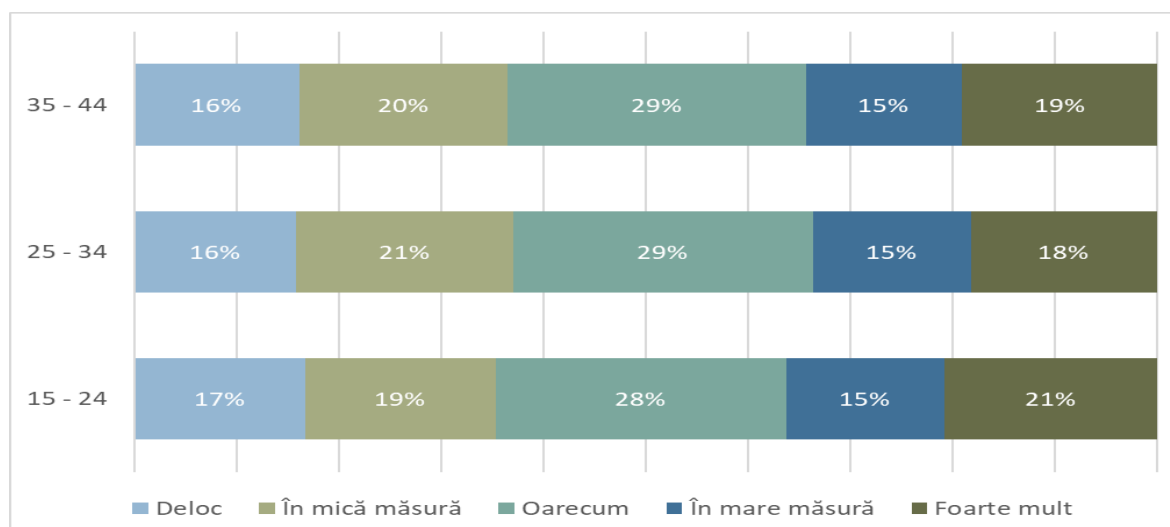
Sursa datelor: Biroul Electoral Central, <https://prezenta.bec.ro/>

Notă: Gradientul de culori a fost centrat în jurul valorilor naționale

Alte caracteristici ale tinerilor clujeni

Figura 31 ilustrează distribuția răspunsurilor tinerilor despre modul în care resimt că au fost afectați de pandemia de coronavirus. Rezultatele arată că, în general, aproximativ o cincime din persoanele din toate categoriile de vârstă declară că au fost afectate "foarte mult". Categoria 15-24 ani prezintă un procent ușor mai mare (21%) comparativ cu celelalte grupe. Proporția celor care au fost afectați "în mare măsură" este constantă între 15% și 16% pentru toate grupele de vârstă. Cei mai mulți respondenți din fiecare categorie raportează că au fost afectați "oarecum" (aproximativ 29%), indicând un nivel moderat al modului în care tinerii resimt că pandemia le-a afectat viața de zi cu zi. Proporția celor care consideră că pandemia i-a afectat "în mică măsură" variază ușor, situându-se între 19% și 21%. În ceea ce privește persoanele care declară că nu au fost afectate deloc, acestea reprezintă între 16% și 17% din totalul fiecărei grupe de vârstă, ceea ce arată o rezistență relativ constantă între generații.

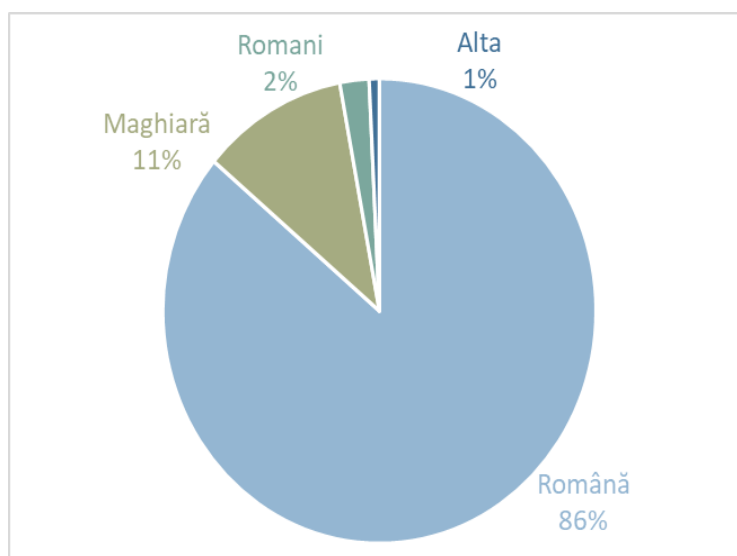
Figura 31. Persoane de 15 ani și peste după măsura în care au fost afectate de pandemia de coronavirus

Sursa datelor: RPL 2021 Tabel_5.28

Figura 32 evidențiază rezultatele distribuției tinerilor după limba maternă. 86% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani declară limba română ca limbă maternă. Limba maghiară este a doua cea mai frecventă, fiind declarată de 11% dintre tineri. Limba romani este indicată de 2% din populația tânără rezidentă, iar alte limbi sunt declarate de doar 1%.

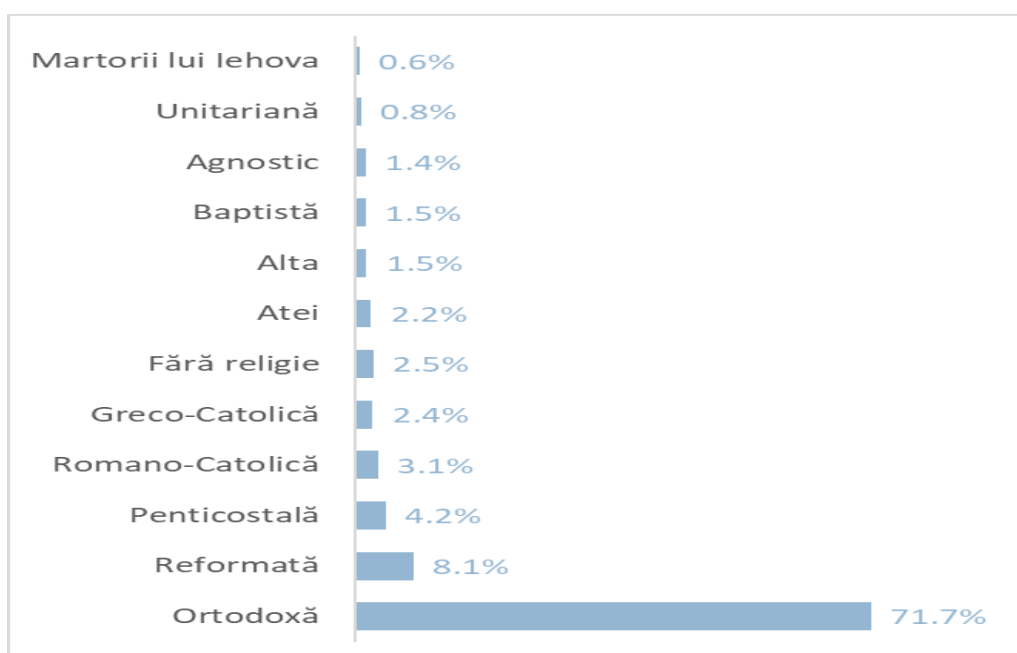
Figura 32 Populația rezidentă tânără după limba maternă

Sursa datelor: RPL 2021 Tabel 2.24.2

Figura 33 ilustrează distribuția populației rezidente tinere în funcție de religie. Religia ortodoxă este predominantă, fiind declarată de 72% din populația tânără, ceea ce reprezintă 96.800 de persoane. Religia reformată este a doua cea mai frecventă, cu 8,12%, urmată de penticostali (4%) și romano-catolici (3%). Categoria „Fără religie” include 2,50% (3.375 de persoane), iar ateii reprezintă 2,22% (2.994 de persoane). Alte grupuri religioase semnificative includ greco-catolicii, baptiștii, agnosticii. Unitarieni și Martorii lui Iehova au reprezentări mai mici, sub 1%, dar în valori absolute, aceste religii au un număr important de tineri.

Figura 33 Populația rezidentă tânără după religie

Sura datelor: RPL 2021 Tabel 2.25.2

Figura 34 oferă o perspectivă despre căsătoriile și uniunile consensuale în funcție de vârsta femeilor tinere din România, evidențind aspecte sociale și culturale importante legate de educație și tranziția către căsătorie. În rândul adolescentelor (14-19 ani), numărul de căsătorii este de 360 și uniunile consensuale în număr de 450, ridică semne de întrebare cu privire la accesul insuficient la educație reproductivă și la inegalități de gen puternice în anumite comunități. Căsătoria la vârste fragede este adesea asociată cu abandonul școlar, subdezvoltare economică și cu oportunități limitate.

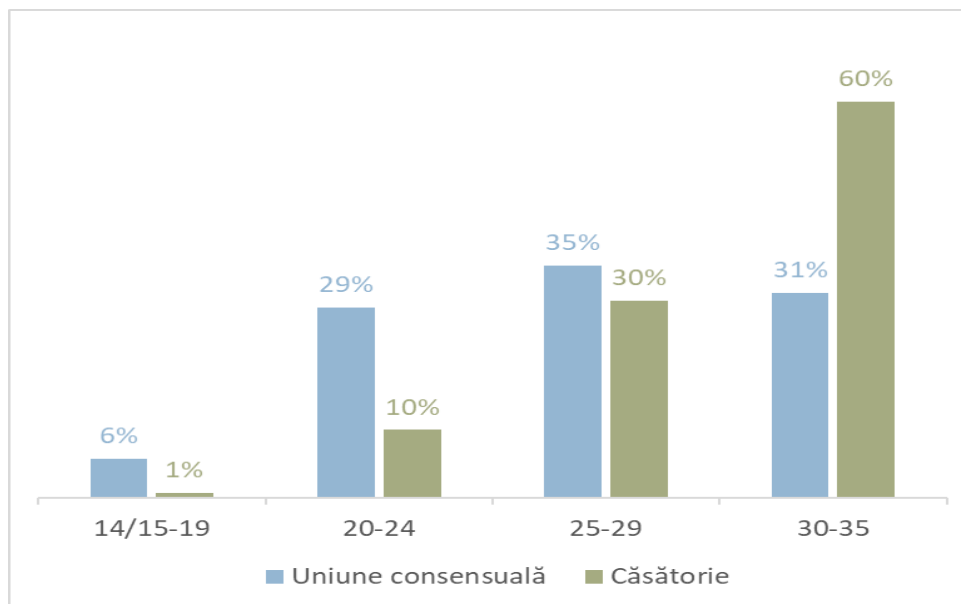
În grupa de vârstă 20-24 ani, prevalența crescută a uniunilor consensuale (29%) în raport cu căsătoriile (10%) reflectă o tendință modernă în care tinerii aleg să conviețuiască înainte de a formaliza relația prin căsătorie. Această etapă tranzitorie indică o schimbare în percepțiile sociale asupra relațiilor și o influență a educației asupra deciziei de a întârzia căsătoria. Pentru femeile de 25-29 ani, proporțiile similare între uniunile consensuale (35%) și căsătorii (30%) sugerează o tranziție între cele două tipuri de relații, pe măsură ce tinerii finalizează studiile, își încep carierele și își planifică viitorul. În schimb, femeile din categoria 30-35 ani prezintă o rată semnificativ mai mare a căsătoriilor (60%), confirmând ideea că, în România, uniunea consensuală este adesea văzută ca o etapă premergătoare căsătoriei.

Femeile prioritizează educația și cariera. În Cluj, rata căsătoriilor în rândul tinerelor crește progresiv odată cu vârsta, ajungând la cel mai ridicat nivel (58%) în categoria 30-35 de ani, reflectând o tendință comună și la nivel european, educația și cariera fiind prioritare înaintea angajamentelor familiale la vârstele tinere. Spre deosebire de situația din alte regiuni ale României, unde căsătoriile în rândul adolescentelor sunt mai frecvente și asociate unor norme culturale mai tradiționale, Clujul prezintă o incidență relativ scăzută.

Coabitarea corespunde unei tranziții specifice societăților dezvoltate, în care căsătoria nu este singura opțiune de parteneriat. Comparativ cu tendințele din Europa de Vest, unde coabitarea

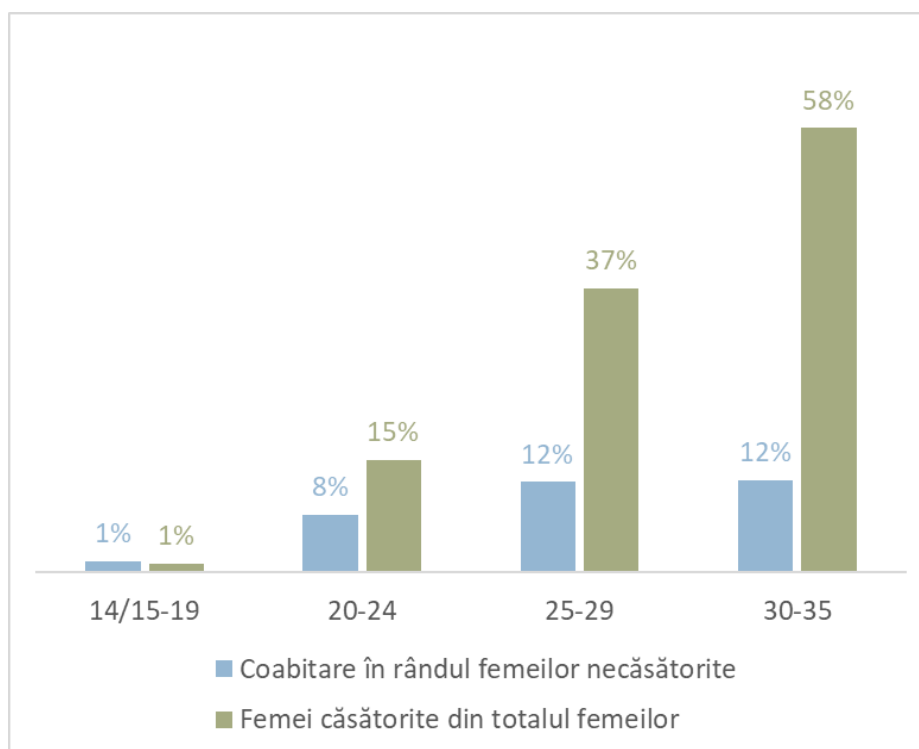
tinde să fie o alternativă la căsătorie, în Cluj aceasta este destul de redusă și rămâne mai degrabă o etapă temporară, înaintea căsătoriei.

Figura 34 Distribuția pe vârste a căsătoriilor și uniunilor consensuale în rândul femeilor rezidente tinere

Sursa datelor: RPL 2021 Tabelele 1.17.2. și 1.10.2

Figura 35 Incidența coabitării și a căsătoriei în rândul femeilor rezidente tinere

Sursa datelor: RPL 2021 Tabelele 1.17.2. și 1.10.2.

Dimensiunea calitativă

Pentru segmentul de cercetare calitativă au fost desfășurate șapte focus grupuri cu un total de 56 de participanți – în special elevi, studenți și young professionals – în septembrie, octombrie și noiembrie 2024. Discuțiile au explorat percepțiile participanților legate de Cluj-Napoca și zona metropolitană periurbană (reunite sub termenul Cluj) pe un număr de nouă teme și au urmat în general o structură tip puncte tari, puncte slabe, și listă de priorități.

Context

În general, Clujul are un capital pozitiv de imagine pentru participanți. Există, însă, o diferență semnificativă între cei născuți/crescuți aici – care au o imagine pestriță a orașului, granulară, cu la fel de multe aspecte bune și rele – și cei care s-au mutat în oraș ca tineri (în general pentru studii licență) și au rămas ulterior: Clujul iese foarte bine din toate comparațiile cu orașele de origine ale acestora – inclusiv cu orașe ca București, Timișoara sau Iași – în principal pe aspecte legate de curățenie, siguranță, transport public, spații verzi, educație și piața muncii.

Working theory: Clujul este suficient de mare pentru ca cei care vin la studii să îl abordeze ca build-your-own-adventure. Își pot selecta grupurile de apartenență, activitățile, pattern-urile de locuire, utilizare a spațiului și consum, și chiar cauzele pe care le susțin/căroră se dedică în funcție de preferințe, valori și nevoi. Pentru cei crescuți în Cluj, experiența e mai diversă pentru că e mai puțin voluntară, fiindu-le impusă de context (statut socio-economic, părinți, școală).

Rezultatele cercetării calitative

1. Locuire și calitatea vieții

Conform datelor INS (2021), în **Cluj-Napoca** locuiesc (cu domiciliu sau flotant) **80453** de tineri. În comunele **Florești, Feleacu, Apahida, Chinteni și Baci**, locuiesc încă **29570** de tineri cu reședința obișnuită (inclusiv flotant).

În județul Cluj populația rezidentă cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani este de 178175 de persoane – dintre aceștia, peste **110000 de tineri locuiesc în Cluj-Napoca și zona metropolitană periurbană (Cluj)**.

Cartierele vechi de locuințe facilitează o mai bună **calitate a vieții** decât cele dezvoltate recent (ca Baci sau Borhanci), unde anumite facilități lipsesc sau pot fi dificil de accesat. Calitatea locuințelor în sine are comparativ o importanță mai redusă pentru tineri, majoritatea participanților tratându-le ca o etapă temporară – locuința părinților, cămine studentești, sau o locuință închiriată.

Cartierele tradiționale de locuințe din Cluj (Mănăștur, Mărăști, Grigorescu, Gheorgheni, Zorilor) sunt apreciate de tineri pentru conexiunile bune la transportul public, disponibilitatea serviciilor și magazinelor (piețe, magazine alimentare și de proximitate, farmacii), proximitatea parcurilor, locurilor de joacă și spațiilor verzi (cu excepția Mărăști), centrelor de cartier, sau a școlilor și grădinițelor printre altele. Multe din aceste zone sunt considerate liniștite și sunt ușor

de navigat pe jos. A.L. (27 ani, angajată): „În Mănăştur sunt multe servicii la care ai acces și, dacă ai noroc, prinzi terase (Toskana, Angels) cu prețuri mai convenabile. Poți ajunge ușor în centru, transportul e bine organizat chiar și seara (până la ora 01:00). Mi se pare convenabilă zona pentru că nu am grija timpului.”

Notabilă este și aprecierea față de zona Iris, dezvoltată mai recent, în primul rând datorită parcurilor (Feroviarilor, Armătura) și zone Someșului și a transportului public. S.B. (28, angajat): „Locul e fain din mai multe puncte de vedere (multe magazine, supermarket, bănci); e aproape Parcul Feroviarilor unde te poți plimba; fiind în apropiere de bulevard sunt multe autobuze și transport facil în diverse părți ale orașului. Este o zonă bună pentru tot ce ai nevoie.”

Problemele punctuale în aceste cartiere tradiționale țin de locurile de parcare, serviciile de termoficare (centrale de bloc unde este cazul), alimentarea cu apă sau canalizarea de proastă calitate, vechimea locuințelor (compartimentarea clasică, spațiile mici, lipsa renovărilor și prezența igrasiei), respectiv de diferențele socio-demografice între tineri și populația tradițională a cartierelor – vecini băgăcioși, proprietari dificili, comunități închise, defensive, care îi țin la distanță.

În cartierele mai noi (Baciu, Borhanci, Bună Ziua) populația este mai diversă și interacțiunile mai naturale. O parte din aceste zone – dar nu toate – au servicii și magazine de proximitate și conexiuni la transportul public bune. În general este reclamată lipsa piețelor, parcurilor și spațiilor publice, a centrelor de cartier. Traficul – o problemă menționată frecvent cu privire la întregul oraș – poate fi în mod special problematic în aceste zone (Baciu, Borhanci). A.S. (29, antreprenor): „Nu am stomatolog în apropiere și nu există activități sau spații culturale – o librărie sau o bibliotecă, de exemplu. A crescut totuși numărul serviciilor disponibile în zonă în ultimul timp. Există un parc mic lângă noi, dar în weekend de obicei plecăm din Cluj (ieșim în natură, la o pădure apropiată, sau din bloc pot ieși direct în câmp. Dar nu se compară cu locuirea în cartierul Gheorgheni.”

F.V (28, angajată) menționează că zonele limitrofe au probleme suplimentare de infrastructură, legate de jurisdicție: „Locuim în zona DonathPark, în Florești. Sau în capăt la Grigorescu, sus pe deal, depinde cum privești. Un mare minus e accesul în zona în care stăm. Zona e foarte frumoasă, cu priveliște foarte frumoasă. Dar drumul de acces este foarte îngust, abrupt, fără trotuar în multe zone. E chiar periculos ca pieton. Ține de Cluj, nu de Florești. Dar nicio parte nu e dispusă să înceapă să lucreze la lărgirea drumului.”

Zona periurbană beneficiază de multiple avantaje – spațiu, costuri mai reduse, locuirea în case, accesul mai ușor spre zone naturale – dar și dezavantaje specifice: accesarea mai dificilă a transportului public (autobuse mai puține, cu orar limitat), lipsa sau precaritatea serviciilor și magazinelor de proximitate, absența spațiilor publice și a celor pentru tineri. Deplasarea în și dinspre oraș – ca distanță, transport public și trafic – reprezintă un stres și un calcul de oportunitate zilnic. M.A. (18, elevă): „Locuim în Florești și, în școala generală, de prin clasa a șasea, erau multe zile când nu ajungeam la școală. Dura ore să ajung pe jos și cu autobuzul în centru la școală – trebuia să plec la șase și tot nu ajungeam la timp – efectiv nu merita să mă mai pornesc. Între timp, ne-am mutat cu părinții în chirie în Mărăști, de când am început liceul.”

2. Clujul costă

Costul vieții în Cluj este în mod universal considerat prea mare, atât comparativ cu alte orașe cât și cu nivelul salarial ce poate fi accesat local, factorul principal fiind de cele mai multe ori costul locuirii – nivelul chiriilor și prețul imobilelor.

Nivelul chiriilor în Cluj (o medie de 550 euro pentru un apartament cu două camere în august 2024) este în unanimitate considerat o barieră și un factor de stres. Plusurile diverselor locuințe pot ține de zonă, acces, servicii, amenajare – cel mai mare minus (atât ca frecvență cât și ca impact) este prețul chiriilor. Un număr mare de participanți au menționat nevoia de locuințe cu chirii reduse pentru tineri, având în vedere balanța chirii-salarii din oraș.

A.N. (23, angajată) „Singura mea problemă când m-am mutat în Cluj au fost banii și prețul chiriilor – și m-am mutat de câteva ori, deci am studiat de multe ori piața. Acum poate sună foarte idealist să zic că îmi doresc să îmi compenseze statul din costuri – dar mai ales pentru studenți ar fi nevoie. Există la facultate o subvenție de cazare, dar o primești doar odată și atunci...”

Nevoia identificată de A.N. este răspândită în rândul tinerilor participanți, iar compensarea costurilor nu este singura soluție. Alternativele includ locuințele sociale, cele cu chirii preferențiale, chiriile fixe, contractele de închiriere pe termen lung, îmbunătățirea legislației și protecția drepturilor chiriașilor, ori dezvoltarea de noi locuințe pentru studenți. O parte din acestea pot fi atinse prin modificări legislative (cu Viena ca exemplu), ori prin parteneriate între autoritățile locale și dezvoltatori pentru a crea beneficii (nu doar de locuire, ci și infrastructură și spații de utilitate publică) la nivel local – pe modelul din Praga.

Pentru cei care nu plătesc chirie, piața muncii din Cluj poate oferi un trai decent, dar există mult loc pentru îmbunătățiri, conform F.V (28, angajată): „îmi pot comanda mâncare sau pot ieși în oraș ocazional. Am câteva sute de lei disponibili pentru consum personal. Pot pune puțin și către pensia privată și îmi permit un concediu, mai rar două, pe an.”

Pe de altă parte, pentru tinerii care plătesc chirie (sau rate) este necesară cumularea mai multor surse de venit. „Îmi permit să achit facturile și chiria și să mai ies în oraș o dată pe săptămână. Ocazional un city break. Dar nu pot face mai multe cheltuieli mari pe lună, și nu am cum să pun deoparte. Pentru că am început facultatea, am acces la burse, și asta ajută. Dar de un an doresc să îmi pun aparat dentar, și nu pot, pentru că apar întotdeauna alte probleme prioritare” (A.N.).

G.E. (24, angajată) se află într-o situație similară. „Bazându-mă strict pe venitul de la job nu m-aș descurca, dar cu ajutorul bursei nu am probleme.” Sursele suplimentare de venit pot lua și alte forme, conform C.O. (22 ani, angajată): „Dacă nu aș fi avut pensie de urmaș, nu m-aș fi descurcat în Cluj, aș fi avut bani doar pentru minime necesități.”

Majoritatea tinerilor care studiază și un număr semnificativ de tineri care lucrează și locuiesc în Cluj în chirie au raportat că se bazează încă pe ajutor financiar din partea familiei.

Un factor secundar des menționat este și **bariera comercială relativ ridicată** presupusă de majoritatea spațiilor și activităților ce pot fi accesate în oraș – respectiv lipsa ori insuficiența spațiilor ce pot fi utilizate gratuit, în special în perioada rece. C.O.: „Pentru studenți, prețurile sunt prea mari, la cafelele de exemplu. Așa, low-budget, nu prea sunt activități.”

S.E. (31, antreprenor) este de acord că prețurile în Cluj – atât în zona de consum cât și în cea de locuire – sunt mari. „Clujul pare construit pentru industria IT, cu prețuri mari conform acelor salarii. În Cluj poți trăi din IT și imobiliare.”

3. Alternativa locurilor în căminele studentești

Totalul populației înscrise în învățământul universitar din Cluj în anul 2023 era de 68391 de persoane. Aceștia sunt studenți, masteranzi sau doctoranzi înscriși la facultățile din Cluj-Napoca. **Numărul de studenți înmatriculați la programele de licență ale universităților clujene este de 62522.** Acest efectiv de studenți nu locuiește în totalitate în Cluj-Napoca, ci include și studenții din extensiile universitare (Maramureș, Sălaj, Bistrița-Năsăud, Satu Mare, Covasna, Caraș-Severin).

Zonele unde sunt localizate căminele universitare sunt în general apreciate de participanți, în special zonele Hașdeu, Agronomie, Parcul Babeș – ca proximitate, accesibilitate, servicii. S.A. (22, student): „Îmi place că e ieftin comparativ cu alte prețuri, îmi place că e aproape de facultate și pot merge pe jos.” R.C. (20 ani, studentă): „Hașdeu este o zonă apropiată de centru, iar zona Platina este aproape. Până la transportul în comun faci puțin pe jos și de obicei îmi fac cumpărăturile când ies de la facultate, în drum spre casă.”

Pe de altă parte, locuirea în cămine studentești prezintă avantaje și dezavantaje specifice. M.Ă. (21, student): „Am stat în primul an în căminul 1 cu condiții mai bune decât în căminul 16. Îmi place că e ieftin. Nu îmi place că oficiile sunt prea mici și nu se păstrează des curățenia.” B.G. (22, student): „Apreciez faptul că se pot lega prietenii noi, și crea colective. Dar îți lipsește partea personală, că nu ai decât baie și bucătărie la comun. C.M. (19, student): ”Un dezavantaj poate fi lipsa spațiului de desfășurare; trebuie să faci liniște pentru a nu deranja ceilalți colegi. Partea de curățenie este cel mai mare dezavantaj: e murdar în baie sau bucătărie, mai ales în weekend.” I.U. (21, studentă): „După 3 ani m-am săturat să stau la cămin, deoarece îmi lipsește viața personală. În general, dacă te înțelegi cu colegile, te poți înțelege pe partea de curățenie.” M.C. (20, student): ”Un alt dezavantaj este că încăperile nu sunt deloc făcute pentru a fi utilizate de 5 persoane: împărțim 2 mese și 4 scaune și avem paturi supraetajate. Poate deveni obositor să împarți camera cu atât de multe persoane.”

Pentru tinerii studenți, locurile în cămine sunt pe de o parte insuficiente, iar pe de alta frustrant de accesat (confirmările se fac la puțin timp înainte de începerea anului universitar). S.A. (22, student): „Îmi displace procesul complicat de obținere a unui loc la cămin, unele lucruri nu sunt bine specificate, altele sunt specificate târziu, iar studenții de anul 1 afla târziu dacă au loc la cămin.” O mai bună cunoaștere a procedurilor și drepturilor studenților (respectiv simplificarea și decalarea procesului pentru ca rezultatele să fie anunțate cu câteva săptămâni mai devreme) ar îmbunătăți parțial problema.

Participanții care vin în Cluj pentru studii de licență menționează că accesarea locurilor de cazare din cămine este un proces foarte stresant indiferent de universitate, specializare, an, sau nivel de studiu. Listele de cazare se afișează târziu, cu puțin timp înainte de începerea anului universitar – moment în care piața chiriilor este saturată și prețul acestora deja a crescut. O parte din studenți menționează că își iau oricum un spațiu în chirie mai devreme, și își asuma plata acestuia pentru câteva luni, decât să riște să rămână fără cazare. O mențiune specială aici

merită studenții de anul întâi – care cunosc cel mai puțin procedurile, orașul, sau piața sa imobiliară – și sunt cea mai vulnerabilă (și stresată) categorie.

În practică, în etapa de redistribuire a locurilor în cămine, rămân întotdeauna sute de locuri libere în căminele mai puțin căutate. O parte din studenți își retrag cererile pentru că preferă să locuiască în chirie, alții nu își confirmă locul (din varii motive) și unii refuză locurile în cămine cu 4-5 în cameră pentru că vizau în fapt să primească o cameră mai bună. Cunoașterea acestei realități – și a procedurilor de accesare a locurilor în cămine rămase libere la redistribuire – ar facilita accesul la cazare accesibil pentru un număr de studenți.

Similar, stresul și incertitudinea pe care le resimt studenții în procesul de cazare ar putea fi ameliorate prin decalarea rezonabilă (nu se pot face cazările anului întâi înaintea admiterilor) a calendarului și procedurilor de cazare. Există deja această opțiune în cadrul UBB – utilizată deja de o parte din facultăți – unde primele liste de cazare au fost afișate deja în cursul lunii Iulie.

În final, având în vedere creșterea numărului de studenți la universitățile din Cluj-Napoca – 62522 studenți înmatriculați la licență, aproximativ 10% mai mulți decât în 2015 – precum și creșterea prețului chiriilor – o medie de 330 euro pentru un apartament cu 2 camere în septembrie 2016 vs. 550 euro pentru un apartament cu două camere în august 2024 – dezvoltarea de noi spații de cazare devine o problemă din ce în ce mai presantă.

4. Deplasarea și accesarea orașului

Transportul public are o poziție centrală în modul în care tinerii accesează și navighează orașul. În Cluj-Napoca, transportul public este apreciat de o vastă majoritate. Aspectele deficitare semnalate țin de transportul metropolitan (curse rare, insuficiente, cu un orar redus) și cursele de noapte (insuficiente ca acoperire și cu un orar limitat). Abonamentele gratuite pe toate liniile pentru elevi și studenți sunt o facilitate foarte apreciată de către tineri. B.G. (22, student): „Transportul public este ok în Cluj, deoarece autobusele au benzi dedicate. Este avantajos și prețul pentru studenți și în multe zone și programul.”

C.M. (19, student): „Mă deplasez cu autobusul. Cu mașina nu este convenabil pentru studenți, pentru că avem transport gratuit. Serviciile de transport public sunt bune pentru facultatea unde studiez eu, pentru că am acces la 5-6 autobuze. Cei din alte facultăți (FSEGA, de exemplu) nu au prea multe opțiuni.”

Nevoile de dezvoltare menționate de către tineri sunt: linii și stații de autobus către Pata Rât; curse mai frecvente către zona periurbană (unde locuiesc aproximativ 30.000 de tineri) și cu un program mai lung, în special seara; și dezvoltarea sistemului de autobuse de noapte, atât ca și acoperire a orașului cât și cu prelungirea semnificativă a orarului. În prezent, marea majoritate a tinerilor din zona periurbană trebuie să utilizeze serviciile de transport auto după ora 21:00, și un număr semnificativ din tinerii care locuiesc în Cluj-Napoca fac la fel după ora 23:00.

Mersul pe jos și utilizarea de pistelor de biciclete (cu biciclete, trotinete, scutere electrice) au o pondere semnificativă în modul în care tinerii accesează orașul. Unele cartiere (în general cele vechi) și centrul orașului sunt plăcute pentru deplasarea pe jos, dar zona Baciului, spre exemplu, este impracticabilă. Suplimentar, studenții reclamă nevoia de modernizare al

sistemului municipal de biciclete. B.G. (22, student): „Simt ca lipsește partea de biciclete. La Cluj Bike bicicletele sunt vechi, din 10 sunt 3 funcționale și din acelea doar una merge ok. Nu se face mentenanță cu frecvența și la nivelul necesar. Sunt multe stații în puncte de interes, însă nu sunt funcționale deoarece nu au biciclete. Nu avem unde să ținem bicicletele personale, de aceea Cluj Bike este o idee bună – ar ajuta dacă s-ar moderniza.”

Atunci când benzile de biciclete sunt insuficient conectate sau lipsesc, pietonii și cei care se deplasează cu biciclete și trotinete (electrice sau nu) intră în conflict pentru același spațiu: trotuarele. Datorită intensității traficului auto și a temerilor legate de neatenția șoferilor față de ceilalți participanți la trafic, mulți din utilizatorii de biciclete și trotinete aleg trotuarele. Frecvent, acestea sunt și o continuare naturală a pistelor de biciclete care se întrerup.

Mențiuni speciale aici primesc livratorii (care în unele zone sunt nevoiți să se deplaseze agresiv în spații pietonale) și străzile cu trotuare foarte înguste sau întrerupte, atât în zonele centrale cât și în cartierele recent dezvoltate – ex: strada Victor Babeș în centru; strada Borhanciului sau Calea Baciului (strada Transilvaniei).

Traficul intens, aglomerația, poluarea și lipsa locurilor de parcare sunt principalele motive pentru care tinerii care dețin automobile nu le utilizează pentru deplasări în Cluj. În același timp, majoritatea sunt de acord cu reducerea locurilor de parcare în zona centrală (și construirea unor parking-uri în cartiere în proximitatea stațiilor de transport public) și extinderea zonelor pietonale.

5. Siguranță

Siguranța este una din calitățile în general apreciate ale Clujului. Cu unele excepții (în special zona Gării), participanții se simt în siguranță inclusiv pe timpul nopții.

Femeile indică un grad mai mare de nesiguranță și/sau disconfort, în special în unele cartiere sau mijloacele de transport public. Participanții din comunitatea LGBT menționează că se simt confortabili în general în zona centrală a Clujului, dar sunt rezervați în rest.

În Mănăștur, participanții se simt în general în siguranță, dar femeile menționează mai des că le este frică noaptea. L.V (21, studentă): „Am avut un vecin care mă urmărea noaptea, atunci nu m-am simțit în siguranță. În anumite zone din Mănăștur, noaptea poți avea experiențe neplăcute: dai peste oameni care întrețin relații sexuale sau își fac nevoile.”

Pentru R.A. (26, angajată) zona în care locuiește în prezent (Cipariu) „nu prezintă nici un stres. Dar în primii 3 ani în Cluj am locuit în Mănăștur. Până urcam pe strada Retezat nu mă simțeam în siguranță fără altceva. Sunt multe săli de jocuri de noroc și nu părea cel mai sigur mediu.” M.I. (21, studentă) a locuit în Mărăști și Mănăștur și la căminul Sport 21. „Deși în cartiere nu m-am simțit întotdeauna sigură, în Cluj mă simt mai în siguranță decât în Târgu Mureș.”

A.X. (18, studentă) face o comparație similară cu Aradul și mulțumită de siguranța Clujului. „Și în București am fost agasată des, inclusiv în centrul vechi. În Cluj m-am plimbat seara și prin Mănăștur și m-am simțit în siguranță. Zona de centru și campus e sigură, dar strada Piezișă nu neapărat, deși poliția e mai tot timpul prezentă. Au fost situații când bărbați mai în vârstă au urmărit fete până la cămin, sau, aflați sub influența narcoticelor le agasează în alte moduri.”

Pentru J.K. (elevă, 16 ani), centrul Clujului e un loc sigur, poate cu excepția Cetățuiei. În același timp, „meciurile de fotbal, în special, fac ca orașul să nu fie unul sigur.”

S.E. (31, antreprenor) spune că în Cluj „se ia lumea pe stradă de bărbații gay care au un mod de prezentare sau expresie mai feminin. Și femeilor lesbiene care se țin de mână le sunt aruncate priviri sau cuvinte urâte. Dar pentru acei bărbați gay chiar nu e cel mai sigur oraș. Nu se ajunge neapărat la agresivitate fizică, dar sunt frecvent agresati verbal, și depinde de comportamentul lor să nu se ajungă la ceva mai grav.”

6. Piața muncii

Conform recensământului din 2021, în județul Cluj populația rezidentă cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani era de 178175 de persoane. **Dintre acești tineri, 114031 au un contract de muncă și sunt ocupați pe piața muncii din Cluj.**

Majoritatea participanților – atât cei care lucrează, cât și cei care își caută de lucru și cei aflați încă la studii – sunt în prezent rezervați față de perspectivele pieței muncii din Cluj. Trendul negativ pare să fie unul relativ recent, cu un număr semnificativ de participanți menționând că își caută un job (fie primul, fie un nou loc de muncă) de peste 3 luni.

Cei care lucrează deja nu sunt optimiști că ar putea găsi un nou job într-o perioadă scurtă. Cu excepția domeniului IT și a zonelor adiacente, salariile sunt considerate insuficiente pentru a acoperi costurile vieții în Cluj – majoritatea participanților se bazează încă pe susținere din partea familiei.

A.D. (30, angajată): „Piața actuala pentru specializarea resurse umane are oferte nefavorabile și nu este deloc una tentantă. Nu consider că momentan se poate găsi ușor un job, pe partea de HR cel puțin. Acum opt ani, când m-am angajat inițial, a fost mai ușor. În prezent, ofertele nu sunt competitive financiar sau nu sunt fezabile pe termen lung.”

R.A. (26, angajată) lucrează din anul 2 de facultate, când a început printr-un internship neplătit. Acum este la al treilea job și lucrează în marketing și PR. „Nu caut să-mi schimb jobul, dar fac research de piață și observ că se caută oameni pe zona de PR și marketing. Dar se caută persoane care să facă de toate, pe bani puțini. Dacă acum aș fi dată afară, ar fi greu să-mi găsesc o companie să pot lucra remote. Poate cu excepția Betfair în Cluj nu sunt companii care să plătească decent pe zona asta.”

F.V. (28, angajată): „Am avut un parcurs mai dificil, am lucrat noaptea în call center, am lucrat la recepția unui spital, apoi asistent manager la o firmă de recrutare în IT, unde am preluat ulterior și partea de marketing. Am găsit relativ ușor jobul atunci, dar simt că nu mai evoluez. În ultimul an, de când am început să caut joburi la care m-aș potrivi, e dificil. Foarte rar apar oportunități.”

Pe de altă parte, D.V. (18, elev) menționează că în zona horeca se găsește ușor de lucru, însă condițiile de muncă și modul în care sunt tratați angajații sunt probleme majore: „Am avut 3 joburi de când am început liceul (ca barista sau ospătar). La liceu fac practică și asta îmi dă experiență. Deși sunt multe posturi în această zonă, și mi-am găsit relativ ușor, de și mai multe ori mi s-a spus să sunt prea tânăr. Despre ore și bani: am lucrat în weekend câte 12 ore zi sau mai mult, vineri, sâmbătă, duminică. Mai ales la început, lucrezi foarte mult pe bani puțini.”

D.A. (21, studentă) menționează că experiențele neplăcute de muncă au determinat-o să-și lanseze propria afacere, împreună cu doi prieteni: „Am lucrat încă din perioada licenței. Am căutat să lucrez la firme mici, pentru a căpăta experiență antreprenorială. Am aplicat în carieră la mai multe job-uri, însă în ultima vreme au fost tot mai multe refuzuri și m-am simțit descurajată. Am lucrat și pe gestionare comenzi, și în cafenele. Acolo poate fi foarte rău: lucram peste weekend pe un salariu mic (că ți se spune că recuperezi din bacșișuri) și au fost perioade când primeam din bacșiș cam 1 leu pe oră. Așa că am început proiectul nostru, o afacere în domeniul promovării artizanilor și producătorilor locali din România.”

7. Educație

Numărul de studenți (persoane cu vârsta de 19 ani sau mai mare) înmatriculați la universitățile din Cluj este de **68391**. **Numărul de liceeni** (tineri cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani) înscriși în Cluj-Napoca este de **13210**. Cele două statistici sunt raportate la anul 2023.

În **categoria de vârstă 14-19 ani**, care include 38046 de tineri, rata de școlarizare este ușor mai mică în județul Cluj (**88%**) comparativ cu media națională (91%). Putem considera că această diferență se datorează ratei de ocupare mai ridicate din Cluj.

Pentru categoria 20-24 ani care include 35670 de tineri în județul Cluj, **procentul de 82% al celor aflați la studii** depășește semnificativ media națională de 67%, indicând un nivel mai ridicat de acces la educație universitară și postliceală.

În **categoria de vârstă 25-29 ani**, care include 41270 de tineri în județul Cluj, diferența este și mai mare: **44% sunt înscriși la studii**, față de 25% la nivel național.

Cu privire la **educație**, discuțiile participanților au relevat un grad ridicat de variabilitate a calității serviciilor, de la profesori care inspiră, la cei dezangajați, depășiți sau care practică bullying. Variabilitatea este mare atât în cadrul liceelor, cât și în cadrul facultăților, respectiv între diversele facultăți.

Tinerii resimt nevoia unui **cadru de informare și feedback** legat de opțiunile lor de educație – pentru a se putea informa de la cei care au studiat deja în instituția sau specializarea respectivă – și a putea alege destinația de studiu în mod informat, în funcție de preferințe și priorități (atmosferă, predare, infrastructură, acces muncă).

Calitatea profesorilor și a actului de predare

În universități și licee există zone în care cadrele didactice sunt percepute ca profesioniste dar arogante (Drept), misogine și cu comportamente discriminatorii (UTCN, Drept), care practică bullying (licee), interesate să predea doar celor mai buni studenți (FSEGA), ori care predau după metode și informații învechite (FSPAC, Chimie, licee). În același timp, există medii cu profesori bine pregătiți și motivați, dar unde un singur profesor poate strica atmosfera prin comportamente abuzive – care nu sunt remediate în ciuda sesizărilor repetate sau a evaluărilor negative (Litere). Practica și adecvarea la necesitățile pieței muncii sunt aproape universal considerate problematice sau insuficient dezvoltate (Sociologie, Studii Europene).

P.A. (22, studentă): „Am plecat de la Facultatea de Drept din cauza abordării profesorilor, mi se păreau aroganți. La FSEGA nu am simțit asta, și mi-a plăcut infrastructura facultății.

R.A. (24, studentă): „Una peste alta, mi-a plăcut la FSPAC, la Publicitate. Dar sunt și lipsuri: când am început în 2019 se considera că CD era un suport de date foarte important. Era outdated și atunci și acum nu mai există. Aveam manuale din anii '90. După mine, FSPAC e unul din motivele pentru care Clujul se promovează mai mult decât e cazul.”

A.X. (18, studentă): „Fiind de etnie romă din partea tatălui, am constatat că există rasism în facultăți față de romi. Profesorii de la drept, de exemplu, sunt foarte rasiști. Asta în practică înseamnă că studenții romi ajung să își nege etnia, pentru a avea un parcurs mai ușor. E nevoie de activități de informare și în cazul studenților, și romi și majoritari, pentru că studenții români încă mai cred că locurile alocate studenților romi sunt luate din locurile lor bugetare.”

Practica și tranziția școală-muncă

Pentru A.S. (29, antreprenor), drepturile studenților, practica și tranziția școală-muncă trebuie mult îmbunătățite. E nevoie de mai multă susținere pentru o practică adevărată. Eu în prezent încerc să aduc la facultate experiențe practice, discut cu studenții despre oportunități de carieră. E nevoie de mai mult sprijin și educație despre ce drepturi au – eu ca student am fost șantajat de un profesor care a refuzat să-mi semneze documentele de bursă.”

S.B. (28, angajat) este de acord: „Partea de practică ar trebui să fie ajustată sau îmbunătățită. Durata de practică este foarte scurtă, în 40 de ore nu ai cum să înveți nimic. Iar facultățile trebuie să ofere mai mult suport pentru practică – companii agreeate, cu mentori adevărați, de la care să ai ce să înveți sub supraveghere. Nu o listă cu 250 de companii din Cluj și recomandarea „Sună, vezi care te primește”.”

D.A. (21, studentă): „Practica a fost ciudată pentru că am primit o listă cu multe firme care nu răspundeau, și aveam o perioadă strictă în care trebuia să îmi rezolv singură acordul de practică. Până la urmă nu am făcut practică în adevăratul sens al cuvântului, am ajuns să desfășor o activitate în cadrul facultății.

Iar A.L. (27 ani, angajată) revine la problema educației cu privire la drepturile studenților: „Doar după ce am terminat facultatea am aflat că aveam niște beneficii ca student despre care nu știam nimic: servicii de consiliere în carieră, servicii psihologice. E nevoie de mai multă comunicare și transparență aici.”

Infrastructură

Problemele semnalate țin de lipsa spațiilor de predare ori dispersia mare a acestora în oraș (Matematică), lipsa de spații, echipamente și finanțare pentru lucrări de laborator (Chimie), lipsa accesibilității pentru persoanele cu dizabilități în spațiile de predare (în general în funcție de vechimea sediului), ori lipsa spațiilor comune de interacțiune, studiu și relaxare (Sociologie).

B.G. (22, student): „Ne lipsește mult interacțiunea între studenți și spațiile unde aceștia pot interacționa. În sediile FSEGA, FSPAC și Psihologie există astfel de spații. La sediul de la Sociologie, de exemplu, nu există spații unde studenții să se recreeze și să interacționeze, ori spații dedicate pentru lucrul în echipă.”

Locuire și studiu

Un număr mare de participanți menționează insuficiența locurilor din căminele studențești. În același timp, nu toți sunt conștienți de importanța redistribuirilor (etapă după care rămân, de cele mai multe ori, sute de locuri libere în căminele mai puțin căutate.

O problemă la fel de frecvent menționată este lipsa spațiului personal în cămine (în special atunci când camerele sunt împărțite de 4-5 studenți). Similar, spațiile de studiu sunt insuficiente, mai ales în sesiuni. Cele din cămine sunt foarte aglomerate, cele de la BCU sunt dificil de accesat (site pentru programări care e frecvent nefuncțional). În majoritatea facultăților nu există suficiente spații dedicate studiului individual (săli de lectură), iar cele destinate muncii în echipă lipsesc.

Activități extracuriculare

Cu foarte puține excepții, participanții se declară mulțumiți de existența și programele organizațiilor studențești și de activitățile la care au acces prin intermediul acestora. Pentru studenții și elevii care sunt dezangajați (în special după perioada de studiu online) aceste organizații pot reprezenta un punct de pornire spre agregarea unor rețele sociale mai dense.

D.A. (21, studentă): „Tranziția dintre Ialomița și Cluj, liceu și facultate, a fost ajutată de către organizațiile studențești – acestea mi-au dat sfaturi, m-au ajutat să mă integrez. Organizațiile studențești contribuie mult la dezvoltarea personală și academică a studenților, în multe forme, dar în primul rând prin informare.”

8. Lipsa Locurilor Terțe

Locurile terțe sunt acele spații care nu sunt nici acasă nici la școală sau la muncă. Ele funcționează ca spații comunitare sau de întâlnire – un loc public familiar unde te poți conecta cu alții, cunoscuți sau necunoscuți, cu regularitate și forma grupuri cu interese sau activități comune. Conceptul a fost introdus de Ray Oldenburg în cartea *The Great Good Place* (republicată în 1999), iar autorul consideră locurile terțe importante pentru că facilitează democrația, participarea civică, sensul de apartenență și ameliorează singurătatea, polarizarea politică și chiar problemele de climă (înlocuiesc necesitatea de spațiu suplimentar și resurse ale locuințelor individuale așa cum autobusele pot înlocui utilizarea automobilelor individuale).

Din discuțiile participanților, locurile terțe pot fi împărțite în două categorii: cele care presupun o barieră comercială (cafenele, restaurante, mall-uri, terenuri și săli de sport) și cele gratuite (săli de lectură, parcuri, spații comune în cămine sau facultăți, biserici, spatele blocului). Problema semnalată de tineri este că în Cluj spațiile terțe sunt în marea lor majoritate comerciale. Acestea presupun un tip de consum – cu costurile aferente, care sunt mari în Cluj comparativ cu veniturile acestora – și comportament („nu poți sta patru ore la o cafea”) care le face nesustenabile în viața de zi cu zi.

Pentru majoritatea tinerilor, studiul, relaxarea și petrecerea timpului liber sau activitățile de grup nu presupun neapărat consumul – dar nu există suficiente spații cu acces liber dedicate

unor astfel de activități. Pentru studiu, de exemplu, locurile la BCU pot insuficiente/dificil de accesat, iar cele din cămine prea aglomerate.

Suplimentar, un număr de participanți au menționat că și accesul în parcurile dotate cu locuri de joacă le este restrâns de către Poliția Locală (pe motiv că acele parcuri ar fi doar pentru copii). Variantele gratuite pentru petrecerea timpului liber – cu Baza Sportivă Gheorgheni, Parcul Babeș, Parcul Rozelor, sau terenurile de sport din Mănăstur ca exemple pozitive – sunt de obicei localizate la în afara zonei centrale. Mai mult, aceste spații nu sunt potrivite utilizării în sezonul rece.

J.K. (elevă, 16 ani) e mulțumită în general de spațiile pentru tineri din Cluj pe timpul verii, dar menționează că „atunci când e frig afara nu există aceste third places de întâlnire, socializare sau studiu. Nu ai unde să mergi, decât acasă la prieteni.”

I.U. (21, studentă): „Ca student nu ai ce altceva să faci. Dacă aș avea bani, mașină, aș putea merge undeva pe lângă Cluj, la diferite activități. Dar cu buget de student, mai ales iarna, nu ai activități. Maxim mergi la aceeași cafenea cu prețuri prietenoase.”

C.Z (23, studentă): „Nu poți da ușor de oameni care au aceeași pasiune dacă nu ești membru în organizații studențești sau nu faci voluntariat. Oportunitățile sunt greu de identificat corect - poți fi depășit dacă nu știi unde să cauți sau să găsești. Hub-urile de activități (pictură, șah, board games, sau alte hobby-uri) pentru studenți lipsesc. Ajungi greu la astfel de grupuri.

A.N. (23, angajată): „Eu m-am implicat în multe activități de voluntariat și am activitate. Dar oriunde te-ai duce trebuie să plătești. Facem de obicei ședințele sau munca în grup la cantina UBB sau într-un local mai liniștit. Cred că sunt multe lucruri de făcut pe zona asta.”

Majoritatea tinerilor (în special cei între 15-30 ani, cu un accent suplimentar pe cei care locuiesc în cămine) reclamă nevoia unor spații publice dedicate tinerilor, cu acces deschis: spații de tip *youth center / community center* – cu acces facil și gratuit – care să poată găzdui cluburi (șah, dansuri, dezbateri) și activități informale (studiu, muncă în echipă, jocuri de societate), care să faciliteze atât petrecerea timpului liber cât și activitățile academice. Acestea sunt necesare atât în zona centrală a Clujului, în proximitatea facultăților și căminelor, în cartiere (în proximitatea locuințelor), și în zona periurbană a Clujului, unde locuiesc aproximativ 30 de mii de tineri.

Calitățile unui loc terț (Oldenburg, 1999) sunt:

- **Teren neutru** – nu există o obligație de a fi sau a nu fi prezent.
- **Egalizator** – nu pun accentul pe statut socio-economic.
- **Conversațional** – conversația relaxată și jucăușă este activitatea principală.
- **Accesibil** – nu presupun bariere de acces și sunt comode pentru participanți.
- **Participanți frecvenți** – au un număr de oameni de-ai casei, care setează tonul și atmosfera și în fac pe ceilalți participanți să se simtă bineveniți.
- **Relaxat** – fără pretenții, acceptă toate tipurile de participanți și sunt incluzive.
- **Jucăuș** – tonul activităților și al conversației este jucăuș, spațiul facilitează joaca.
- **A doua casă** – participanții au aceleași sentimente (apartenență, grijă, căldură, rădăcini) ca acasă.

9. Incluziune / Excluziune. Povestea celor două Clujuri

Pe dimensiunea de **inclusivitate** a Clujului, percepția este duală: majoritatea spun că la Cluj e mai bine decât în alte orașe cu care pot compara. Cu toate acestea, majoritatea participanților este de acord că orașul are o imagine mult mai bună (marketing) decât merită.

Cu alte cuvinte, Clujul este mai tolerant cu minoritățile etnice, mai prietenos cu comunitatea LGBT și mai accesibil pentru cei cu dizabilități decât alte orașe din România. Și anumite secțiuni din Cluj sunt tolerante, prietenoase, accesibile. Dar aceste zone sau grupuri sunt în minoritate. În transportul public încă se aud comentarii legate de vorbirea limbii maghiare, mii de oameni locuiesc la Pata Rât, și contramanifestația la Pride e mai mare decât marșul în sine.

LGBTQ+

În multe zone din Cluj, „comunitatea LGBTQ+ rămâne tabu și ar trebui să se grăbească procesul de incluziune” (I.O., 21, studentă).

S.E. (31, antreprenor): „Clujul este fals deschis față de comunitatea LGBTQ+. Am trimis emailuri către corporații, companii și instituții locale, și nu am primit aproape nici un răspuns. Singurul partener este Festivalul Internațional de Film Transilvania. Din acest punct de vedere, Clujul este un oraș închis, de fapt, iar oamenii sunt principala problemă.”

B.O. (23, angajat): Totuși, comparat cu alte orașe, „pe partea de deschidere spre gen și orientări alternative, Clujul are o deschidere mai mare și activități de promovare a acceptării și incluziunii.”

S.A. (22, student): „Pe partea de LGBTQ+, Clujul este unul dintre cele mai progresiste orașe și atrage oameni de orice fel. Deși de obicei port oja, la facultate nu am resimțit discriminare. La Arhivele Statului, însă, mi s-a spus recent că ar fi o problemă să manipulez documente istorice din cauza culorii unghiilor.”

A.L. (27 ani, angajată): „Clujul are destul de multe uscături – persoane care nu îi acceptă pe cei diferiți, sau practică bullying. Dar, spre deosebire de alte orașe, nu au o voce la fel de puternică. În cercurile mele sociale, homofobia sau discriminarea nu sunt acceptabile. Sunt zone din Cluj unde există acest filtru și lumea te judecă mai puțin.”

Discriminare etnică

„Comunitatea roma din Cluj ar trebui integrată mai bine.” (D.A., 21, studentă)

A.X. (18, studentă): „Oamenii din Pata Rât nu au acces la transportul în comun, copiii de acolo sunt refuzați de școlile din Cluj deoarece sunt considerați focare de infecție. Romii din comunitatea LGBTQ+ sunt de două ori excluși și cu atât mai vulnerabili. Clujul se poate îmbunătăți, dar drumul va fi lung, cu atât mai mult cu cât și instituțiile de învățământ superior – Facultatea de Drept, de exemplu – sunt foarte conservatoare.

Față de țări ca Turcia, de exemplu, A.N. (23, angajată) spune că „romii din România își pot purta cu mândrie etnia și, chiar dacă sunt o minoritate, fac parte și se pot integra în comunitatea mai largă. Pe de altă parte, există zone ca Pata Rât unde, și dacă ignorăm celelalte probleme, nu se investesc suficiente resurse. Am și prietene de etnie maghiară cărora li s-a atras atenția

în autobus să vorbească în română. Oamenii se mai uită ciudat la persoanele de alte etnii, dar nu prea admit asta direct.”

C.O. (22, student). „Clujenii sunt rasiști, și față de romi și față de maghiari. Se poate vedea și auzi asta cu ușurință în mijloacele de transport în comun. Dacă urcă o persoana de etnie romă în autobus, se desparte marea în două, indiferent de cum arată sau se comportă.”

G.E. (24, angajată): „Clujul e orașul care se preface cel mai bine ca e incluziv, cu Pata Rât și multe persoane foarte rasiste sau anti-LGBTQ+. Și pot spune că situația s-a înrăutățit, din multe puncte de vedere. Iar acei romi care *reușesc* – urmează studii superioare, lucrează și se *mulează* pe așteptările majorității – nu mai sunt considerați romi,” lipsind atât majoritatea cât și minoritatea de exemple pozitive vizibile.

F.V. (28, angajată): „Sunt de acord cu G.E. La Cluj există o iluzie de siguranță și de incluziune.”

A.H. (33, angajat): „Și în interiorul Pata Rât există discriminare. Există mai multe comunități [vecinătăți] care se cunosc între ele, dar există și etichete și comportamente de excluziune. Pentru localnici, este mai ușor să își facă prieteni și să își petreacă timpul doar în interiorul comunității lor.”

Accesibilitate

M.R (22, studentă): Multe din clădirile facultăților nu sunt prietenoase cu persoanele cu dizabilități, accesibilitatea de multe ori nu există – sunt scări foarte multe și abrupte.

M.I. (21, studentă): „Și nu e vorba doar de accesul pentru persoanele cu dizabilități – care e oricum o mare problemă și în oraș – dar și de lipsa unor evenimente, activități sau cluburi dedicate.”

A.D. (30, angajată): Orașul în sine poate fi dificil de navigat și pentru persoanele în scaun cu roțile sau pentru părinții cu copii în cărucioare. „În multe zone trotuarele sunt prea înguste sau întrerupte, și poate fi dificil să te deplasezi în siguranță. Șoferii CTP ajută însă, sunt implicați să ajute oamenii cu dizabilități sau părinții cu cărucioare. Pe de altă parte, „șoferii de [servicii auto transport persoane] fac diverse comentarii insultătoare față de cei care locuiesc în afara Clujului și au un nivel de acceptare mai scăzut. Oamenii nu sunt atât de prietenoși cât vor să pară.”

Integrare

D.V. (18, elev): „Clujul încearcă să își creeze imaginea că este inclusiv, dar cunosc mulți oameni care sunt împotriva persoanelor de etnie romă sau maghiară, sau sunt contra LGBTQ+. Atunci când vin studenții din alte zone ale României, clujenii nu îi prea acceptă. Totuși este un oraș care progresează în acceptare. Este orașul cu șansele cele mai mari de incluziune și locul unde putem convinge cel mai mult lumea să fie incluzivi.”

A.E. (20, studentă): „Ca om care nu sunt din Cluj, mi se pare că aici vin mulți oameni tocmai pentru că nu îi cunoaște nimeni și pot să își facă prieteni noi. Mulți vin singuri, fără să cunoască pe cineva, și aici găsesc un mediu unde pot prinde rădăcini.”

Profilurile tinerilor

5. TEO

Tânăr de 16 ani, elev în clasa a IX-a

De etnie roma, locuiește pe rampă, la Pata Rât

Stă într-o baracă de 20 de metri pătrați, împreună cu mama sa și trei frați

Are curent electric dar apa o aduce cu găleata de la o cișmea

Context

Pentru a merge la școală, pleacă de acasă la 6 în fiecare zi, merge pe jos 20 de minute până la prima stație de autobuz, trebuie să treacă peste calea ferată pentru a ajunge acolo. Se oprește în drum la o grădiniță, unde are facilități pentru a se spăla, îmbrăca haine curate și a lua micul dejun. Ia un alt autobuz până la școală. Ajunge de obicei în jur de ora 8:45. Este certat de profesori că lipsește de la prima oră.

Ce i-ar face imediat viața mai bună?

O stație de autobuz în apropierea casei sale (și a rampei de gunoi).

Educație

Îi place matematica – i se pare simplă – dar nu se descurcă deloc la engleză. Deși a început recent clasa a IX-a, îi place noua școală și noii colegi.

Planuri de viitor

Vrea să termine învățământul obligatoriu și să se angajeze ca mecanic auto.

Ar vrea să aibă permis de conducere și o mașină. Se gândește că ar putea conduce pentru Bolt sau Glovo.

Timp liber

Îi place să joace tenis de picior cu băieții din comunitatea lui, pe un teren de pe deal pe care l-au amenajat chiar ei. Îi place petrecerile cu vecini și prieteni, cu mâncare și muzică „de-a noastră”. Știe că sarmalele românești sunt diferite de ale sale, dar nu știe exact cum.

Sănătate

Nu a fost niciodată la medic altfel decât în urgență. Atunci când cineva din comunitate se îmbolnăvește grav, este chemată salvarea. Uneori salvarea ajunge repede. Alteori durează ore în șir. „Ajută dacă ești politicoș și vorbești frumos cu ei.”

„Copiii mici se îmbolnăvesc foarte des. Pe jos și peste tot în jur e gunoi. Ies afara, pun mâna, bagă mâna în gură, se îmbolnăvesc.”

Mediu

„Trăim pe rampa de gunoi. Oricât ne spălăm tot murdari suntem. Și acum. M-am spălat, mi-am pus haine curate. Tot murdar sunt. Cum ieși din casă, se lipește mizeria de tine. Parcă zboară și se lipește de tine, orice faci.”

Comunitate și participare civică

Îi apreciază și respectă mult pe oamenii (asistenții sociali) care lucrează la unitatea mobilă de la Pata Rât, pentru că îi ajută pe cei ca el să meargă la școală, și fac școală (Programul Șansa a Doua) cu ceilalți care nu mai pot (dacă au depășit cu trei ani vârsta clasei).

6. CEZARA

Tânăra de 18 ani, elevă în clasa a XII-a

De etnie română, locuiește în satul Chinteni

Locuiește într-o casă construcție nouă, cu părinții, la intrare în sat.

Context

Experiențele sale de viață în Cluj-Napoca și Chinteni sunt foarte diferite. Spune că în sat și în proximitate, în afară de magazine, nu are acces la nimic. „Noroc că locuiesc la intrare, aproape de stația de transport în comun.” Stațiile nu sunt dese și are prieteni care fac 20 de minute pe jos până în stație. Sunt câteva parcuri (locuri de joacă) în sat, dar tinerii sunt certați de către adulți și autoritățile locale dacă utilizează acele spații.

Ce i-ar face imediat viața mai bună?

O conexiune mai bună cu orașul – autobuse mai frecvente și un interval mai lung de funcționare al acestora, măcar până la ora 23. Nu poate sta frecvent până seara în oraș, pentru că trebuie atunci să utilizeze un Bolt.

Educație

Studiază la un liceu bun din Cluj, cu un colectiv divers și o atmosferă relativ relaxată. Merge cu plăcere la școală. În clasele mici, a avut o învățătoare care o umilea în fața clasei, în principal din cauza statutului socio-profesional diferit al părinților săi față de „părinții obișnuiți de la o școală de centru.”

Planuri de viitor

După liceu, vrea să dea admitere la FSEGA, la o specializare de contabilitate. Mai târziu, se mai gândește. La un moment dat, se gândea să plece din țară la facultate, dar a renunțat la idee din cauza costurilor.

Timp liber

Îi place să își petreacă timpul liber cu colegii și prietenii, prin oraș, la diferite activități. Îi plac jocurile de societate și „cafelele la povești,” îi plac drumețiile și animalele. Ar vrea să facă mai mult sport (de echipă) într-un cadru organizat, dar programul (și timpul petrecut cu transportul de la și spre casă) nu îi oferă prea multe variante.

Sănătate

Experiențele sale cu serviciile medicale din Cluj nu sunt multe și sunt în general pozitive. Își apreciază medicul de familie și utilizează în general serviciile medicale de stat, din cauza costurilor.

Mediu

În Chinteni se simte relativ aproape de natură și are acces la diferite variante de plimbare și drumeții. În Cluj-Napoca, apreciază noile parcuri (Gheorgheni, Feroviarilor, Armătura), dar se plânge de trafic și poluare pe ruta pe care se deplasează cel mai frecvent.

Comunitate și participare civică

Ar vrea să participe la mai multe evenimente de tineret. Știe că sunt multe în Cluj tot timpul, și urmărește 20 de pagini diferite pentru a fi la curent cu noutățile, dar și-ar dori mult să le poată găsi pe toate într-un singur loc: „pe o aplicație, sau o platformă, sau ceva similar.”

Incluziune/Excluziune

Spune că grupul ei de prieteni este foarte incluziv „și pentru persoane din comunitatea LGBT și suntem atenți unii cu alții. Nu facem fat shaming, de exemplu, deși știu multe alte grupuri în care se practică.”

7. ALEXANDRU

Tânăr de 21 ani, student în anul 3 la Publicitate (FSPAC, UBB)

De etnie română și originar din Bacău

Locuiește în cămin în Hașdeu, într-o cameră de 5 persoane

Context

A ales Clujul pentru facultate pentru că era la o distanță suficientă de orașul natal și i-a plăcut vibe-ul. Este mulțumit de zona Hașdeu, de serviciile și spațiile la care are acces în proximitate și apreciază foarte mult transportul public din Cluj. Spune că cazarea în cămin e ok, se înțelege bine cu colegii de cameră, dar îi lipsește spațiul personal, se plânge de nivelul de curățenie, în special peste weekend, și are dificultăți în a găsi un spațiu potrivit de studiu în perioadele aglomerate.

Ce i-ar face imediat viața mai bună?

O cameră de cămin de două persoane, în care ar fi mult mai ușor de coordonat programul colocatarilor și fiecare ar avea spațiul propriu. Alternativ, un spațiu mai generos dedicat studiului, mai puțin aglomerat în perioada sesiunilor și mai ușor de accesat. Spune că spațiile BCU pot fi dificil de accesat, fiind nevoie de programare pe un site care este de multe ori nefuncțional.

Educație

Este mulțumit nivelul de predare de la FSPAC, are profesori care își cunosc materia și îi inspiră pe studenți, dar menționează că există și multe cursuri învechite, care predau metode și tehnologii de mult depășite (utilizarea CD-urilor ca suport electronic). Și-ar dori să aibă mai multe activități practice și ca facultatea să fie mai implicată în selecția unor parteneri de practică activi, de la care să aibă ce învăța, și eventual să-și poată dezvolta un portofoliu de lucrări.

Muncă și planuri de viitor

Să-și caute de lucru în Cluj, la o companie din domeniul publicitate/marketing/PR. Nu este foarte optimist în această privință și este frustrat că majoritatea joburilor entry-level cer oricum o experiență de 2 ani în domeniu. Ar fi dispus să se angajeze și într-o companie de Business Process Outsourcing, dar ar prefera să investească în certificări pentru marketing online și să continue să se specializeze.

Timp liber

Face sport și în acest sens este foarte mulțumit de Parcul Babeș și de zona verde din proximitatea Someșului. Apreciază și Baza Sportivă Gheorgheni, dar menționează că o accesează mai rar din cauza distanței. În rest, își dedică timpul unei organizații studențești și proiectelor pe care le desfășoară împreună cu colegii – consideră că e un punct bun de plecare în activități de networking.

Sănătate

Fiind o persoană activă, nu a avut probleme de sănătate notabile. Este mulțumit de serviciile de care beneficiază studenții în Cluj și apreciază mult faptul că poate accesa servicii stomatologice gratuit în cadrul programului de practică al studenților de la UMF.

Incluziune/Excluziune

A avut parte doar de experiențe pozitive și se simte binevenit la Cluj. Nu există zone în care să se simtă nesigur, dar spune că a observat multe lipsuri cu privire la accesibilizarea facultăților din Cluj pentru persoanele cu dizabilități motorii.

8. INA

Tânăra de 24 ani, de etnie română, din Făurei (Brăila)

Studentă în anul 2 la Masterul de Resurse Umane (Sociologie și Asistență Socială, UBB)

A venit la Cluj-Napoca pentru studii de licență, când avea 18 ani

Face parte din comunitatea LGBT

Locuiește în chirie într-un apartament din Mănăștur pe care îl împarte cu încă o persoană

Context

A ales să studieze în Cluj pentru că îl consideră orașul din România cel mai deschis către comunitatea LGBT (având ca și comparație în primul rând Bucureștiul, prin experiențele unor prieteni). S-a angajat din timpul studiilor de licență pe o poziție de HR la o companie relativ mică din domeniul tehnologiei. A făcut pauză un an între licență și master pentru a acumula mai multă experiență practică.

Ce i-ar face imediat viața mai bună?

Un raport mai realist între salariile plătite și costul vieții (în special al chiriei) în Cluj: fie chirii preferențiale pentru tineri, fie un alt tip de ajustare. Momentan, i se pare că prețurile în oraș sunt calculate doar pentru cei care lucrează în IT. Făcând o comparație cu momentul la care s-a angajat, spune că îi rămân mult mai puțini bani la final de lună și își permite mai puține cheltuieli non-esențiale. Apelează încă la susținerea familiei și este mai puțin independentă financiar decât în perioada studiilor de licență (deși locuiește în condiții comparabile).

Educație

Este foarte mulțumită de atmosfera și nivelul de predare de la facultate. Spune că a învățat multe la licența de Sociologie, dar că în lipsa jobului din HR, nu știe spre ce domeniu de activitate s-ar fi îndreptat. Și-ar dori să existe opțiuni mai clare de tranziție dinspre școală spre muncă pentru studenți. A ales masterul pentru a se specializa în domeniul în care lucrează, apreciază faptul că învață de la alți profesioniști în domeniu, dar spune că lucrând la o companie mică, a trebuit să învețe foarte multe pe cont propriu.

Muncă și planuri de viitor

Este îngrijorată de perspectivele sale pe piața muncii din Cluj. Își caută de ceva vreme un loc nou de muncă, dar se teme că este dezavantajată de faptul că a lucrat la un singur angajator, de dimensiuni mici. Își aduce aminte că, cu 4 ani în urmă, și-a găsit relativ ușor de lucru pe o poziție entry-level, dar i se pare că acum piața este mai stagnantă. A participat la aproximativ 15 interviuri de angajare, dar pentru nici una dintre poziții nu s-au aliniat așteptările sale cu cele ale angajatorului (din punct de vedere financiar și al experienței).

Comunitate și participare civică

Face parte dintr-un ONG specializat pe drepturile femeilor și din Queer Sisterhood Cluj. Pe lângă job și facultate, dedică o bună parte din timp acestora și este activă în diverse proiecte, în special pentru beneficiari aflați în poziții vulnerabile.

Incluziune/Excluziune

Este pasionată atât personal cât și profesional de *Diversity-equity-inclusion* și speră ca aceste aspecte să joace un rol tot mai important pentru angajatorii din România. Consideră în continuare că Clujul este opțiunea cea mai bună de locuire pentru cei din comunitatea LGBT (având o rețea destul de largă, poate face comparații cu alte orașe), dar spune că mai este mult de lucru: „este tot un singur club în oraș, și mi-ar plăcea să am acces și la alte activități sau spații safe și LGBT-friendly.” Spune că evită să își exprime identitatea în Mănăstur (sau majoritatea zonelor din Cluj), cu excepția unor zone din centrul orașului.

9. JUDIT

Tânăra de 30 ani, de etnie maghiară, din Târgu Mureș

Absolventă de Inginerie Medicală (licență) și Managementul Energiei (master), UTCN

Locuiește în cartierul Iris (apartament) împreună cu partenerul său

Context

A ales Clujul pentru că era relativ aproape de casă și avea opțiunea de a studia în maghiară. A ales Inginerie Medicală ca a doua opțiune după medicină. Spera să poată lucra cu companii care produc roboți avansați pentru industria medicală, dar, în realitate, facultatea nu i-a oferit o pregătire în acest sens. S-a confruntat frecvent și cu discriminare de gen în zona tehnică: „Cum tu, o femeie, să cari, să montezi și să repari roboți?”

A ales să schimbe ușor domeniul către energie regenerabilă prin masterul de Managementul Energiei și lucrează de aproape 8 ani la o companie care creează parcuri fotovoltaice.

Ce i-ar face imediat viața mai bună?

I-ar fi plăcut să își continue cariera academică cu un doctorat în domeniul energiei, dar a constatat că e o afacere în pierdere: locurile sunt la dispoziția profesorilor, procesul nu e transparent; banii sunt puțini, iar încărcătura de muncă este semnificativă; până la retragerea vechii gărzi, sunt puține perspective de avansare. Dacă mediul și procesul s-ar schimba în bine, ar da admitere la doctorat mâine.

Educație

Nu a fost mulțumită de nivelul de educație primit la licență, dar admite că principalul șoc a fost diferența dintre așteptările proprii și ce se preda în realitate la facultate. Poate dacă ar fi intrat cu așteptări mai realiste, ar fi fost mai puțin nemulțumită. Cu așteptări mai realiste și mai multă maturitate, a știut să-și ia ce are nevoie de la master pentru a construi o carieră.

Muncă și planuri de viitor

Nu intenționează să se mute de la actualul loc de muncă. Lucrează ca inginer energie regenerabilă și pune în funcțiune parcuri de panouri fotovoltaice. Îi place munca de zi cu zi și proiectele pe care le gestionează precum și faptul că munca sa are rezultate palpabile în lupta împotriva schimbărilor climatice. Dacă ar trebui să-și schimbe locul de muncă, este destul de optimistă că ar găsi altceva convenabil într-un timp relativ scurt și în același domeniu sau într-un domeniu strâns înrudit.

Mediu și timp liber

Are un câine și îi place să facă plimbări lungi. Apreciază noile parcuri Feroviarilor și Armătura. Iris i se pare un cartier care arată din ce în ce mai bine, bine conectat prin transportul public și în care se simte în siguranță. Deși evită să utilizeze automobilul în timpul săptămânii din cauza traficului foarte dificil, în weekend organizează ieșiri în împrejurimile Clujului.

Sănătate

Este foarte recunoscătoare că are asigurare medicală privată la Regina Maria ca parte a pachetului de beneficii. Se gândește că și-ar dori copii așa că în ultimii ani s-a programat la cât mai multe controale pentru a se asigura că este în perfectă stare de sănătate. De când are asigurarea (la un calcul rapid) a beneficiat de servicii în valoare de aproximativ 8.000 euro. De dată recentă, i se pare că a scăzut calitatea serviciilor în această rețea privată.

Incluziune/Excluziune

Nu a întâmpinat probleme la Cluj ca etnic maghiar, dar a fost discriminată (sau descurajată) în unele zone ale domeniului tehnic pentru că este femeie. În rest Clujul nu i se pare nici mai bun nici mai rău decât alte orașe.

Concluzii

Cluj-Napoca este unul dintre orașele din România cu o istorie îndelungată și consistentă de **atrageră a tinerilor**, în special datorită ofertei sale universitare. Diversitatea tradițiilor academice, alături de centrele de cercetare și de aplicații industriale și creative asociate, transformă Clujul într-un pol de interes pentru generații de absolvenți de liceu. Ca centru universitar cu un număr considerabil de studenți și absolvenți, orașul a devenit, în ultimele decenii, un magnet pentru capitalul străin și un spațiu favorabil pentru inițiative locale. Forța de muncă, caracterizată printr-un profil variat de calificări, susține un ecosistem economic bazat pe servicii și industrie, marcat de inovație și cunoaștere.

Populația studentescă include **62,522 de tineri înmatriculați la programele de licență** ale universităților clujene (incluzând și studenții din extensiile universitare). Putem aproxima că sub 30% din absolvenții unei generații provin din județul Cluj. Diversele specializări studiate indică o orientare clară a Clujului spre formarea de specialiști în sectoare de **servicii și industrii bazate pe cunoaștere**. Această diversitate susține imaginea Clujului ca un hub al inovației și al profesiilor calificate.

Universitatea Babeș-Bolyai (UBB) înregistrează cel mai mare **număr de studenți**, ajungând la 31,418 în anul 2021, fiind urmată de Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (UT), care are 15,040 de studenți în același an. Universitatea de Medicină și Farmacie (UMF) ocupă locul al treilea, cu 7,261 de studenți înmatriculați, în timp ce Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) și Universitatea Sapientia au un număr de studenți semnificativ mai redus, de 4,179 și respectiv 2,000.

Pe lângă studenți din diferite zone ale țării, Cluj-Napoca atrage și un număr semnificativ de tineri care declară că au avut ultimul domiciliu în afara țării. Spania, Marea Britanie și Italia ocupă poziții de vârf ale spațiilor europene unde românii au o prezență numeroasă, dar datele reflectă foarte probabil tendințe ale **migrației de reîntoarcere**, sau cel puțin o migrație pentru studii în rândul tinerilor români cu părinții stabiliți în aceste țări din Europa de Vest.

Clujul rămâne o destinație pentru **tinerii din Republica Moldova**. În prezent, mai mult de o mie de tineri proveniți din Republica Moldova locuiesc oficial în Cluj.

O mare parte din reputația pe care o promovează Cluj-Napoca este construită în jurul atributelor tinerești asociate cu studenția și cu deschiderile acesteia. Pe unii indicatori, datele cantitative analizate sprijină această identitate.

De exemplu, **spiritul civic este vizibil mai mare în Cluj comparativ cu nivelul național**. Tinerii din Cluj-Napoca și Florești au manifestat un nivel de implicare mai ridicat în toate cele trei tipuri de alegeri, depășind semnificativ media națională.

De asemenea, Clujul este un oraș divers din punct de vedere etnic. Această diversitate este asumată parțial ca identitate, mai ales în ceea ce privește comunitatea maghiară. În același timp, diversitatea etnică ce ține de minoritatea romă este mai puțin prezentă în discursurile de brand sau identitare ale orașului. Mai mult decât atât, marginalizarea și deprivarea materială și simbolică a comunităților din Pata Rât creează o dificultate majoră în reconcilierea acestei realități cu imaginea unui oraș multicultural și prosper.

Analiza calitativă contribuie la zugrăvirea unei imagini mai complexe. Pe dimensiunea de **includivitate** a Clujului, percepția este duală: majoritatea spun că la Cluj e mai bine decât în alte orașe cu care pot compara. Cu toate acestea, majoritatea participanților este de acord că orașul are o imagine mult mai bună (marketing) decât merită. Cu alte cuvinte, Clujul este mai tolerant cu minoritățile etnice, mai prietenos cu comunitatea LGBT și mai accesibil pentru cei cu dizabilități decât alte orașe din România. Și anumite secțiuni din Cluj sunt tolerante, prietenoase, accesibile. Dar aceste zone sau grupuri sunt în minoritate. În transportul public încă se aud comentarii legate de vorbirea limbii maghiare, contramanifestația la Pride e mai mare decât marșul în sine, și mii de oameni locuiesc la Pata Rât. Focus-grupurile evidențiază o discrepanță majoră atât din perspectiva locuitorilor din Pata Rât, care resimt distanța și dificultățile de integrare în spațiul generos și dinamic al orașului, cât și din perspectiva locuitorilor aparținând etniilor majoritare din alte zone ale orașului. Percepția unei dezvoltări inegale este larg răspândită.

Datele cantitative sugerează că **femeile prioritizează educația și cariera**: În Cluj, rata căsătoriilor în rândul tinerelor crește progresiv odată cu vârsta, ajungând la cel mai ridicat nivel (58%) în categoria 30-35 de ani, reflectând o tendință comună și la nivel european, educația și cariera fiind prioritare înaintea angajamentelor familiale la vârstele tinere. Datele calitative se remarcă prin raritatea mențiunilor legate de discriminarea de gen la locul de muncă sau la facultate. Acestea nu lipsesc cu desăvârșire, dar nu reprezintă principalele surse de nemulțumire ale intervievaților, permițându-ne să inferăm că piața muncii din Cluj-Napoca este percepută ca fiind relativ echitabilă pe dimensiunea de gen.

De asemenea, nu există diferențe de gen între fete și băieți privind **rata de școlarizare în licee**.

În schimb, prezența tinerilor între 15 și 19 ani în învățământul formal este diferențiată de mediul de rezidență (urban/rural) la nivelul județului. În **educația superioară** (în categoriile de vârstă 20-24 ani și 25-29 ani) decalajele dintre urban și rural devin evidente, subliniind barierele cu care se confruntă tinerii din rural pentru a accesa învățământul superior.

Cu privire la calitatea **educației**, discuțiile participanților la interviurile de grup au relevat un grad ridicat de variabilitate: de la profesori care inspiră, la cei dezangajați, depășiți sau care practică bullying. Variabilitatea este mare atât în cadrul liceelor, cât și în cadrul facultăților, respectiv între diversele facultăți. Tinerii resimt nevoia unui cadru de informare și feedback legat de opțiunile lor de educație – pentru a se putea informa de la cei care au studiat deja în instituția sau specializarea respectivă.

Siguranța este una din calitățile în general apreciate ale Clujului. Cu unele excepții (în special zona Gării), participanții se simt în siguranță inclusiv pe timpul nopții. Femeile indică un grad mai mare de nesiguranță și/sau disconfort, în special în mijloacele de transport public. Participanții din comunitatea LGBT menționează că se simt confortabili în general în zona centrală a Clujului, dar sunt rezervați în rest.

Puse laolaltă, datele cantitative și cele calitative confirmă în mare parte o imagine a Clujului ca un pol de atracție pentru tineri, cu un nivel de educație relativ ridicat, în ciuda unor polarizări urban-rural și a existenței unor probleme profunde de excluziune și discriminare pentru comunitatea de la Pata Rât. Din comparațiile subiective cu alte orașe din România, Clujul iese favorabil pe dimensiunile implicării civice, ale egalității și incluziunii.

În același timp, analiza tendințelor diferențiate pe vârste și locație a tinerilor indică faptul că Cluj-Napoca are probleme cu a stabili populația de tineri pe care o atrage. Tendința din ultimul deceniu este de a stabili populația tânără atrasă mai degrabă prin localitățile limitrofe, în zona periurbană. Această tendință nu este fără consecințe pentru calitatea vieții și provocările de management urban pe care le ridică.

Cluj-Napoca este un oraș care îmbătrânește. Zona periurbană a municipiului Cluj-Napoca (care însumează aproximativ 30 de mii de tineri) este reședința tinerilor și a copiilor. Numărul tinerilor rezidenți în zona periurbană a crescut, dar Cluj-Napoca pierde populație rezidentă tânără. Cu toate acestea, municipiul Cluj-Napoca are cea mai mare concentrație de tineri rezidenți, iar Florești se remarcă printr-un număr mai mare de tineri rezidenți în categoria 30-35 ani.

Din totalul de cei peste 80 de mii de tineri rezidenți în municipiul Cluj-Napoca, aproape 30 de mii de tineri au vârsta cuprinsă între 30 și 35 de ani. Comuna Florești recunoaște cea mai accelerată creștere a populației rezidente de tineri. Grupa de vârstă 30-35 de ani este cel mai bine reprezentată în populația tânără rezidentă în zona periurbană.

Dintre tineri, 25-34 de ani reprezintă segmentul cu cel mai mare procent de **migrație**. Pe măsură ce vârsta crește, proporția celor plecați în străinătate devine predominantă, evidențiind migrația economică externă ca o opțiune principală pentru adulții tineri și maturi.

Din totalul absolvenților din generația 2018-2019, doar 21% provin de pe raza județului Cluj. 36% dintre absolvenți provin de celelalte județe ale Regiunii Nord-Vest. Din totalul absolvenților nivel licență, la un an de la absolvire, 48% din generația 2018-2019 rămâne să lucreze (adesea continuându-și în paralel studiile) în județul Cluj. 12% dintre absolvenți se îndreaptă înspre București, și spre zonele lor de origine. Atractivitatea Clujului (incluzând orașul Cluj-Napoca și zonele periurbane indicate) ca destinație de stabilizare după absolvire este mare. Cu toate acestea, există mai multe bariere care reies din analiza calitativă.

Costul vieții în Cluj este în mod universal considerat prea mare, atât comparativ cu alte orașe cât și cu nivelul salarial ce poate fi accesat local. Cu excepția domeniului IT și a zonelor adiacente, salariile sunt considerate insuficiente pentru a acoperi costurile vieții în Cluj – majoritatea participanților se bazează încă pe susținere din partea familiei. Un factor esențial aici îl joacă și bariera comercială presupusă de majoritatea spațiilor și activităților ce pot fi accesate în oraș – respectiv lipsa/insuficiența spațiilor ce pot fi utilizate gratuit, în special în perioada rece.

Prețul locuirii în Cluj este în unanimitate considerat o barieră și un factor de stres în datele calitative. Un număr mare de participanți la interviurile de grup au menționat nevoia de locuințe cu chirii reduse pentru tineri, având în vedere balanța chirii-salarii din oraș.

Pentru studenți, **locurile în cămine** sunt pe de o parte insuficiente, iar pe de alta frustrant de accesat (confirmările se fac la puțin timp înainte de începerea anului universitar). O mai bună cunoaștere a procedurilor și drepturilor studenților (respectiv simplificarea și decalarea procesului pentru ca rezultatele să fie anunțate cu câteva săptămâni mai devreme) ar îmbunătăți parțial problema.

Cartierele vechi de locuințe facilitează o mai bună **calitate a vieții** decât cele dezvoltate recent (ca Baciou sau Borhanci) unde anumite facilități lipsesc sau pot fi dificil de accesat. Calitatea

locuințelor în sine are comparativ o importanță mai redusă (majoritatea participanților tratându-le ca o etapă temporară – fie locuința părinților ori una închiriată).

Lipsa Locurilor Terțe: pentru majoritatea tinerilor, studiul, relaxarea și petrecerea timpului liber sau activitățile de grup nu presupun neapărat consumul – dar nu există suficiente spații cu acces liber dedicate unor astfel de activități. Este nevoie de spații de tip youth center / community center – cu acces facil și gratuit – care să poată găzdui cluburi și activități informale (șah, dansuri, jocuri de societate) și facilita activități recreative ori studiul, în zona centrală în proximitatea facultăților, în cartiere și în zona periurbană (în special Florești).

Transportul public are o poziție centrală în modul în care participanții accesează și navighează orașul. În Cluj-Napoca, transportul public este apreciat de o vastă majoritate. Aspectele deficitare semnalate țin de transportul metropolitan (curse rare, insuficiente, cu un orar redus) și cursele de noapte (insuficiente ca acoperire și cu un orar limitat). Facilitățile de transport public pentru studenți sunt foarte apreciate.

Mersul pe jos și utilizarea de biciclete/scootere electrice au o pondere semnificativă în modul în care tinerii accesează orașul. Atunci când **benzile de biciclete** sunt insuficient conectate sau lipsesc, utilizarea trotuarelor de către biciclete sau trotinete poate produce frustrare și conflicte.

Deși datele statistice oficiale indică rate de ocupare foarte bune, analiza calitativă semnalează un trend de îngrijorare cu privire la evoluțiile recente ale pieței muncii.

Ratele de ocupare în județ sunt ridicate, în special pentru categoriile de vârstă active (20-35 ani), depășind 96% în ambele medii (urban și rural) și pentru ambele genuri.

Majoritatea participanților – atât cei care lucrează, cât și cei care își caută de lucru și cei aflați încă la studii – sunt în prezent **rezervați față de perspectivele pieței muncii din Cluj**. Trendul pare să fie unul relativ recent, cu un număr semnificativ de participanți menționând că își caută un job (fie primul, fie un nou loc de muncă) de peste 3 luni. Cei care lucrează deja nu sunt optimiști că ar putea găsi un nou job într-o perioadă scurtă.

Această tendință, cuplată cu preocupările legate de calitatea vieții și costurile locuirii și traiului, indică vulnerabilitatea pe care o are Clujul pentru a atrage și stabiliza populația tânără. Direcțiile indicate pentru înclinarea balanței într-o direcție favorabilă țin de măsuri de accesibilizare a locuințelor, de creștere a informării despre oportunitățile educaționale, de îmbunătățire a transportului în comun și de crearea și menținerea unor spații terțe care să accesibilizeze orașul. Totodată, inegalitățile structurale și excluziunea celor foarte săraci reprezintă o problemă serioasă, care riscă să submineze eforturile de a crea un oraș incluziv și sustenabil. Percepția crescândă a unei discrepanțe între imaginea promovată a orașului – un hub de inovare și prosperitate – și realitatea trăirii de zi cu zi pentru o parte semnificativă a populației ar trebui să îngrijoreze autoritățile și actorii locali pe termen mediu și lung. Fără intervenții coordonate, această tensiune poate amplifica polarizarea socială și afectarea capitalului social al orașului, diminuându-i potențialul de a funcționa ca un model urban integrator.

Autori, sursa datelor și bibliografie

Sursa datelor utilizate

Baza de date online a Uniunii Europene, Eurostat, accesibilă la: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Biroul Electoral Central, accesibil la: <https://prezenta.bec.ro/>

Institutul Național de Statistică, Platforma TEMPO online, accesibilă la:
<http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online>

Institutul Național de Statistică, Recensământul Populației și Locuințelor, accesibilă la:
<https://www.recensamantromania.ro>

Secretariatul General al Guvernului, portalul național data.gov.ro, accesibilă la:
<https://data.gov.ro>

Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), platforma online despre absolvenții de studii superioare, accesibilă la:
<https://angajabilitate.uefiscdi.ro/>

Bibliografie

Oldenburg, R. (1999). *The great good place : cafés, coffee shops, bookstores, bars, hair salons, and other hangouts at the heart of a community*. Cambridge, MA: Da Capo Press.

Despre autori

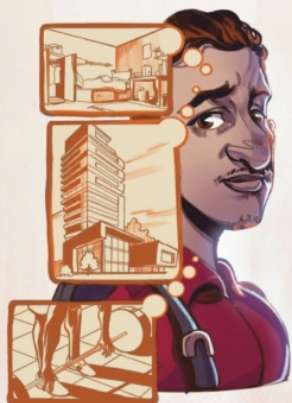
Ionuț Földes este doctor în sociologie la Universitatea Babeș-Bolyai din anul 2020. În prezent este lector universitar la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială. Manifestă interes de cercetare în demografie și în domeniul mai larg al sociologiei populației și sociologiei familiei.

Radu Neag este absolvent de Sociologie și Studii Europene. Cu interese diverse, a lucrat ca trainer de comunicare, ofițer de intelligence, sau cercetător și editor la o revistă europeană de business law. În prezent locuiește în pădure și își ocupă timpul cu proiecte de cercetare și consultanță și traininguri de comunicare.

Anca Simionca este membră a Departamentului de Sociologie începând cu anul 2012 Ea a obținut un doctorat în sociologie și antropologie socială la Central European University din Budapesta în 2012, cu teza intitulată "Critical engagements with and within capitalism. Middle managers after socialism". Ca cercetătoare este interesată de organizații, de muncă și de critică socială.

Cadru instituțional

Proiect marca Federația Tinerilor din Cluj, sub egida Cluj for Youth, implementat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca.

ISBN: 978-606-37-2643-9

**sociologie &
asistență socială**
Universitatea Babeș-Bolyai